

แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาช้างป่า
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2565 - 2570

สำนักอุทยานแห่งชาติ
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
พ.ศ. 2565

แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาช้างป่า
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2565 - 2570

จัดทำโดย

คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อแก้ไขปัญหาช้างป่า
กรณีอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ตามคำสั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ที่ ๒๒๖๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

พ.ศ. 2565

แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาช้างป่า
อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2565 - 2570

ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้ใช้โดย
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

พิจารณารับรองโดย

(นายธรรมนุญ เต็มไชย)

หัวหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดเพชรบุรี
เลขาคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อแก้ไขปัญหาช้างป่า กรมอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ตามคำสั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๒๒๖๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

ตรวจรับรองโดย

(นายสมศักดิ์ สุกุลวรรณรักษ์)

ผู้อำนวยการสำนักอุทยานแห่งชาติ

หัวหน้าคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อแก้ไขปัญหาช้างป่า กรมอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ตามคำสั่ง กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๒๒๖๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

อนุมัติให้ใช้โดย

(นายรัชฎา สุริยกุล ณ อยุธยา)

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

วันที่ ๒๓ พ.ค. ๒๕๖๕

“...ช่างป่า ควรอยู่ในป่า เพียงแต่ต้องทำให้ป่านั้นมีอาหารช่างเพียงพอ
การปฏิบัติคือ ให้ไปสร้างอาหารในป่า เป็นแปลงเล็ก ๆ และกระจาย
กรณีช่างออกมาที่ชายป่า ต้องให้ความปลอดภัยกับช่างป่า...”

พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
วันที่ 5 กรกฎาคม 2542

“เรื่องของความต่อเนื่อง เรื่องของความต่อเนื่องในการทำงาน โดยไม่ลืมหูลืมตา
หรือจุดประสงค์ ตลอดจนพร้อมเรียนรู้ หรือพร้อมรับข้อมูล หรือหาข้อมูลต่าง ๆ
มาประกอบการปฏิบัติงานให้เป็นผล ก็จะไม่ออกไปนอกกรอบ หรือจะไม่หลุด
เพราะว่างานต่าง ๆ นี้มีรายละเอียดมาก มีความรู้ที่จะต้อง
ตลอดจนถึงสิ่งที่จะต้องเรียนรู้มาก แต่ก็อย่างที่พูดซ้ำว่า ถ้ามีเป้าหมาย มีเป้าหมายมีจุดมุ่งหมาย
มีกรอบขอบเขตพร้อมกับการพร้อมที่จะเรียนรู้และปรับเพื่อให้ดำรงความมุ่งหมายนั้นก็
ตลอดจนการกระจายนโยบายหรือการปฏิบัติไปสู่ชุมชนเพื่อให้เขาได้เข้าใจและรู้แนวปฏิบัติ
หรือรู้จักประโยชน์จากโครงการนี้ได้ก็จะดี”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
ในคราวเปิดการประชุมโครงการพัชรสุธาชวนราษฎร์ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2562
ณ พระราชวังสราญรมย์

คำนำ

ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่า (Human - Elephant Conflict) เกิดขึ้นทุกประเทศทั่วโลกที่มีประชากรช้างป่าอาศัย ความหนักเบาของปัญหาขึ้นอยู่กับบริบทของภูมิภาคและการจัดการ ในปี พ.ศ. 2543 ประเทศไทยมีประชากรช้างป่ารวมกันทั้งสิ้น 2,384 ตัว (ไสว, 2547) ในจำนวนนี้มีกลุ่มป่าที่มีช้างป่าอาศัยอยู่เกิน 100 ตัว 6 แห่ง คือ กลุ่มป่าตะวันตก กลุ่มป่าภูเขียว - น้ำหนาว กลุ่มป่าแก่งกระจาน กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ กลุ่มป่าตะวันออก และกลุ่มป่าลุ่มน้ำปาย - สาละวิน ต่อมาในปี พ.ศ. 2560 ประเทศไทยมีประชากรช้างป่าประมาณ 3,127 - 3,342 ตัว กระจายอยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ 69 แห่ง ซึ่งเป็นอุทยานแห่งชาติ 38 แห่ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 31 แห่ง (สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า, 2560) แต่กลุ่มป่าที่มีประชากรช้างป่าเกิน 100 ตัว ได้เปลี่ยนเป็น กลุ่มป่าตะวันตก กลุ่มป่าแก่งกระจาน กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ กลุ่มป่าภูเขียว - น้ำหนาว กลุ่มป่าตะวันออก กลุ่มป่าฮาลา - บาลา กลุ่มป่าเขาหลวง - เขาบรรทัด กลุ่มป่าภูเมี่ยงภูทอง และกลุ่มป่าคลองแสง - เขาสก ทั้งนี้ เนื่องจากการขยายตัวของประชากรช้างป่าและการอนุรักษ์อย่างเข้มแข็ง แต่การเพิ่มขึ้นของประชากรช้างป่า ได้สร้างปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่าเป็นบริเวณกว้างขึ้น ซึ่ง พิเชฐ และคณะ (2561) กล่าวว่าปัญหานี้เริ่มทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยพื้นที่ที่มีปัญหาได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 105 เมื่อเทียบกับข้อมูลจากการรายงานของ Srikrachang (2003) และการขยายตัวของพื้นที่ที่มีปัญหาได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยพื้นที่กลุ่มป่าตะวันออก เป็นพื้นที่ที่เกิดปัญหาคนกับช้างป่ามากเป็นลำดับแรกควบคู่กับกลุ่มป่าตะวันตก

ส่วนพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ในอดีตเมื่อราว 20 ปี ก่อน เคยเป็นพื้นที่ที่มีความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่าในระดับวิกฤติมาก่อน แต่ด้วยพระเมตตาของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงพระราชทานแนวทาง การแก้ไขปัญหา จนสามารถผ่านวิกฤติดังกล่าว ปัญหาช้างป่าได้ลดน้อยลง จนได้รับการขนานนามเป็น “กุยบุรีโมเดล” เป็นสถานที่ศึกษาดูงานของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำกลับไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาลักษณะเดียวกันในประเทศของตน แต่ในระยะเวลาไม่กี่ปีมานี้ แนวทางที่พระราชทานไว้ดังกล่าว ได้ถูกละเลย (กล่าวถึงแต่ไม่ปฏิบัติ) ด้วยกระแสทางการเมืองและวิธีการที่แข็งกร้าวต่อช้างป่า รวมถึงผู้มีส่วนในการตัดสินใจขาดความรู้ ความเข้าใจ เชิงนิเวศและพฤติกรรมของช้างป่า รวมถึงนิเวศวิทยาของพืชอาหาร และขาดการวางแผนเชิงบูรณาการในภาพของภูมิภาคทั้งกลุ่มป่า ปัญหาช้างป่า ในพื้นที่จึงมีแนวโน้มที่จะกลับมาสู่ความรุนแรงอีกครั้ง

การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่า ในประเทศไทย มีหลายหน่วยงาน หลายแนวคิด และมีวิธีการที่แตกต่างกัน บางพื้นที่และบางวิธีการเท่านั้นที่ได้ผลและไม่ส่งผลกระทบต่อลูกโซ่สร้างปัญหาใหม่

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่ยึดมั่นในแนวทาง “ศาสตร์พระราชา” ดังนั้นแผนปฏิบัติการแก้ไข ปัญหาช้างป่า อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ในเล่มนี้ จึงยึดอยู่บน “ศาสตร์พระราชา” ที่ยังคงเป็นแนวทางที่ดีที่สุด

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	A
ข้อมูลทั่วไปของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี	1
สถานการณ์ช้างป่าในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีและในกลุ่มป่าแก่งกระจาน	35
กลยุทธ์และแผนการดำเนินงาน	47
กลยุทธ์ที่ 1 ยึดถือแนวพระราชดำริเป็นแกนหลักของการดำเนินการ	48
กลยุทธ์ที่ 2 หัวหน้าหน่วยงาน หลักธรรมาภิบาล และภาคี	50
กลยุทธ์ที่ 3 วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการ	52
กลยุทธ์ที่ 4 ยกระดับความสมบูรณ์ของถิ่นที่อยู่อาศัยช้างป่า	54
กลยุทธ์ที่ 5 ควบคุมเขตการกระจายของช้างป่า	60
กลยุทธ์ที่ 6 สร้างเส้นทางให้ช้างป่ากลับสู่ป่า	68
กลยุทธ์ที่ 7 หมู่บ้านคชานุรักษ์ ตามแนวพระราชดำริ	72
กลยุทธ์ที่ 8 ระบบเตือนภัย	76
กลยุทธ์ที่ 9 CSR และกลไกการตอบแทนคุณระบบนิเวศ	77
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	85

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ประวัติการจัดตั้ง

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี เป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 90 ของประเทศไทย โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 20ก ลงวันที่ 25 มีนาคม 2542 มีขนาดพื้นที่ตามประกาศ 605,625 ไร่ (ธรรมนุญ และคณะ, 2560) เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มป่าแก่งกระจาน (Kaeng Krachan Forest Complex: KKFC)

ความสำคัญ

กลุ่มป่าแก่งกระจาน ซึ่งหมายรวมถึงอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ตั้งอยู่บนเทือกเขาตะนาวศรีซึ่งทอดตัวเป็นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับเมียนมา มีสภาพภูมิอากาศหลายลักษณะมาบรรจบกัน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกระจายของเขตภูมิพฤกษ (plant geographical characteristics) ซึ่งมีถึง 4 ลักษณะเด่นมารวมกัน คือ

- 1) ลักษณะภูมิพฤกษอินโดเบอร์มิส (Indo-Burmese) หรือ ลักษณะภูมิพฤกษหิมาลัยัน (Himalayan)
- 2) ลักษณะภูมิพฤกษอินโดมาเลเซีย (Indo-Malaysian)
- 3) เขตภูมิพฤกษอันนัมมาติก (Annamatic)
- 4) เขตภูมิพฤกษอันดามันนิส (Andamanese)

ดังนั้น การที่พื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน ที่มีเขตการกระจายของภูมิพฤกษถึง 4 เขต รวมถึงสภาพของปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ ทั้งสภาพภูมิอากาศ สภาพภูมิประเทศและลักษณะความแตกต่างทางธรณีวิทยา จึงเป็นแหล่งรวมความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) ทั้งความหลากหลายทางพันธุกรรม (Genetic diversity) ความหลากหลายทางชนิดพรรณ (Species diversity) และความหลากหลายของระบบนิเวศ (Ecosystem diversity) ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรสัตว์ป่า และสิ่งมีชีวิตในน้ำ จึงเป็นบริเวณที่เหมาะสมต่อการศึกษาวิจัย ทางด้าน ธรรมชาติวิทยาที่น่าสนใจที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ (ธรรมนุญ และคณะ, 2560) และได้รับการยกย่องถึงความสำคัญหลายด้าน อาทิ ได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่ 1 ใน 25 กลุ่มป่าของโลกที่มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ได้รับการประกาศให้เป็นมรดกอาเซียนตามปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยอุทยานมรดก (ASEAN Declaration on Heritage Parks) เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2546 ได้รับการจัดให้เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์เสือโคร่ง (Panthera tigris) ในประเทศไทย และในระดับภูมิภาคตามแผนอนุรักษ์เสือโคร่งแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2564

ที่ตั้งและอาณาเขต

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี มีพื้นที่ในความรับผิดชอบ 1,048.32 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 655,200 ไร่ (คำนวณจากฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์) โดยรวมพื้นที่บางส่วนของโครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งอยู่ระหว่างเตรียมการผนวกให้เป็น อุทยานแห่งชาติกุยบุรี มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

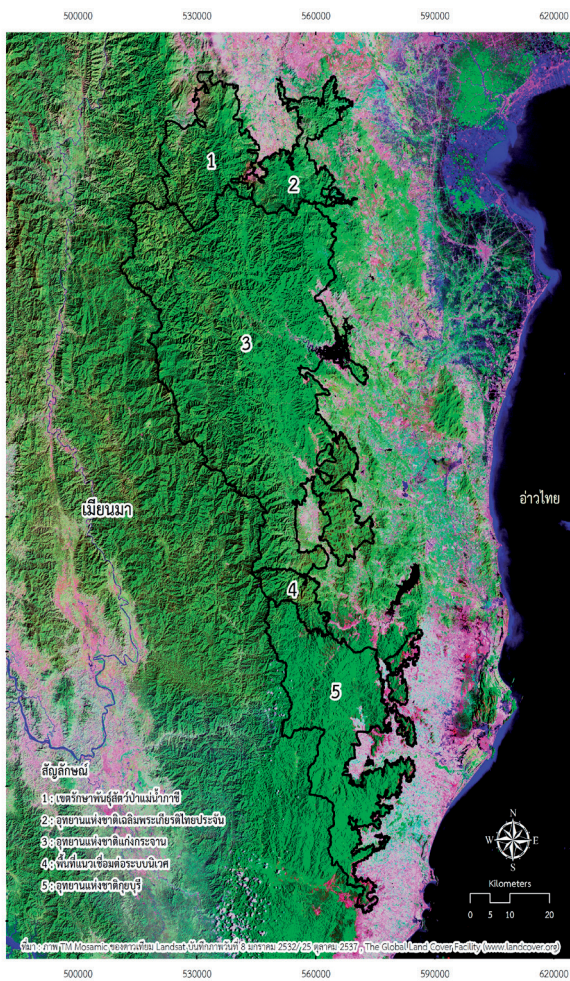
ทิศเหนือ ติดต่อกับพื้นที่เขตปลอดภัยในราชการทหาร ในเขตอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศใต้ ติดต่อกับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี ที่บริเวณด่านสิงขร ในเขตอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

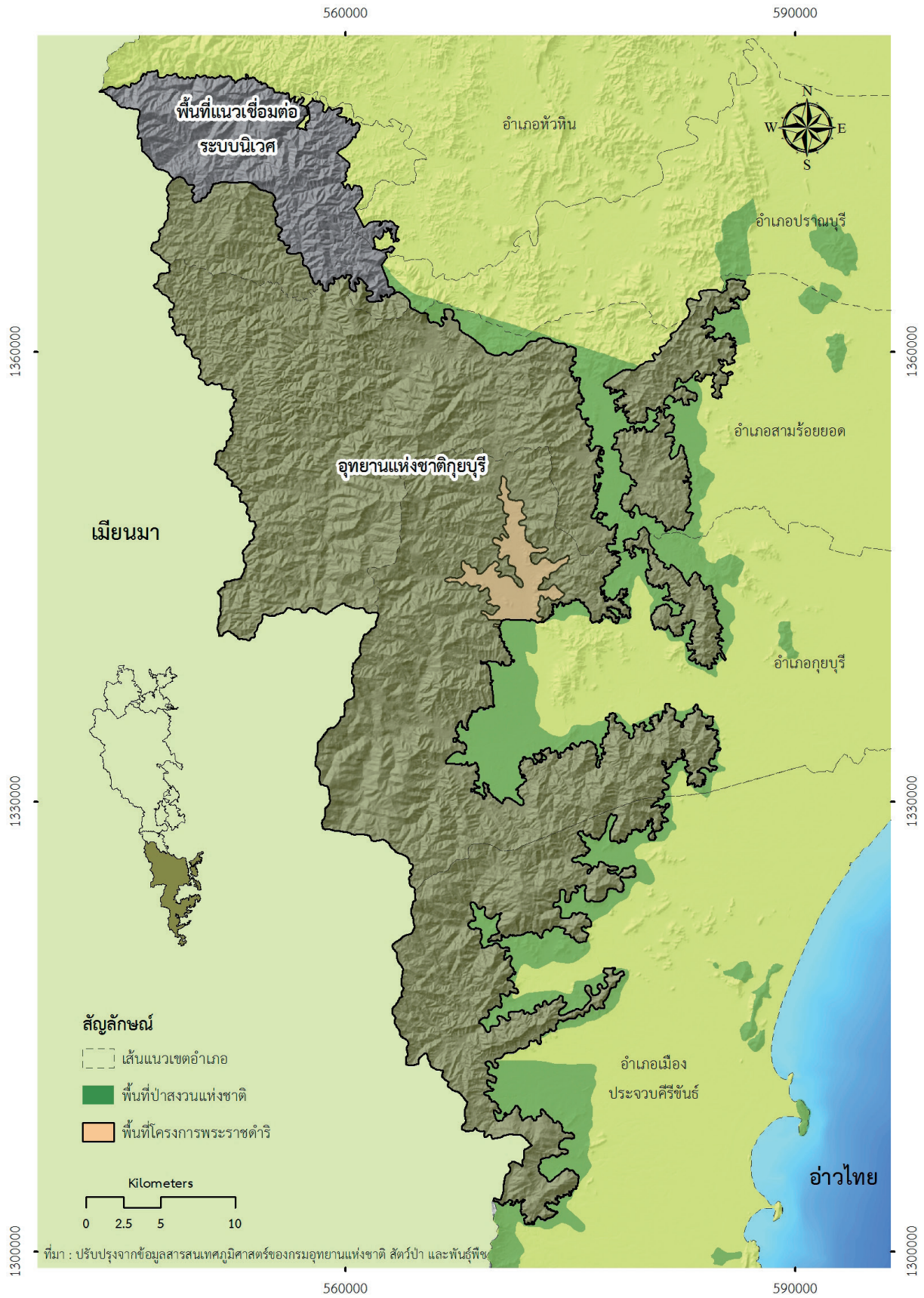
ทิศตะวันออก ติดต่อกับพื้นที่บางส่วนของป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี ที่ไม่ได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ ในเขตอำเภอสамร้อยยอด และอำเภอกุยบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับประเทศเมียนมา

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ประกาศจัดตั้งในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี โดยมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในเขตอุทยานแห่งชาติกุยบุรี 1,038.95 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 78.24 ของพื้นที่ป่าสงวนฯ

ภาพที่ 1 ที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ภาพที่ 2 สภาพภูมิประเทศบริเวณอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ที่มา: ธรรมบุญ และคณะ (2560)

เขตการปกครอง

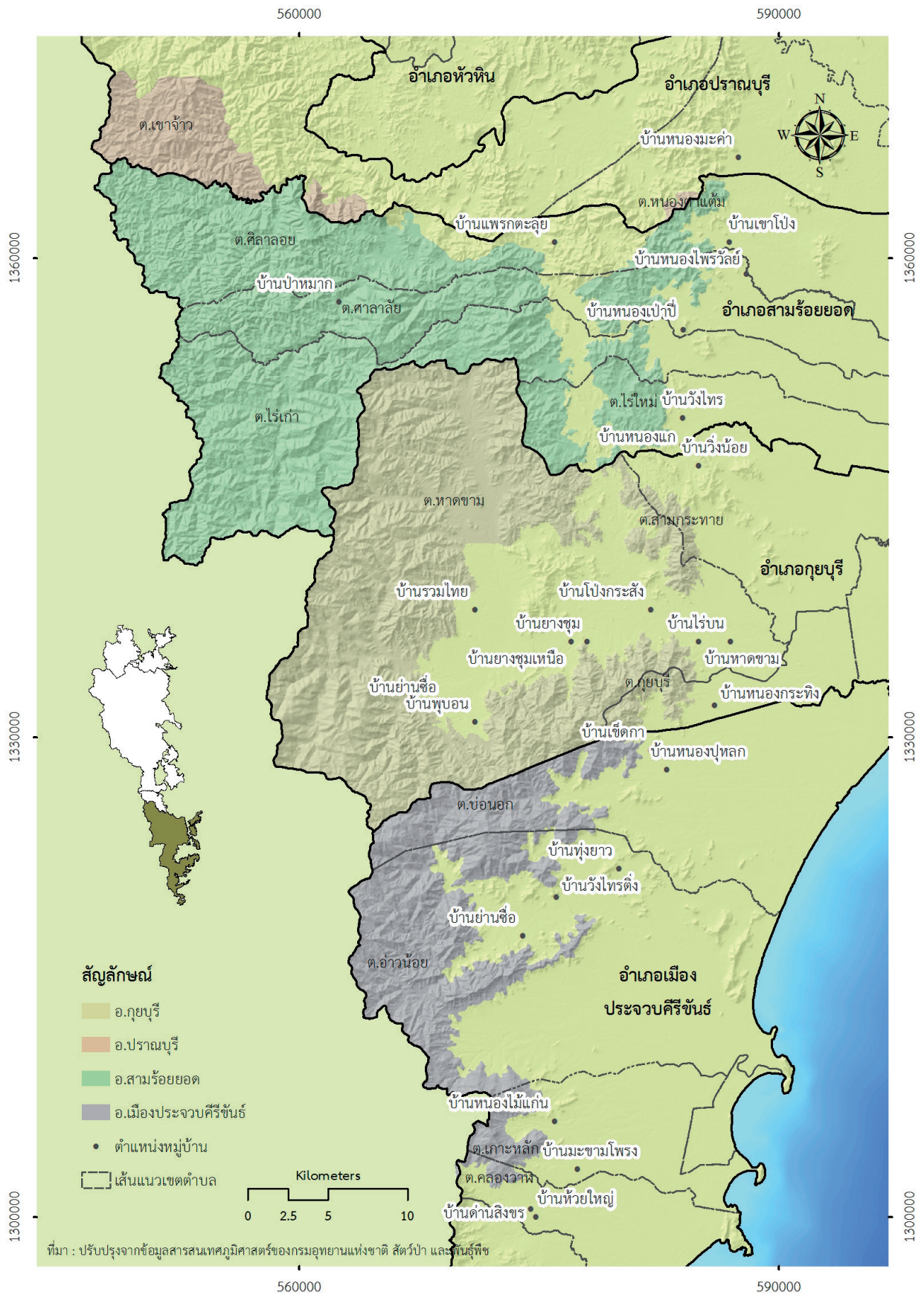
พื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ 16.3 ของพื้นที่จังหวัด มีหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี 1 หมู่บ้าน คือ บ้านป่าหมาก หมู่ที่ 8 ตำบลศาลาลัย อำเภอสามร้อยยอด ซึ่งเป็นชุมชนชาวไทยเชื้อสายชาวกะเหรี่ยง และมีหมู่บ้านที่ตั้งในรัศมี 3 กิโลเมตร จำนวน 28 หมู่บ้าน โดยแบ่งออกเป็นเขตการปกครองในระดับอำเภอและตำบล ได้ดังนี้

อำเภอปราณบุรี ครอบคลุมพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี 57.68 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 5.51 ของพื้นที่อุทยานฯ แบ่งออกเป็น 2 ตำบล 2 หมู่บ้าน คือ 1) ตำบลเขาจ้าว ครอบคลุมพื้นที่ 56.05 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 5.35 มี 1 หมู่บ้าน คือ บ้านแพรงตะลุย 2) ตำบลหนองตาแต้ม ครอบคลุมพื้นที่ 1.63 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.16 มี 1 หมู่บ้าน คือ บ้านหนองมะค่า

อำเภอสามร้อยยอด ครอบคลุมพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี 435.80 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 41.57 ของพื้นที่อุทยานฯ แบ่งออกเป็น 4 ตำบล 6 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) ตำบลศิลาลอย ครอบคลุมพื้นที่ 136.07 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 12.98 มี 1 หมู่บ้าน คือ บ้านเขาโป่ง 2) ตำบลศาลาลัย ครอบคลุมพื้นที่ 90.21 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 8.60 มี 3 หมู่บ้าน คือ บ้านป่าหมาก บ้านหนองเป่าปี และบ้านหนองไพรวัลย์ 3) ตำบลไร่เก่า ครอบคลุมพื้นที่ 174.74 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 16.67 และ 4) ตำบลไร่ใหม่ ครอบคลุมพื้นที่ 34.78 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 3.32 มี 2 หมู่บ้าน คือ บ้านหนองแก และบ้านวังไทร

อำเภอกุยบุรี ครอบคลุมพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี 377.51 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 36.01 ของพื้นที่อุทยานฯ แบ่งออกเป็น 3 ตำบล 10 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) ตำบลหาดขาม ครอบคลุมพื้นที่ 360.54 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 34.39 มี 8 หมู่บ้าน คือ บ้านพุดอน บ้านย่านซื่อ บ้านยางชุมเหนือ บ้านไร่บน บ้านยางชุม บ้านหาดขาม บ้านรวมไทย และบ้านโป่งกะสัง 2) ตำบลสามกระบะทราย ครอบคลุมพื้นที่ 5.60 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.53 มี 1 หมู่บ้าน คือ บ้านวังน้อย 3) ตำบลกุยบุรี ครอบคลุมพื้นที่ 11.37 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 1.09 มี 1 หมู่บ้าน คือ บ้านหนองกระทิง

อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ครอบคลุมพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี 177.32 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 16.91 ของพื้นที่อุทยานฯ แบ่งออกเป็น 4 ตำบล ได้แก่ 1) ตำบลบ่อนอก ครอบคลุมพื้นที่ 50.23 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 4.79 2) ตำบลอ่าวน้อย ครอบคลุมพื้นที่ 109.90 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 10.48 3) ตำบลเกาะหลัก ครอบคลุมพื้นที่ 13.60 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 1.30 4) ตำบลคลองวาฬ ครอบคลุมพื้นที่ 3.58 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.34

ภาพที่ 3 เขตการปกครองบริเวณอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ที่มา: ธรรมนุญ และคณะ (2560)

ระดับความสูง

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ตั้งอยู่บริเวณเทือกเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นพรมแดนธรรมชาติระหว่างประเทศไทยและประเทศเมียนมา ระหว่าง เส้นละติจูด ที่ 1301796 ถึง 1371700 เหนือ และลองจิจูดที่ 547011 ถึง 586938 ตะวันออก มียอดเขาสูงสุด สูง 946 เมตร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแนวเขาเทวดา ด้วยยอดเขาเทวดามีความสูงประมาณ 903 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ความลาดชัน

สภาพพื้นที่บริเวณอุทยานแห่งชาติกุยบุรีส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน มีความลาดชันของพื้นที่จากด้านทิศตะวันตกสู่ทิศตะวันออก และมีแนวภูเขาทางตัวในทิศเหนือ - ใต้ เป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาตะนาวศรี ที่กั้นเขตแดนระหว่าง ประเทศไทยและประเทศเมียนมา มีสภาพพื้นที่แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. พื้นที่แบบลูกคลื่นลอนชันถึงเนินเขา มีความลาดชันน้อยกว่า 20 องศา พื้นที่บางส่วนถูกบุกรุกแผ้วถางทำไร่สับปะรด ปาล์มน้ำมัน สวนยางพารา ปลูกพืชผักต่าง ๆ รวมทั้งเป็นที่อยู่อาศัยของราษฎรโดยมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 415.64 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น ร้อยละ 39.67 ของพื้นที่อุทยานฯ

2. พื้นที่แบบภูเขา ประกอบด้วยภูเขาที่มีความสูงชันมาก มีความลาดชันมากกว่า 20 องศา พื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงมีสภาพ เป็นป่าธรรมชาติและเป็นป่าต้นน้ำลำธาร โดยมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 632.22 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 60.33 ของพื้นที่อุทยานฯ

ลักษณะทางธรณีวิทยา

ลักษณะทางธรณีวิทยาที่พบในเขตอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ประกอบด้วยหินตะกอน หินแปร และหินอัคนี ดังนี้

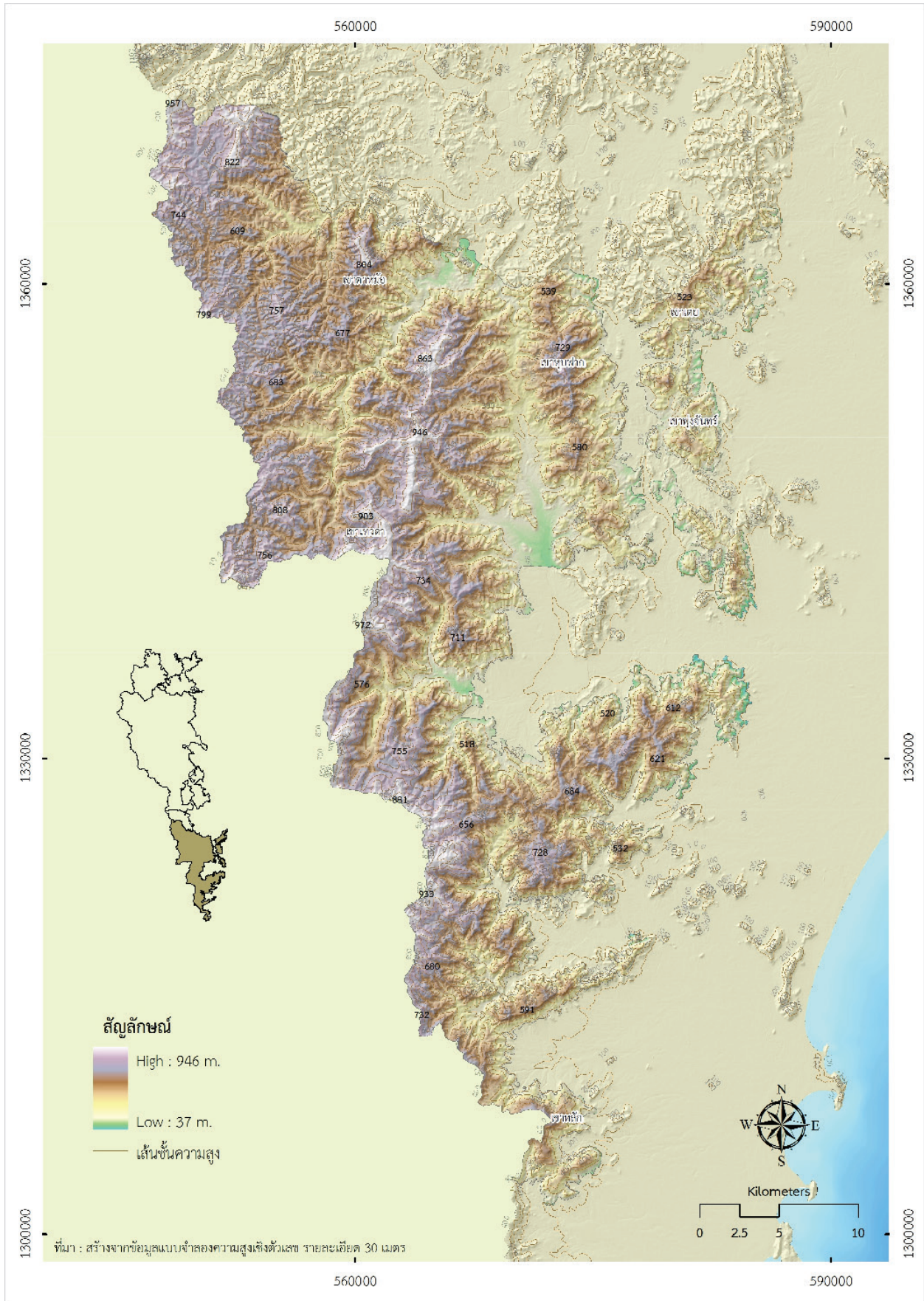
1. ตะกอนเศษหินเชิงเขา (Qc) เป็นหินในมหายุคซีโนโซอิก ซึ่งเป็นหินตะกอนยุคควอเทอร์นารี (Quaternary) ยุคนี้เริ่มเมื่อประมาณ 0.01 - 1.8 ล้านปี ตะกอนเศษหินเชิงเขาประกอบด้วยชั้นตะกอนของกรวด ทราย ทรายแป้ง ศิลาแลง และเศษหินพบบริเวณตอนกลางของพื้นที่อุทยานฯ โดยมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 11.80 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 1.12

2. หินแกรนิต (Kgr) เป็นหินมหายุคพาลีโอโซอิกตอนบน ซึ่งเป็นหินในยุคครีเทเชียส (Cretaceous) ยุคนี้เริ่มเมื่อประมาณ 65 - 140 ล้านปี ประกอบด้วยหินไบโอไทต์ - ฮอร์นเบลนด์แกรนิต หินมัสโคไวต์แกรนิต หินทัวร์มาลีน - มัสโคไวต์แกรนิต หินมัสโคไวต์ - ไบโอไทต์แกรนิต มีทั้งลักษณะผลึกขนาดเท่ากันและผลึกเนื้อดอก และหินแกรนิตไโดโอไรต์พบบริเวณตอนกลางของพื้นที่อุทยานฯ ซึ่งติดกับแนวเขตประเทศเมียนมา โดยมีพื้นที่รวม 23.03 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 2.20 ของพื้นที่

3. หินตะกอนและหินแปร (CPk-1) เป็นหินมหายุคพาลีโอโซอิกตอนบน ซึ่งเป็นหินในยุคคาร์บอนิเฟอรัส - เพอร์เมียน (Permian - Carboniferous) ยุคนี้เริ่มเมื่อประมาณ 280 - 320 ล้านปี จัดอยู่ในกลุ่มหินแก่งกระจาน หมวดหินเขาพระ ประกอบด้วย หินดินดานสีเทาเข้มถึงดำ หินทราย การคัดขนาดไม่ดี หินดินดานปนกรวด สีเทาเข้ม และหินเชิร์ตพบบริเวณตอนกลางและตอนบน ของพื้นที่อุทยานฯ มีพื้นที่รวม 1,014.01 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 96.68 ของพื้นที่

รอยเลื่อน

พบแนวรอยเลื่อนหลายแนวบริเวณตอนล่าง วางตัวในแนวตะวันออกเฉียงเหนือ-ตะวันตกเฉียงใต้ แต่เป็นแนวรอยเลื่อนที่ไม่มีพลัง ไม่มีการเคลื่อนไหว จึงเป็นแนวรอยเลื่อนที่ไม่สามารถสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ได้

ภาพที่ 4 ระดับความสูงและความลาดชันบริเวณอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ที่มา: ธรรมนุญ และคณะ (2560)

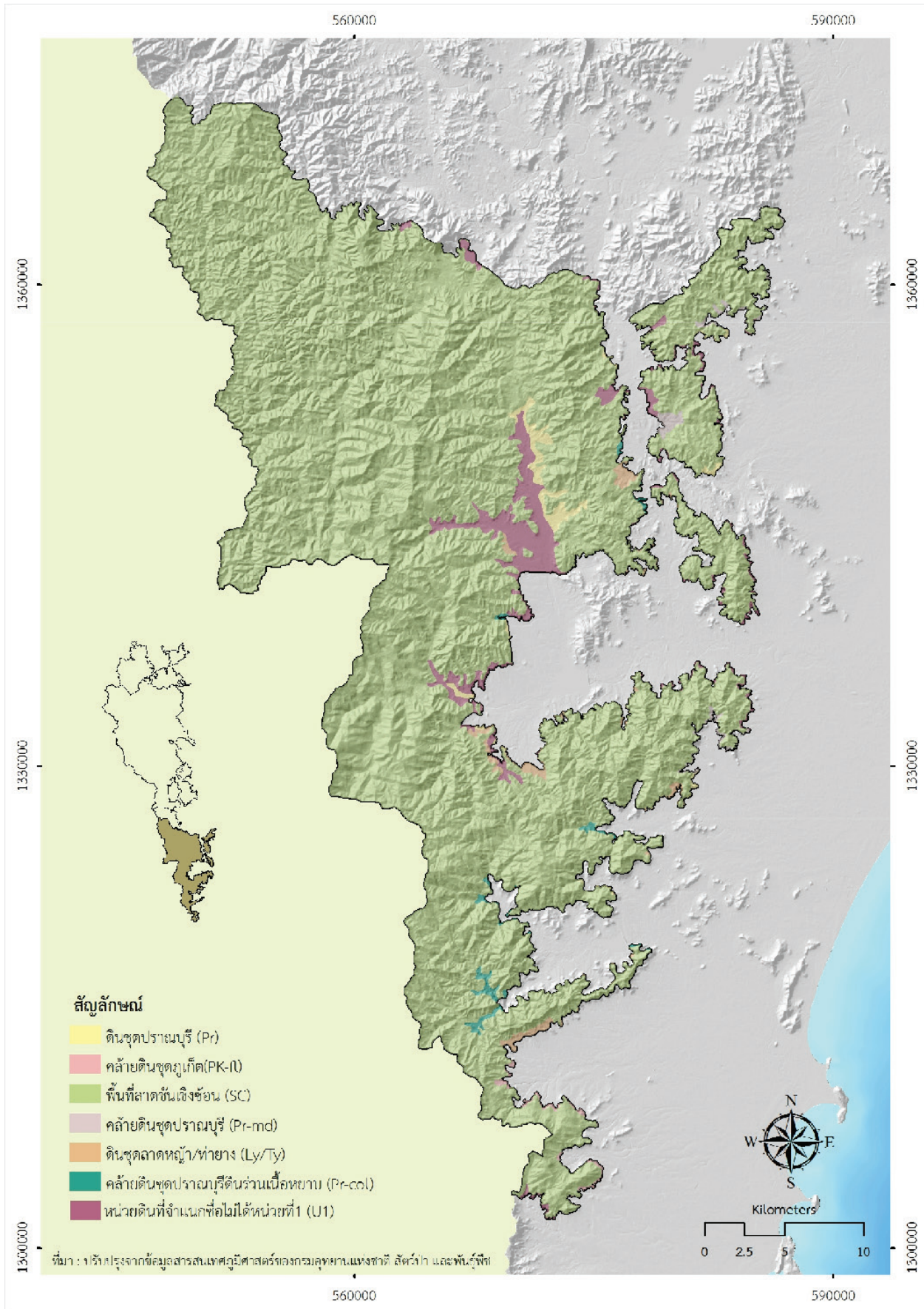
ลักษณะทางปฐพีวิทยา

ทรัพยากรดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี สามารถจำแนกได้เป็น 3 ชุดดิน ดังนี้

1. ดินชุด 23s เป็นชุดดินที่มีความลาดชันประมาณ 3 - 8 องศา มีการระบายน้ำของชั้นดินในระดับที่ดี ดินชุดนี้เป็นดินต้น มีปริมาณกรวดมากกว่าร้อยละ 35 เนื้อดินชั้นบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ประมาณ 6.5 - 8.0 ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินร่วนปนทราย มีค่า pH ประมาณ 5.5 - 8.0 พบกระจายบริเวณตอนกลาง และด้านทิศตะวันออกของพื้นที่อุทยานฯ มีพื้นที่รวม 187.56 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 17.89 ของพื้นที่อุทยานฯ

2. ดินชุด 43 เป็นชุดดินที่มีความลาดชันประมาณ 2 - 4 องศา มีการระบายน้ำของชั้นดินในระดับที่ดี ดินชุดนี้เป็นดินลึกมาก เนื้อดินชั้นบนเป็นดินร่วนปนทราย มีค่า pH ประมาณ 4.5 - 6.0 ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีค่า pH ประมาณ 4.5 - 5.5 พบบริเวณตอนล่างของพื้นที่อุทยานฯ มีพื้นที่รวม 27.56 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 2.63 ของพื้นที่อุทยานฯ

3. พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (Slope complex : SC) เป็นชุดดินที่มีความลาดชันมากกว่า 35 องศา มีการระบายน้ำของชั้นดินในระดับที่ดี ดินชุดนี้เป็นดินต้นมีปริมาณกรวดมากกว่าร้อยละ 50 พบดินชุดนี้ได้ทั่วทั้งพื้นที่อุทยานฯ โดยมีพื้นที่รวม 833.19 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 79.48 ของพื้นที่อุทยานฯ

ภาพที่ 5 ลักษณะทางปฐพีวิทยา บริเวณอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
 ที่มา: ธรรมนุญ และคณะ (2560)

ขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำ

อุทยานแห่งชาติกุยบุรีเป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันตก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 14.86 ของพื้นที่ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันตก และอยู่ในลุ่มน้ำย่อยอีก 4 ลุ่มน้ำ ได้แก่

1. ลุ่มน้ำย่อยแม่น้ำปราณบุรี (ลุ่มน้ำสาขา) มีลำน้ำสายสำคัญ คือ แม่น้ำปราณบุรี ซึ่งไหลผ่านพื้นที่ตอนเหนือสุดของลุ่มน้ำ ติดกับเขตลุ่มน้ำหลักแม่น้ำเพชรบุรี ไหลจากทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ และตะวันออก ต้นน้ำมาจากเทือกเขาตะนาวศรีทางทิศตะวันตก ซึ่งเป็นเทือกเขาสูง และเป็นพรมแดนประเทศไทยและประเทศเมียนมา และเทือกเขาทางตอนกลางและตอนใต้ของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานเขตติดต่อกับลุ่มน้ำหลักแม่น้ำเพชรบุรี ไหลลงสู่อ่าวไทยทางทิศตะวันออกที่ปากน้ำปราณบุรี อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติกุยบุรี 422.13 ตารางกิโลเมตร หรือ 263,828.13 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 40.27

2. ลุ่มน้ำย่อยคลองเขาแดง ต้นน้ำมาจากเทือกเขาตะนาวศรี ไหลจากทิศตะวันตกและทิศเหนือมาทางทิศตะวันออกเป็นลำน้ำสายสั้น ๆ มีพื้นที่ในเขตอุทยานฯ 38.08 ตารางกิโลเมตร หรือ 23,789.88 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.63

3. ลุ่มน้ำย่อยคลองกุย มีลำน้ำสายสำคัญ ได้แก่ คลองกุย เกิดจากเทือกเขาตะนาวศรีและไหลจากทิศตะวันตกและทิศเหนือมาทางทิศตะวันออก มีพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติกุยบุรี 391.60 ตารางกิโลเมตร หรือ 244,749.38 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.35

4. ลุ่มน้ำย่อยชายฝั่งทะเลประจวบคีรีขันธ์ ลำน้ำเป็นสายสั้น ๆ บริเวณด้านตะวันออกของลุ่มน้ำเป็นที่ราบแคบ ๆ ริมฝั่งทะเลซึ่งเป็นแหล่งชุมชน มีลักษณะของร่องน้ำสายสั้น ๆ เล็ก ๆ รับน้ำจากพื้นที่ระบายลงสู่ทะเลด้านอ่าวไทย ร่องน้ำเหล่านี้มีขอบเขตสันปันน้ำไม่ชัดเจนและมักมีน้ำไหลเฉพาะบางฤดูกาล มีพื้นที่ในเขตอุทยานฯ 196.58 ตารางกิโลเมตร หรือ 122,860 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.75

ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ

ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี มีทั้งหมด 6 ชั้นคุณภาพ ได้แก่

1. ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่ยังมีสภาพป่าสมบูรณ์ โดยมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 656.81 ตารางกิโลเมตร หรือ 410,507.51 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 62.66 ของพื้นที่อุทยานฯ

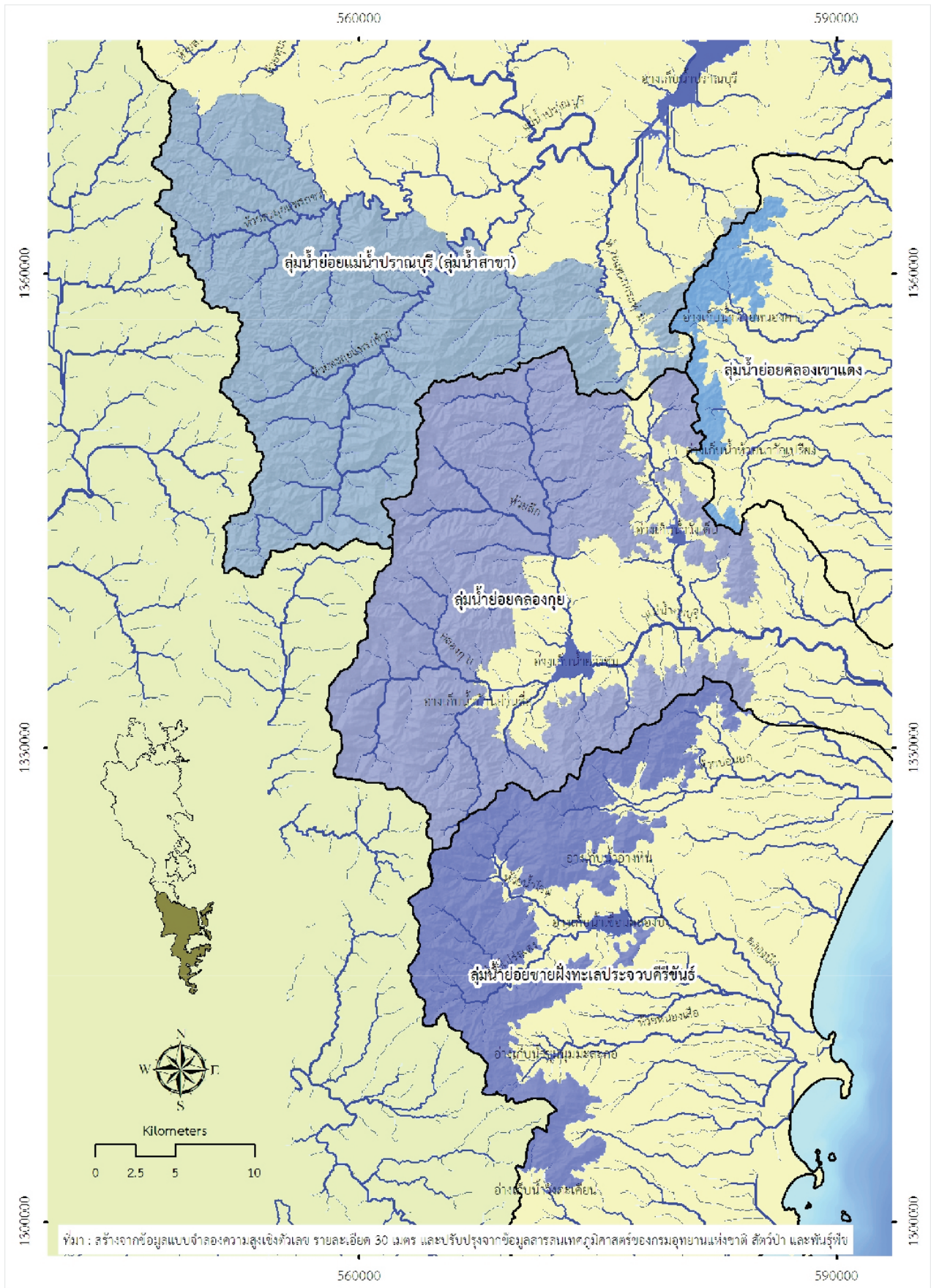
2. ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เป็นพื้นที่ที่สภาพป่าส่วนใหญ่ได้ถูกทำลาย ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาหรือการใช้ที่ดินรูปแบบอื่นก่อนปี พ.ศ. 2525 โดยมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 2.47 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,541.10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.24 ของพื้นที่อุทยานฯ

3. ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 2 พื้นที่ดังกล่าวนี้เหมาะต่อการเป็นต้นน้ำลำธารในระดับรองจากลุ่มน้ำ ชั้นที่ 1 โดยมีพื้นที่ รวม 246.24 ตารางกิโลเมตร หรือ 153,901.88 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.49 ของพื้นที่อุทยานฯ

4. ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 3 มีพื้นที่รวม 103.97 ตารางกิโลเมตร หรือ 64,981.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.92 ของพื้นที่

5. ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 4 มีพื้นที่รวม 38.57 ตารางกิโลเมตร หรือ 24,108.69 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.68 ของพื้นที่

6. ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 5 ส่วนใหญ่ป่าไม้ได้ถูกแผ้วถางเพื่อประโยชน์ด้านเกษตรกรรม มีพื้นที่รวม 0.10 ตารางกิโลเมตร หรือ 63.31 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของพื้นที่อุทยานฯ

ภาพที่ 6 ขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำบริเวณอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ที่มา: ธรรมบุญ และคณะ (2560)

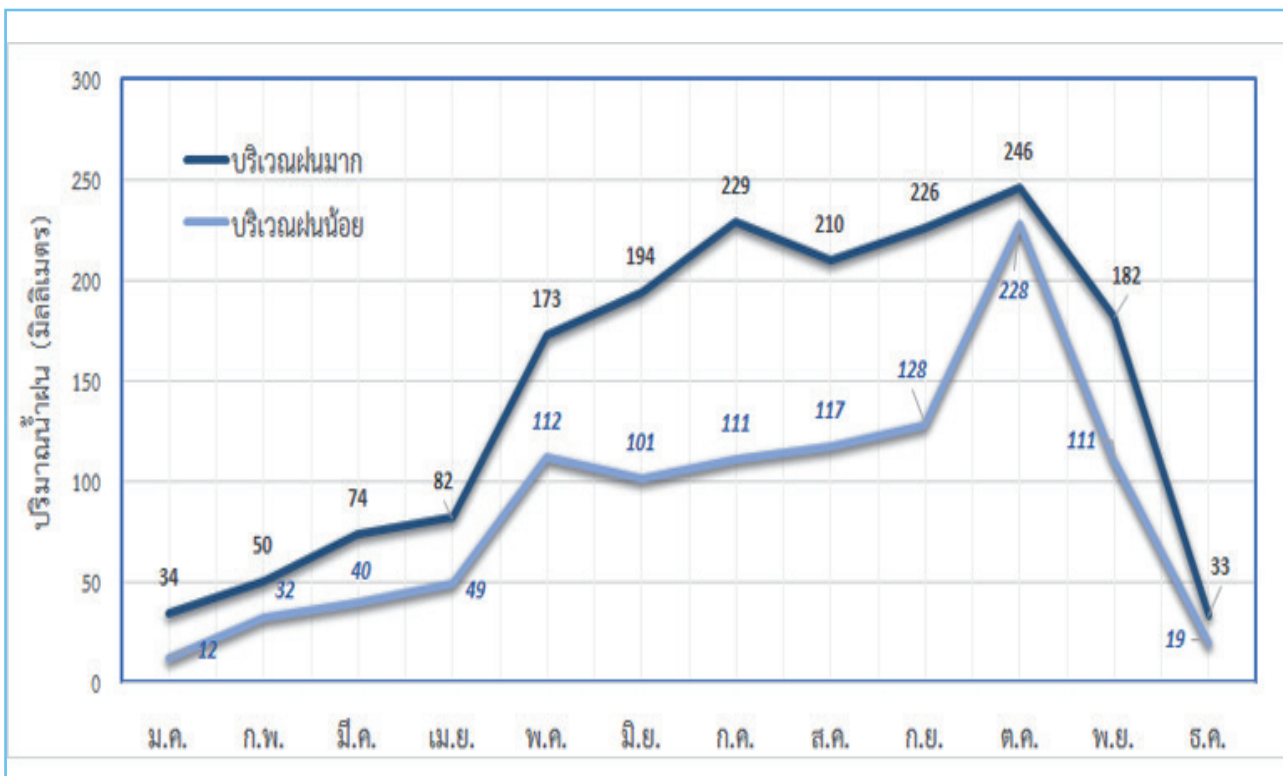
แหล่งน้ำผิวดิน

แหล่งน้ำที่สำคัญในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีและพื้นที่โดยรอบ ล้วนมีแหล่งต้นน้ำมาจากป่าต้นน้ำในผืนป่าในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีทั้งสิ้น สำหรับลำห้วยหลักที่พบภายในเขตอุทยานฯ มีจำนวน 3 สาย และอ่างเก็บน้ำขนาดกลางที่รองรับปริมาณน้ำที่อยู่โดยรอบ จำนวน 5 แห่ง รวมแหล่งน้ำที่สำคัญทั้งในเขตอุทยานฯ และพื้นที่โดยรอบมีจำนวน 8 แห่ง ดังนี้

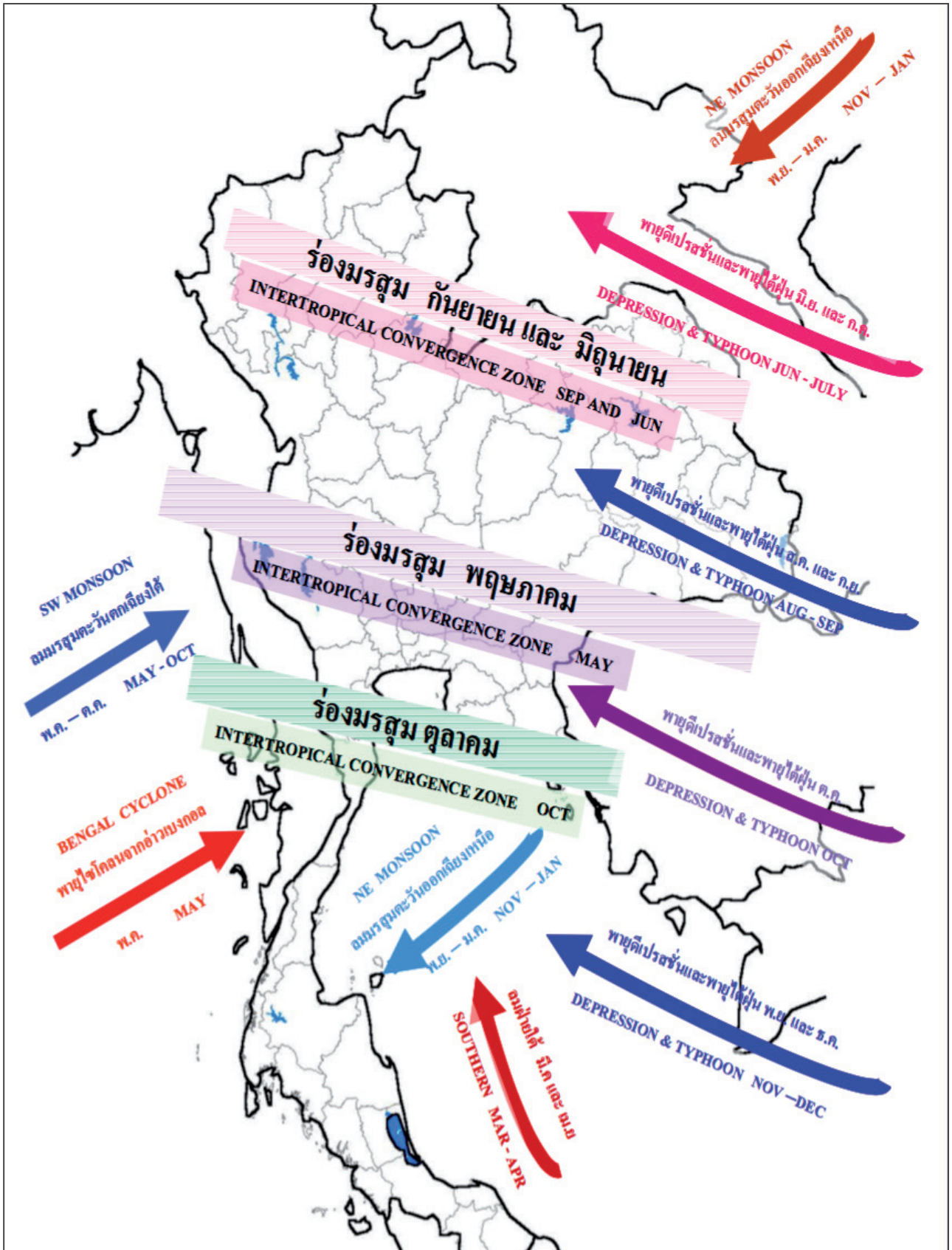
1. **ห้วยตะลุยแพรกขวา** อยู่บริเวณตอนบนของพื้นที่อุทยานฯ มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาตะนาวศรี ไหลผ่านหมู่บ้าน แพรกตะลุย แล้วไหลลงสู่แม่น้ำปราณบุรี
2. **ห้วยตะลุยแพรกซ้าย** อยู่บริเวณตอนบนของพื้นที่อุทยานฯ มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาตะนาวศรี ไหลผ่านหมู่บ้านป่าหมาก ตำบลศาลาลัย ไหลมาบรรจบกับห้วยตะลุยแพรกขวา แล้วจึงไหลลงสู่แม่น้ำปราณบุรี
3. **แม่น้ำกุยบุรี** มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาตะนาวศรี ประกอบด้วยลำห้วยขนาดเล็ก ได้แก่ คลองห้วยลึก และคลองกุย ไหลลงมารวมกันที่อ่างเก็บน้ำยางชุม แล้วไหลผ่านหมู่บ้านย่านซื่อ บ้านพุกอน บ้านยางชุม ตำบลหาดขาม มีความยาว 39.53 กิโลเมตร
4. **อ่างเก็บน้ำยางชุม** ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านยางชุมเหนือ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ 41.10 ล้านลูกบาศก์เมตร รับน้ำจากลำห้วยหลัก 2 สาย คือ คลองห้วยลึกและคลองกุย มีพื้นที่รับน้ำ เนื้อที่ 369.50 ตารางกิโลเมตร (กรมชลประทาน, 2560)
5. **อ่างเก็บน้ำบ้านย่านซื่อ** ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านย่านซื่อ ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี สามารถกักเก็บน้ำ ได้ประมาณ 1.80 ล้านลูกบาศก์เมตร (กรมชลประทาน, 2560)
6. **อ่างเก็บน้ำเขื่อนคลองบึง** ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านวังไทรตั้ง ตำบลอ่าวน้อย อำเภอมืองประจวบคีรีขันธ์ สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ 22.20 ล้านลูกบาศก์เมตร รับน้ำจากห้วยน้ำโจนและห้วยโปร้งแดง มีพื้นที่รับน้ำผืนเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 135.00 ตารางกิโลเมตร (กรมชลประทาน, 2560)
7. **อ่างเก็บน้ำวังเติน** ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านโป่งกะสัง ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ 15.50 ล้านลูกบาศก์เมตร (กรมชลประทาน, 2560)
8. **อ่างเก็บน้ำอ่างหิน** ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านวังไทรตั้ง ตำบลอ่าวน้อย อำเภอมืองประจวบคีรีขันธ์ สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ 2.8 ล้านลูกบาศก์เมตร (กรมชลประทาน, 2560)

ปริมาณน้ำฝน

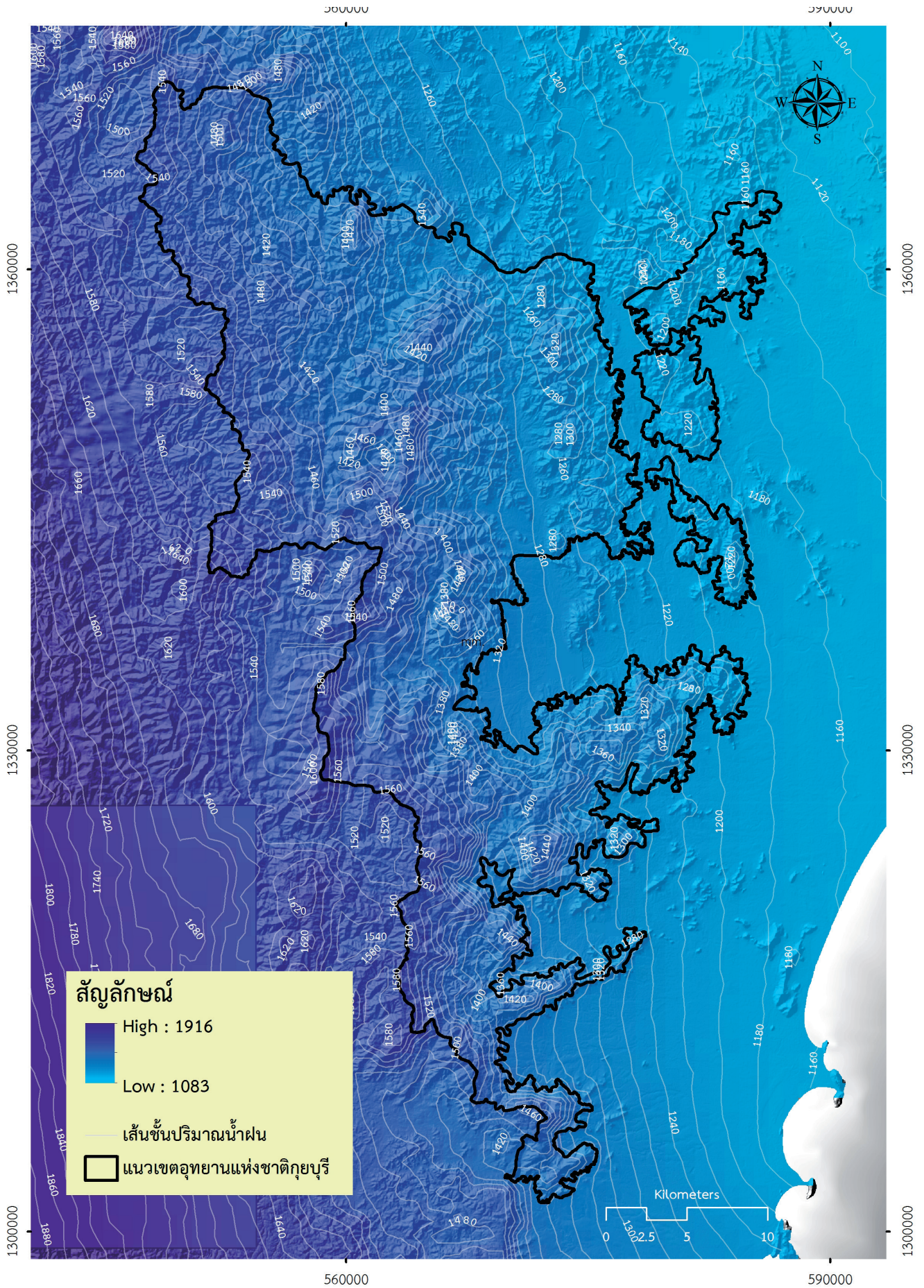
ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และร่องความกดอากาศต่ำพัดผ่านพื้นที่ ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป เมื่อร่องความกดอากาศต่ำเลื่อนขึ้นไปทางเหนือทำให้ฝนลดลงระยะหนึ่งในราวปลายเดือนมิถุนายน และเมื่อร่องความกดอากาศต่ำเลื่อนกลับลงมาพัดผ่านพื้นที่อีกครั้งในราวเดือนกรกฎาคมจะทำให้มีฝนตกชุกต่อเนื่องและปริมาณฝนเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคม จนกระทั่งลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดเข้ามาปกคลุมแทนที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ประมาณเดือนตุลาคม ในขณะที่ประเทศไทยตอนบนมีอากาศเย็นและฝนลดลง แต่พื้นที่บริเวณนี้จะยังคงมีฝนชุกต่อไปจนถึงเดือนพฤศจิกายน จากข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 - 2533 โดย Hijmans *et al.* (2005); Worldclim - Global Climate Data (<http://www.worldclim.org>) แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ทางทิศตะวันตกของอุทยานฯ มีปริมาณน้ำฝนที่มากถึง 1,633 มิลลิเมตรต่อปี ส่วนพื้นที่ด้านทิศตะวันออกมีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำกว่าคือ 1,125 มิลลิเมตรต่อปี เนื่องจาก เป็นเขตเงาฝน (rain shadow) ส่งผลให้ความอุดมสมบูรณ์ของป่ามีความแตกต่างกัน ส่วนปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในแต่ละเดือน แสดงดังภาพที่ 8

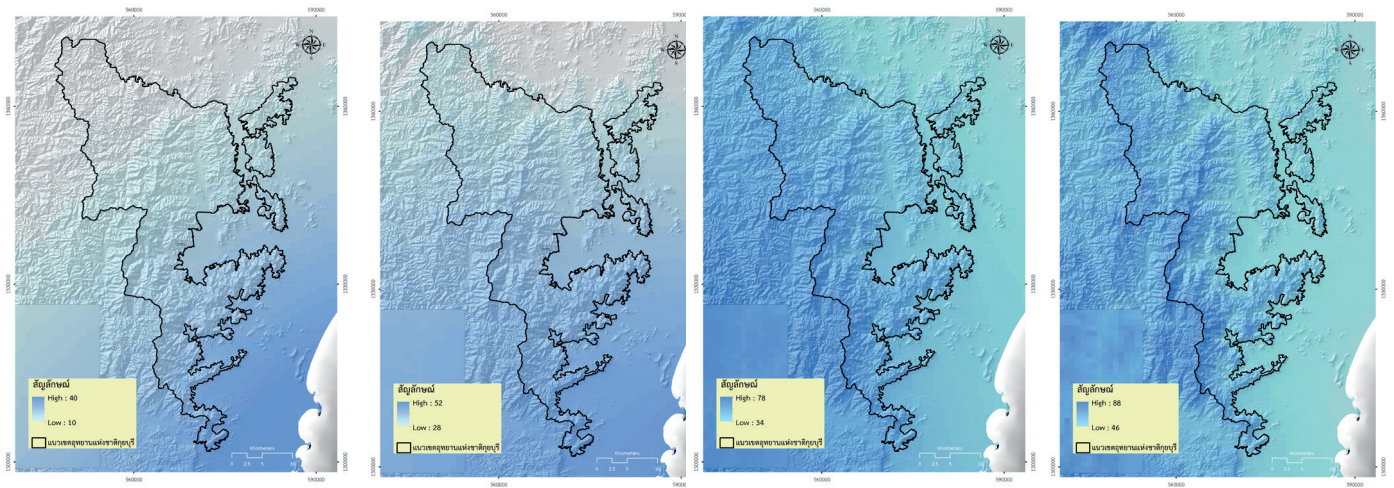
ภาพที่ 8 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายเดือนในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ที่มา: ธรรมบุญ และคณะ (2560)

ภาพที่ 9 ลมมรสุมและทางเดินพายุ ที่ผ่านประเทศไทย
 ที่มา : สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน (2564)

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี

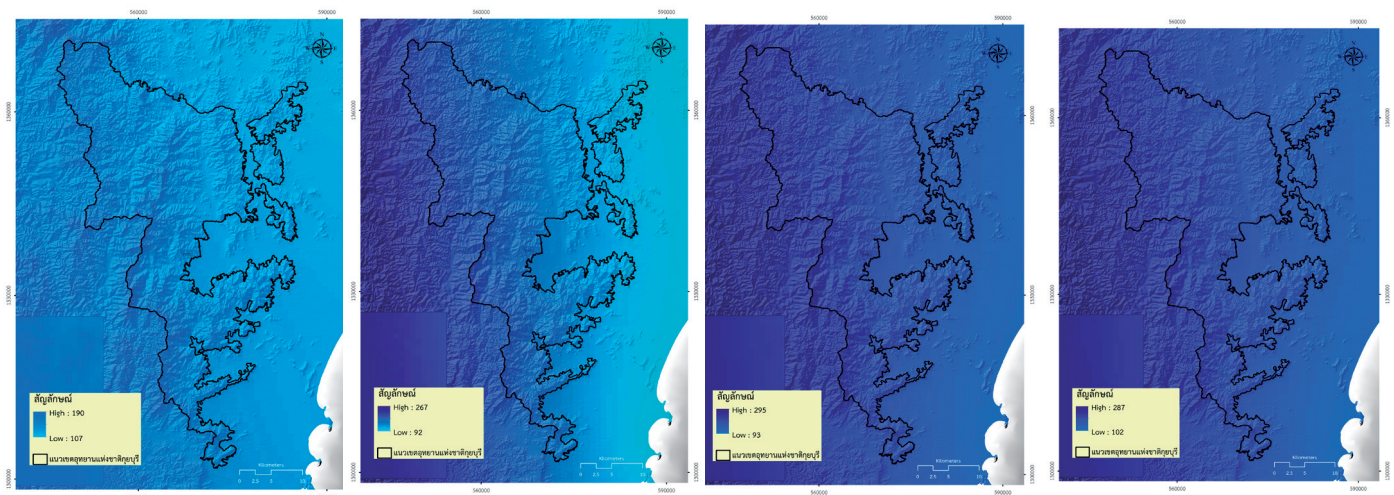

มีนาคม

เมษายน

พฤษภาคม

มิถุนายน

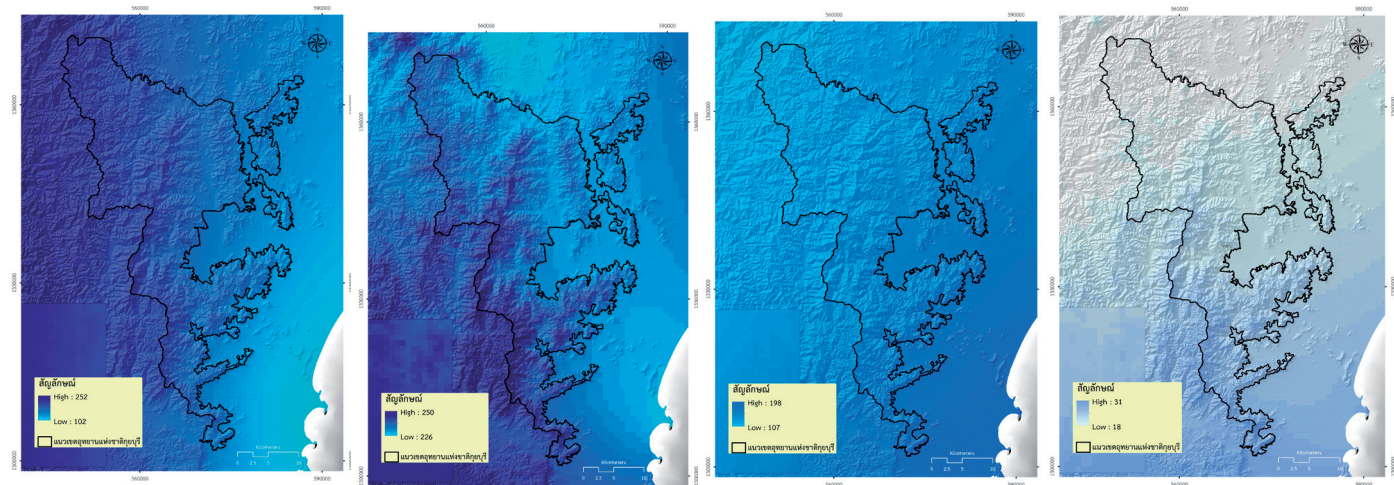

กรกฎาคม

สิงหาคม

กันยายน

ตุลาคม

พฤศจิกายน

ธันวาคม

มกราคม

กุมภาพันธ์

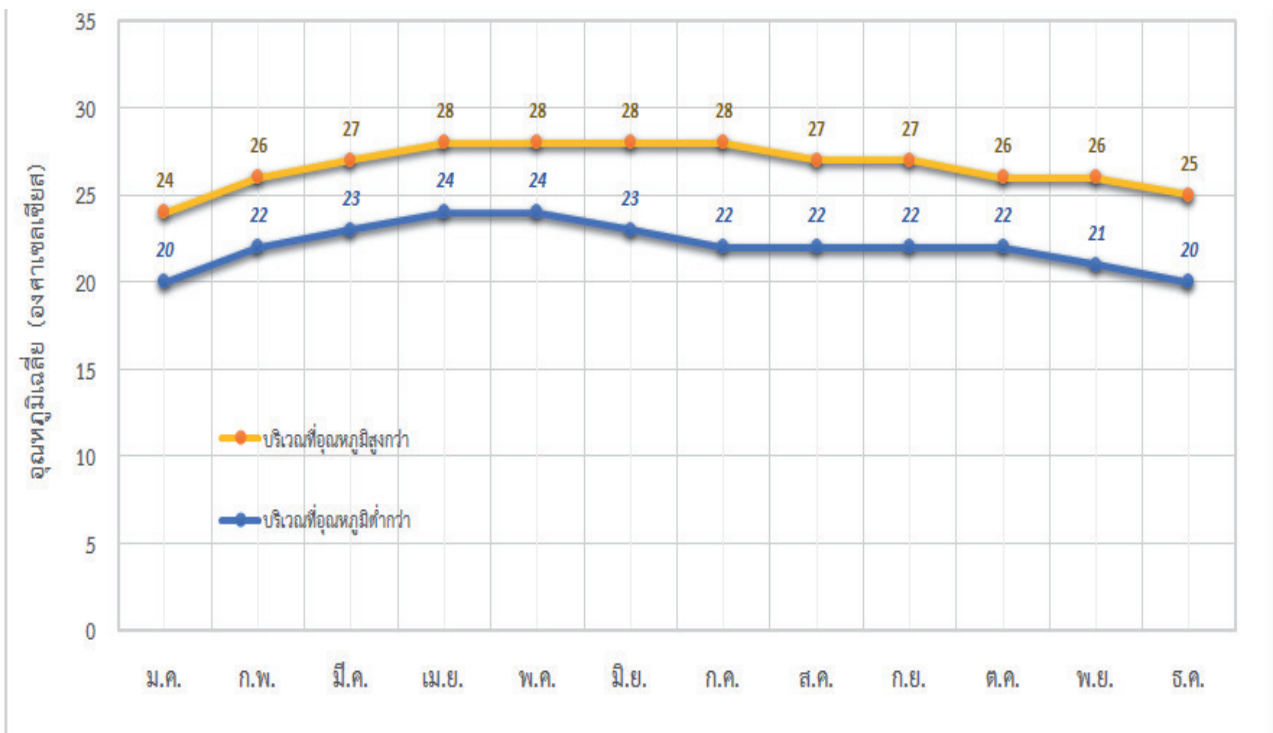
ภาพที่ 10 ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปีและรายเดือน

ที่มา : ธรรมบุญ และคณะ (2560) : สร้างจาก Hijmans *et al.* (2005) ; Worldclim-Global Climate Data (2014)

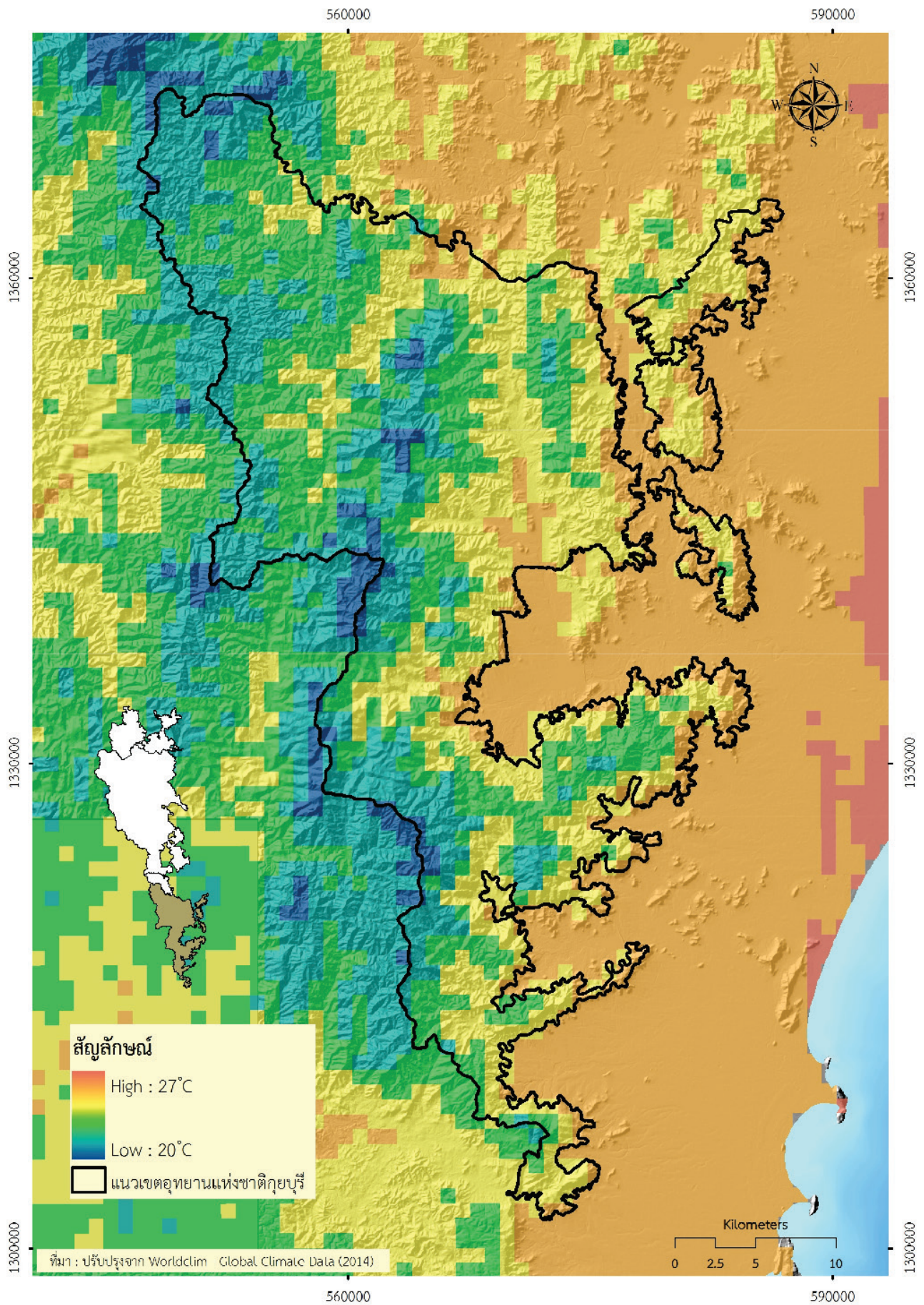
อุณหภูมิเฉลี่ย

อุทยานแห่งชาติกุยบุรีมีอุณหภูมิเฉลี่ยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 - 2533 โดย Hijmans *et al.* (2005); Worldclim - Global Climate Data (<http://www.worldclim.org>) ระหว่าง 22 - 26 องศาเซลเซียส ส่วนอุณหภูมิเฉลี่ยในแต่ละเดือนมีรายละเอียดดังนี้

- เดือนมกราคม เฉลี่ย 20 - 24 องศาเซลเซียส
- เดือนกุมภาพันธ์ เฉลี่ย 22 - 26 องศาเซลเซียส
- เดือนมีนาคม เฉลี่ย 23 - 27 องศาเซลเซียส
- เดือนเมษายน เฉลี่ย 24 - 28 องศาเซลเซียส
- เดือนพฤษภาคม เฉลี่ย 24 - 28 องศาเซลเซียส
- เดือนมิถุนายน เฉลี่ย 23 - 28 องศาเซลเซียส
- เดือนกรกฎาคม เฉลี่ย 22 - 28 องศาเซลเซียส
- เดือนสิงหาคม เฉลี่ย 22 - 27 องศาเซลเซียส
- เดือนกันยายน เฉลี่ย 22 - 27 องศาเซลเซียส
- เดือนตุลาคม เฉลี่ย 22 - 26 องศาเซลเซียส
- เดือนพฤศจิกายน เฉลี่ย 21 - 26 องศาเซลเซียส
- เดือนธันวาคม เฉลี่ย 20 - 25 องศาเซลเซียส

ภาพที่ 11 อุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ที่มา: ธรรมนุญ และคณะ (2560)

ภาพที่ 12 อุณหภูมิเฉลี่ยรายปี
 ที่มา: ธรรมนุญ และคณะ (2560)

ความหลากหลายของระบบนิเวศในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

ธรรมนูญ และ ทรวงธรรม (2560) จำแนกระบบนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี เป็น 16 ระบบนิเวศ แบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก คือ 1) ป่าประเภทไม่ผลัดใบ (evergreen forest) 2) ป่าประเภทผลัดใบ (deciduous forest) และ 3) พื้นที่ประเภทอื่น ๆ ดังนี้

1. ป่าไม่ผลัดใบ (evergreen forest)

เป็นสังคมพืชกลุ่มหลักที่พบในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ครอบคลุมเกือบทั่วทั้งพื้นที่ และเด่นชัดมากในส่วนที่ติดต่อกับประเทศเมียนมา จำแนกได้อย่างชัดเจนระหว่างป่าดิบเขา (hill evergreen forest) ป่าดิบชื้น (tropical moist evergreen forest) และป่าดิบแล้ง (dry evergreen forest) และจัดแบ่งเป็นระบบนิเวศย่อย คือ ป่าดิบชื้นผสมไผ่ (moist evergreen – bamboo forest) ป่าดิบแล้งระดับสูง (upper dry evergreen forest) ป่าดิบแล้งระดับกลาง (middle dry evergreen forest) และป่าดิบแล้งระดับต่ำ (lower dry evergreen forest) และนอกจากนี้ยังพบสังคมพืชป่าดิบแล้งผสมเบญจพรรณ (dry evergreen - mixed deciduous forest) ดังนี้

1.1) ป่าดิบเขา (hill evergreen forest) พบกระจายเป็นหย่อมเล็ก ๆ ใกล้เคียงแนวชายแดนทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของพื้นที่ที่สูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 900 เมตรขึ้นไป มีพื้นที่รวม 0.04 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 23.63 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.004 ของพื้นที่ ป่าชนิดนี้ได้รับอิทธิพลจากอุณหภูมิต่ำกว่าป่าชนิดอื่น ๆ เนื่องจากขึ้นอยู่บนยอดเขาสูงและยังได้รับอิทธิพลจากลมและฝนที่พัดผ่านมาจากประเทศเมียนมา สภาพป่าบริเวณนี้ แคระแกร็นเนื่องจากอิทธิพลของลมและสั่นเข่าที่มีดินตื้น พืชพรรณที่สำรวจพบ เช่น ทะโล้ (*Schima wallichii* (DC.) Korth.) หว่าเขา (*Syzygium* sp.) ก้อ (วงศ์ Fagaceae) ประดับหิน (*Argostemma* sp.) ปุดเขยง (*Geostachys* sp.) นมสวรรค์ (*Clerodendrum paniculatum* L.) เป็นต้น ในขณะที่ตามลำต้นของไม้ยืนต้นมีมอสส์เกาะอยู่อย่างหนาแน่น

1.2) ป่าดิบชื้น (moist evergreen forest) มีลักษณะโครงสร้างป่าและระดับความชื้นที่ใกล้เคียงกับป่าดิบชื้นทางภาคใต้ พบกระจายทางทิศตะวันตกของพื้นที่อุทยานฯ มีพื้นที่รวม 155.964 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 97,477.31 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.88 ของพื้นที่ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดสังคมพืชดังกล่าวในบริเวณนี้คืออุณหภูมิและปริมาณน้ำฝนซึ่งในพื้นที่ใกล้เคียงแนวชายแดนมีฝนตกมากกว่าฝั่งตะวันออก รวมถึงความสามารถในการเก็บความชื้นไว้ในดิน นอกจากนี้ความสูงจากระดับน้ำทะเลยังเข้ามามีบทบาทสำคัญในทางอ้อม คือ ในระดับที่สูงมากอากาศจะค่อนข้างเย็นยาวนาน สังคมพืชที่พบมีโครงสร้างหลายชั้นเรือนยอดและหลายขนาดขึ้นรวมกัน มีไม้ในวงศ์ยาง (Dipterocarpaceae) ขึ้นเป็นไม้เด่น เช่น ไช้เขี้ยว (*Parashorea stellata* Kurz) ยางเสียน (*Dipterocarpus gracilis* Blume) นอกจากนี้ยังมีเลือดควาย (*Knema* sp.) กระดุกไก่ (*Euonymus indicus* B. Heyne ex Wall.) น่องขาว (*Alstonia rostrata* C. E. C. Fisch.) ยางน่อง (*Antiaris toxicaria* Lesch.) ไม้ในวงศ์ปาล์มและยังมีเฟินหลายชนิด พืชในวงศ์ขิงข่า (*Zingiberaceae*) เช่น กระวานป่า (*Amomum liginosum* J. Koenig) ปุดใหญ่ (*Etlingera littoralis* (J. Koenig) Giseke) เป็นต้น

1.3) ป่าดิบชื้นผสมไผ่ (moist evergreen - bamboo forest) เป็นป่าดิบชื้นที่มีไผ่ขึ้นผสม พบกระจายทางทิศตะวันตกบริเวณตอนกลางของพื้นที่อุทยานฯ โดยมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 70.11 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 43,819.88 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.69 ของพื้นที่อุทยานฯ โครงสร้างหลักซึ่งเป็นไม้ในชั้นเรือนยอดชั้นบนเป็นชนิดเดียวกับที่ปรากฏในป่าดิบชื้น แต่พรรณไม้ในชั้นล่างเป็นจำพวกไผ่ผาก (*Gigantochloa hasskarliana* (Kurz) Backer) และ ไผ่ไร่ (*Gigantochloa albociliata* (Munro) Kurz) ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าเป็นสังคมพืชที่เคยถูกรบกวนมาก่อน

1.4) ป่าดิบแล้งระดับสูง (upper dry evergreen forest) พบกระจายทางทิศตะวันตกและบนพื้นที่สูงทางตอนกลางของพื้นที่ มีพื้นที่รวม 179.73 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 112,332.94 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.15 ของพื้นที่ทั้งหมด ประกอบด้วยชนิดที่ไม่ผลัดใบประมาณร้อยละ 70 – 80 ที่เหลืออีก ประมาณไม่เกิน 1 ใน 4 ส่วน ประกอบด้วย พรรณไม้ชนิดที่ผลัดใบ ในฤดูแล้งสภาพป่าจะมีความคล้ายคลึงกับสังคมพืชป่าดิบแล้ง แต่เมื่อถึงฤดูฝนสังคมพืชหลายชนิดจะกลับฟื้นตัวขึ้นมาทำให้มีลักษณะคล้ายคลึงสังคมพืชป่าดิบชื้น โดยโครงสร้างป่าชนิดนี้จำแนกได้ 3 – 4 ชั้นเรือนยอด ชั้นเรือนยอดบนมีพรรณไม้ที่พบ เช่น สะตอ (*Parkia speciosa* Hassk.) เม่าเหล็ก (*Diospyros racemosa* Roxb.) ยางปาย (*Dipterocarpus costatus* C. F. Gaertn.) ชั้นเรือนยอดรองลงมา ได้แก่ ตาเสือ (*Aphanamixis polystachya* (Wall.) R. Parker) เลือดม้า (*Knema* sp.) มะม่วงป่า (*Mangifera* sp.) มะปริง (*Bouea oppositifolia* (Roxb.) Meisn.) มะไฟกา (*Baccaurea parviflora* (Müll. Arg.) Müll. Arg.) เงาะป่า (*Nephelium cuspidatum* Blume) อ้ายบัว (*Stemonurus malaccensis* (Mast.) Sleumer) เป็นต้น ไม้พื้นล่างที่พบ ได้แก่ จำพวกเฟินบางชนิด ทั้งชนิดที่อาศัยบนดิน และชนิดที่เกาะอิงอาศัยบนคาคบไม้ใหญ่ และนอกจากนี้ยังสำรวจพบ บัวผุด (*Rafflesia kerrii* Meijer) ทางบริเวณตอนใต้ของพื้นที่อีกด้วย

1.5) ป่าดิบแล้งระดับกลาง (middle dry evergreen forest) เป็นป่าดิบแล้งที่ได้รับอิทธิพลจากอุณหภูมิต่ำกว่าที่เป็นผลจากระดับความสูงของพื้นที่ รวมถึงอิทธิพลของลม พบบริเวณตอนบนและตอนกลางของพื้นที่และมักปรากฏบนพื้นที่เป็นสันเขารับลม มีพื้นที่รวม 144.16 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 90,102.94 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.76 ของพื้นที่ทั้งหมด โครงสร้างป่ามักแคระแกร็นคล้ายป่าดิบเขา แต่พรรณไม้ไม่มีการผสมกันระหว่างชนิดที่ผลัดใบและไม่ผลัดใบ มี ข่อยน้ำ (*Streblus taxoides* (B. Heyne ex Roth) Kurz) พลองกินลูก (*Memecylon ovatum* Sm.) เก็ดสำน (*Olea brachiata* (Lour.) Merr.) เป็นไม้เด่น

1.6) ป่าดิบแล้งระดับต่ำ (lower dry evergreen forest) สภาพป่าค่อนข้างโปร่งและมีความแล้งมากกว่าป่าดิบแล้งระดับสูงและระดับกลาง มี ข่อยหนาม (*Streblus ilicifolius* (S. Vidal) Corner) กะโดงแดง (*Cleistanthus sumatranus* (Miq.) Müll. Arg.) และจันทน์หอม (*Mansonia gagei* J. R. Drumm. ex Prain) เป็นไม้เด่น พบทางทิศตะวันออก และต่อเนื่องไปถึงตอนล่างของพื้นที่ โดยมีพื้นที่รวม 391.59 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 244,746.00 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.36 ของพื้นที่ทั้งหมด

1.7) ป่าดิบแล้งผสมเบญจพรรณ (dry evergreen - mixed deciduous forest) สันนิษฐานว่าเกิดจากการที่สภาพอากาศมีอุณหภูมิสูงขึ้นทำให้พรรณไม้ในป่าดิบแล้งเดิมบางชนิดไม่สามารถทนอยู่ได้และตายลงในขณะที่มีพรรณ ไม้ในป่าเบญจพรรณบางชนิดที่ชอบสภาพอากาศเช่นนี้ เช่น จีวป่า (*Bombax anceps* Pierre) ส้มกบ (*Hymenodictyon orixense* (Roxb.) Mabb.) และโดยเฉพาะพืชจำพวกไผ่ พยายามเข้ามาทดแทน พบบริเวณยอดเขาทางทิศตะวันออก มีพื้นที่รวม 34.36 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 21,475.69 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.28 ของพื้นที่ทั้งหมด

1.8) ป่าไผ่ (bamboo forest) พบกระจายเพียงเล็กน้อยตามช่องว่าง (gap) ในป่าไม่ผลัดใบ โดยมีพื้นที่รวม 0.98 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 667.13 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.09 ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพโครงสร้างของป่าเกือบทั้งหมดปกคลุมไปด้วยไผ่ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นไผ่ผาก (*Gigantochloa hasskarliana* (Kurz) Backer) ไผ่ไร่ (*Gigantochloa albociliata* (Munro) Kurz) สันนิษฐานว่าเป็นการเข้ามายึดครองพื้นที่ของสังคมพืชภายหลังการถูกแผ้วถางหรือเปิดโล่งและทิ้งร้างไว้ ซึ่งการยึดครองพื้นที่ของพืชจำพวกไผ่เป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการทดแทนของสังคมพืช

2. ป่าประเภทผลัดใบ (deciduous forest)

ป่าประเภทนี้พบเพียงเล็กน้อย จำแนกได้ 2 ชนิด คือ ป่าเบญจพรรณ (mixed deciduous forest) และป่าเต็งรัง (dry dipterocarp forest)

2.1 ป่าเบญจพรรณ (mixed deciduous forest) พบทางทิศใต้ของพื้นที่อุทยานฯ มีพื้นที่รวม 5.52 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,450.94 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.53 ของพื้นที่ทั้งหมด มีสภาพเสื่อมโทรม มีไม้ยืนต้น ขนาดไม่ใหญ่มาก ความโตวัดรอบโดยเฉลี่ย 30 - 40 เซนติเมตร ไม้ที่พบ เช่น ประดู่ป่า (*Pterocarpus macrocarpus* Kurz) จั้วป่า (*Bombax anceps* Pierre) สวอง (*Vitex limonifolia* Wall. ex Walp.) เป็นไม้เรือนยอดบน ความสูงโดยประมาณไม่เกิน 15 เมตร ไม้เรือนยอดรอง เช่น มะกอก (*Spondias pinnata* (L. f.) Kurz) สามพันตา (*Cleistanthus gracilis* Hook. f.) กระพี้จั่น (*Millettia brandisiana* Kurz) มะเกลือ (*Diospyros mollis* Griff.) ความสูงประมาณ 7 - 10 เมตร ไม้พื้นล่าง ได้แก่ ไม้รวก (*Thyrsostachys siamensis* Gamble) ไม้ป่า (*Bambusa bambos* (L.) Voss) ไม้ซาง (*Bambusa* sp.) ขึ้นเป็นกออย่างหนาแน่น

2.2 ป่าเต็งรัง (dry dipterocarp forest) พบเพียงหย่อมเล็ก ๆ ทางตอนกลางของพื้นที่อุทยานฯ มีพื้นที่รวม 0.004 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2.81 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.0004 ของพื้นที่ทั้งหมด พบเหียง (*Dipterocarpus obtusifolius* Teijsm. ex Miq.) มะค่าแต้ (*Sindora siamensis* Teijsm. ex Miq. var. *siamensis*) ช้างน้ำ (*Ochna integerrima* (Lour.) Merr.) มะม่วงหาวแมงวัน (*Buchanania lanzan* Spreng) เป็นไม้เด่น

3. พื้นที่ประเภทอื่น ๆ

3.1 ป่ารุ่นสอง (secondary forest) ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ผ่านการทำไม้หรือเป็นพื้นที่เกษตรกรรมในอดีต โดยสภาพปัจจุบันมีการทดแทนของไม้หนุ่มและไม้โตเร็วหลายชนิด มีพื้นที่ 34.61 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 21,630.94 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.30 ของพื้นที่ทั้งหมด บริเวณพื้นที่ป่ารุ่นสองที่สำคัญคือบริเวณที่เป็นพื้นที่ฟื้นฟูสภาพป่าตามแนวพระราชดำริ และนอกจากนี้ยังมีในส่วนของพื้นที่ที่ถูกบุกรุกเดิมที่กระจายตามแนวชายขอบของพื้นที่และรวมถึงบริเวณใกล้เคียงหมู่บ้านที่อาศัยในพื้นที่กันออก มักมีวัชพืชต่างถิ่นขึ้นผสมอยู่มาก

3.2 สวนป่า (forest plantation) มีพื้นที่รวม 0.09 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 59.06 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.0086 ของพื้นที่ทั้งหมด

3.3 ไร่ร้าง (old clearing area) ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำกินที่มีการทิ้งร้าง พบบริเวณใจกลางพื้นที่อุทยานฯ และชายขอบทางทิศใต้ มีพื้นที่รวม 1.07 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 667.13 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.10 ของพื้นที่ที่พบส่วนใหญ่ปกคลุมไปด้วยวัชพืช ในส่วนของไร่ร้างที่เกิดจากการอพยพหมู่บ้านออกจากพื้นที่จะมีสภาพผสมระหว่างพืชเกษตรที่ราษฎรปลูกไว้เดิมและพรรณไม้ป่าที่เริ่มเข้ามาทดแทน เช่น ข่อย (*Streblus asper* Lour.) ข้าวไหม้ (*Diospyros wallichii* King & Gamble) พนมสวรรค์ป่า (*Clerodendrum villosum* Blume) ฉะพรินางแอ (*Carallia brachiata* (Lour.) Merr.) มะเดื่อปล้อง (*Ficus fistulosa* Reinw. ex Blume) ไม้ฉาก (*Gigantochloa hasskarliana* (Kurz) Backer) เปล้าใหญ่ (*Croton persimilis* Müll.Arg.) เป็นต้น

3.4 พื้นที่เกษตรกรรมและที่อยู่อาศัย (agricultural and residential area) ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ผ่นผัดให้ทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี มีพื้นที่รวม 29.59 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 18,492.19 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.82 ของพื้นที่ทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นไร่สับปะรด ปาล์มน้ำมัน และยางพารา พื้นที่เหล่านี้มีบทบาทสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมพืชป่าไม้ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง เนื่องจากพื้นที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยวแบบหมุนเวียน มีส่วนในการ

ทำให้อุณหภูมิในบริเวณนั้น ๆ สูงขึ้นและเกิดแรงปะทะของภูมิอากาศต่อสภาพป่าไม้ได้โดยตรง รวมถึงสารเคมีที่แพร่กระจาย และส่งผลกระทบต่อพืชและสัตว์

3.5) **พื้นผิวน้ำ (water body)** เป็นส่วนของผิวน้ำในอ่างเก็บน้ำเฉพาะที่ตกอยู่ในเขตอุทยานฯ พบทางทิศตะวันออก ของพื้นที่ มีพื้นที่รวม 0.21 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 131.63 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.02 ของพื้นที่

3.6) **พื้นที่เปิดโล่งและอื่น ๆ (open area and unclassified)** พบเป็นบริเวณเล็ก ๆ ทางทิศตะวันตกของพื้นที่อุทยานฯ มีพื้นที่ 0.06 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 39.94 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.006 ของพื้นที่ มีบางส่วนที่เป็นเหมืองแร่ หรือแหล่งขุดตัดดินเก่า

การกระจายของสังคมพืชและระบบนิเวศอื่น ๆ ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แสดงดังตารางที่ 1 และภาพที่ 13

ตารางที่ 1 การปกคลุมของสังคมพืชและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

สังคมพืช/ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	การปกคลุม			บริเวณที่พบ
	เฮกตาร์	ไร่	ร้อยละ	
ประเภทไม่ผลัดใบ				
ป่าดิบเขา	3.78	23.63	0.004	ชายแดนประเทศไทย - เมียนมา
ป่าดิบชื้น	15,596.37	97,477.31	14.88	ทิศตะวันตกของพื้นที่
ป่าดิบชื้นผสมไม้	7,011.18	43,819.88	6.69	ทิศตะวันตกและตอนกลาง
ป่าดิบแล้งระดับสูง	17,973.27	112,332.94	17.15	ทิศตะวันตกและตอนกลาง
ป่าดิบแล้งระดับกลาง	14,416.47	90,102.94	13.76	ตอนกลางของพื้นที่
ป่าดิบแล้งระดับต่ำ	39,159.36	244,746.00	37.36	ทิศตะวันออกของพื้นที่
ป่าดิบแล้งผสมเบญจพรรณ	3,436.11	21,475.69	3.28	ยอดเขาทางทิศตะวันออก
ป่าไผ่	98.37	667.13	0.09	ทิศตะวันตกและตอนกลาง
ป่าประเภทผลัดใบ				
ป่าเบญจพรรณ	552.15	3,450.94	0.53	ทิศใต้ของพื้นที่
ป่าเต็งรัง	0.45	2.81	0.0004	หย่อมเล็กมากทางตอนกลาง
พื้นที่ประเภทอื่น ๆ				
ป่ารุ่มสอง	3,460.95	21,630.94	3.30	ตอนกลางและชายขอบของพื้นที่
สวนป่า	9.45	59.06	0.0086	ตอนกลางและชายขอบของพื้นที่
ไร่ร้าง/ไร่หมุนเวียน	106.74	667.13	0.10	ตอนกลางของพื้นที่
เกษตรกรรม/ที่อยู่อาศัย	2,958.75	18,492.19	2.82	ทิศตะวันออกและตอนกลาง
ผิวน้ำ	21.21	131.63	0.02	ทิศตะวันออกของพื้นที่
พื้นที่เปิดโล่ง	6.39	39.94	0.006	ทิศตะวันตกของพื้นที่

ที่มา: ธรรมนูญ และ ชุมพล (2560)

ป่าดิบเขา

ป่าดิบชื้น

ป่าดิบแล้งระดับสูง

ป่าดิบแล้งระดับต่ำ

ป่าดิบแล้งผสมเบญจพรรณ

พื้นที่เกษตรกรรม

ป่าพืชมรกภาพ

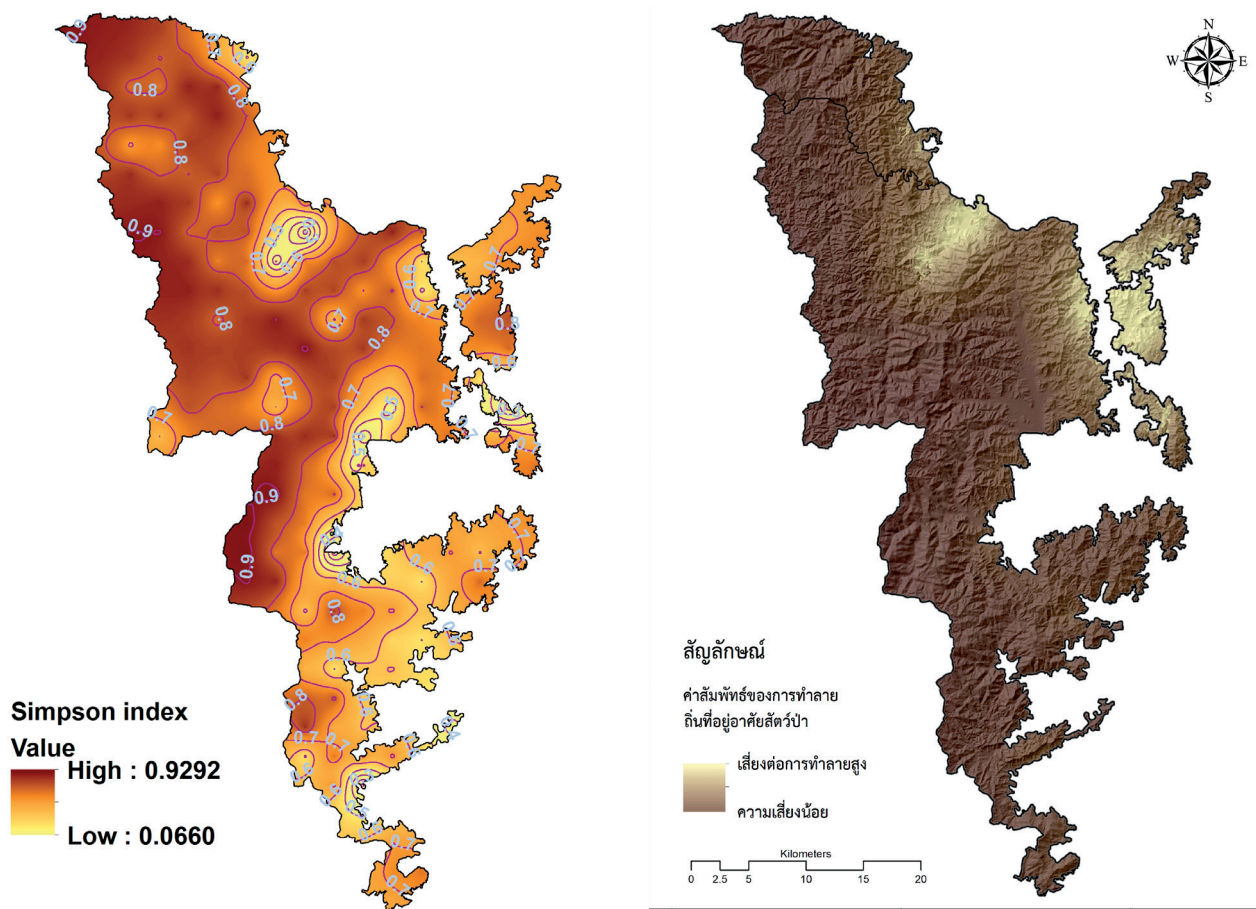

ไร่ร้าง

ภาพที่ 14 ภาพถ่ายสังคมพืชบางชนิดในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ที่มา: ธรรมบุญ (2561)

ภูมิภาคความหลากหลายทางชีวภาพ

ธรรมณูญ และคณะ (2559) ทำการศึกษาภูมิภาคความหลากหลายของไม้ต้นในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี พบว่า โดยที่พื้นที่ป่าในกลุ่มป่าแก่งกระจานเป็นเขตซ้อนทับของเขตพฤกษภูมิศาสตร์ (plant geographical characteristics) ซึ่งมีถึง 4 ลักษณะเด่นมารวมกัน คือ เขตภูมิพฤกษอินโดเบอร์มีส (Indo-Burmese) หรือภูมิพฤกษหิมาลัยัน (Himalayan) เขตภูมิพฤกษอินโดมาเลเซียัน (Indo-Malaysian) เขตภูมิพฤกษอันนัมมาติก (Annamatic) และเขตภูมิพฤกษอันดามันนิส (Andamanese) จึงส่งผลให้เกิดความหลากหลายของสังคมพืชและสังคมย่อยที่โดดเด่น ความหลากหลายของไม้ต้นในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีมีค่าสูงที่บริเวณทิศตะวันตกใกล้พรมแดนประเทศเมียนมา ซึ่งส่วนใหญ่ปกคลุมด้วยสังคมพืชป่าดิบชื้นและป่าดิบเขา และค่อยลดหลั่นมาทางตอนกลางซึ่งเป็นป่าดิบแล้งระดับสูงต่อเนื่องมาถึงทิศตะวันออกของพื้นที่ซึ่งเป็นป่าดิบแล้งระดับต่ำ และป่ารุ่นสอง ซึ่งหมายความว่าพื้นที่ป่าบริเวณใกล้แนวชายแดนประเทศเมียนมามีศักยภาพ สูงด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพรวมทั้งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยที่สำคัญของสัตว์ป่า ควรได้รับการจัดการร่วมกันระหว่างประเทศในลักษณะของแนวเชื่อมต่อ ระบบนิเวศระหว่างประเทศ (transboundary ecological corridor) สำหรับบริเวณที่มีความหลากหลายทางชีวภาพต่ำ มีสาเหตุจากการถูกทำลายเพื่อเปลี่ยนเป็นพื้นที่เกษตรกรรม และการลักลอบตัดไม้ยืนต้นบางส่วนไปใช้ประโยชน์

ภาพที่ 15 ระดับความหลากหลายทางชีวภาพ (ซ้าย) และระดับการถูกรบกวนโดยมนุษย์ (ขวา) ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ที่มา: ธรรมณูญ และคณะ (2559)

สัตว์ป่าและถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกธรรมชาติแห่งชาติ จังหวัดเพชรบุรี (2559) รายงานการสำรวจความหลากหลายชนิดและสถานภาพของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นก สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และแมลง ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี โดยใช้วิธีการติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพอัตโนมัติ (camera trap) การเดินสำรวจแบบพบเห็นตัวโดยตรง ได้ยินเสียงร้องหรือร่องรอยต่าง ๆ ที่ปรากฏให้เห็น และจากการวางแผนตัวอย่าง 187 กลุ่มแปลง (clusters) ทั่วพื้นที่ รวมถึงการใช้สวิงจับแมลง และการตั้งจุดเก็บตัวอย่างแมลงในเวลากลางคืนโดยใช้แสงไฟจากหลอด Traplight ดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2557 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลา 10 เดือน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยระบบฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

ในการศึกษาดังกล่าว พบสัตว์ป่า 531 ชนิด โดยแบ่งตามประเภทของสัตว์ป่าได้ดังนี้

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม พบ 11 อันดับ 23 วงศ์ 54 ชนิด มีค่าดัชนีความหลากหลาย (diversity indices) 2.3837 ชนิดที่มีค่าความชุกชุมมากที่สุด คือ หมูป่า (*Sus scrofa*) รองลงมาคือ เก้งธรรมดา (*Muntiacus muntjac*) และหมีหมา (*Helarctos malayanus*) ตามลำดับ

นก พบความหลากหลายชนิดทั้งสิ้น 21 อันดับ 56 วงศ์ 171 ชนิด สัตว์เลื้อยคลานพบความหลากหลายชนิดทั้งสิ้น 2 อันดับ 13 วงศ์ 44 ชนิด

สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก พบความหลากหลายชนิด 1 อันดับ 5 วงศ์ 22 ชนิด

แมลง พบความหลากหลายชนิดทั้งสิ้น 8 อันดับ 44 วงศ์ 240 ชนิด

สัตว์ป่าที่สำรวจพบในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี มีสถานภาพการคุ้มครองของไทย เป็นสัตว์ป่าสงวน 4 ชนิด ได้แก่ สมเสร็จ (*Tapirus indicus*) เก้งหม้อ (*Muntiacus feae*) แมวลายหินอ่อน (*Pardofelis marmorata*) และเลียงผา (*Capricornis sumatraensis*) เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง 227 ชนิด และแมลงที่ห้ามนำเข้าหรือส่งออก 27 ชนิด

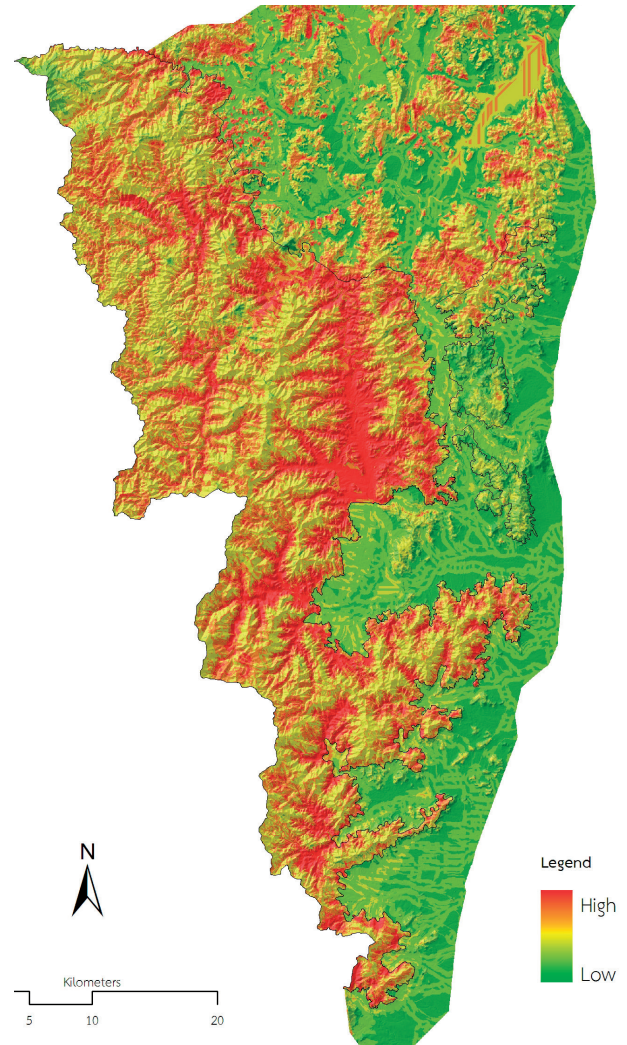
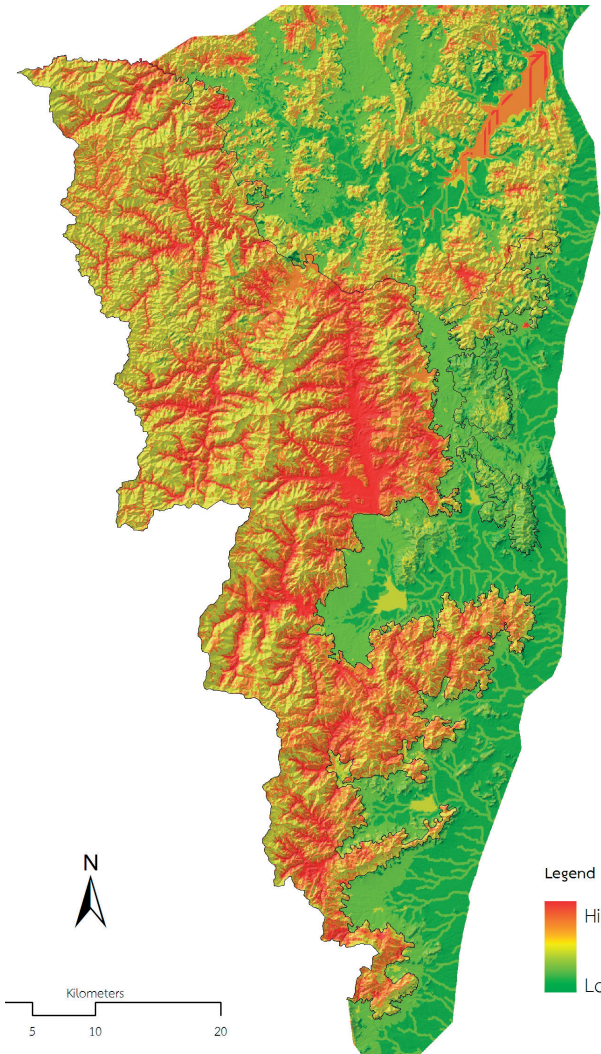
โดยเป็นชนิดสัตว์ป่าตามอนุสัญญาไซเตส (CITES) 66 ชนิด โดยแบ่งเป็นชนิดพันธุ์ในบัญชีหมายเลข 1 (Appendix I) 15 ชนิด ชนิดพันธุ์ในบัญชีหมายเลข 2 (Appendix II) 39 ชนิด และชนิดพันธุ์ในบัญชีหมายเลข 3 (Appendix III) 12 ชนิด

สัตว์ป่าที่มีสถานภาพตามการกำหนดของบัญชีแดงของสหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (IUCN Red List) 289 ชนิด โดยจำแนกเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 54 ชนิด สัตว์เลื้อยคลาน 40 ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 19 ชนิด นก 171 ชนิด และแมลง 5 ชนิด

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และจัดทำแผนที่การกระจายสัตว์ป่า โดยเลือกเฉพาะสัตว์ผู้ล่าและสัตว์กินพืช ชนิดที่สำคัญต่อระบบนิเวศ พบว่าสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ที่มีการกระจายมากที่สุดคือ หมูป่า (*Sus scrofa*) รองลงมา คือ เก้งธรรมดา (*Muntiacus muntjak*) ช้างป่า (*Elephas maximus*) หมีหมา (*Helarctos malayanus*) กับหมีควาย (*Ursus thibetanus*) กระตัง (*Bos gaurus*) เลียงผา (*Capricornis sumatraensis*) กวางป่า (*Rusa unicolor*) สมเสร็จ (*Tapirus indicus*) วัวแดง (*Bos javanicus*) หมูหริ่ง (*Arctonyx collaris*) เสือดาว (*Panthera pardus*) และเสือโคร่ง (*Panthera tigris*) ตามลำดับ

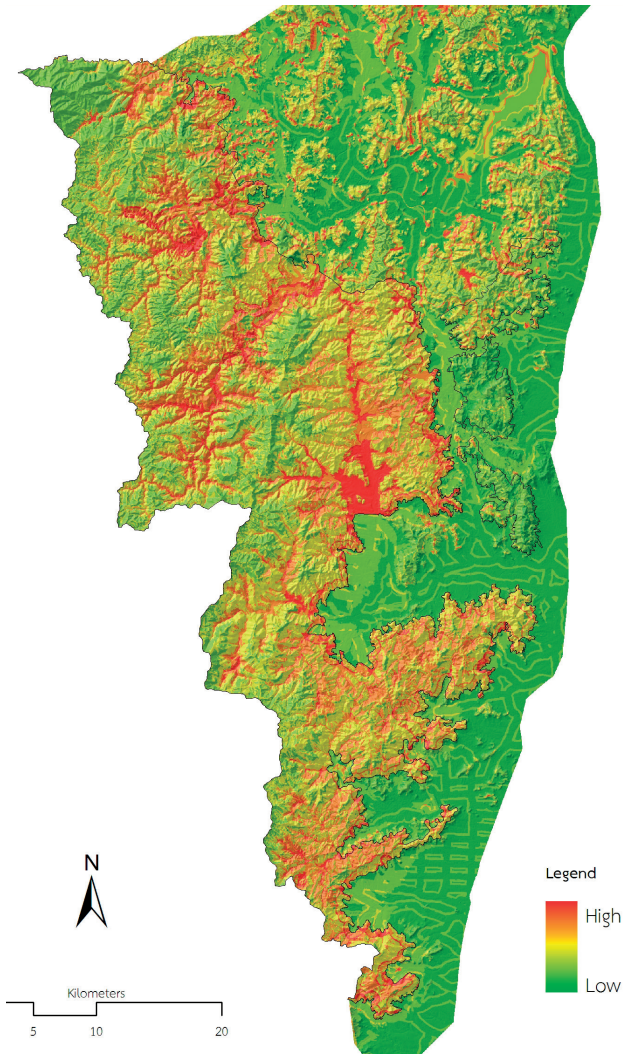
ช้างป่า (*Elephas maximus*)

กระทิง (*Bos gaurus*)

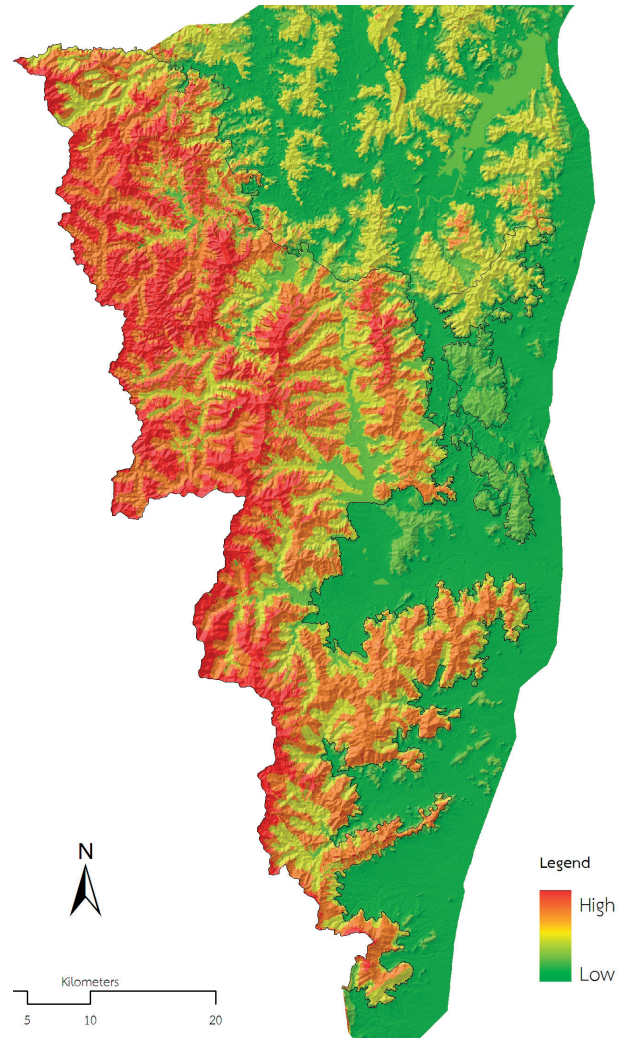

ภาพที่ 16 พื้นที่เหมาะสมสำหรับสัตว์ป่าบางชนิด ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ที่มา: ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์สัตว์ป่าอุทยานแห่งชาติ จังหวัดเพชรบุรี (2559)

กวางป่า (*Rusa unicolour*)

สมเสร็จ (*Tapirus indicus*)

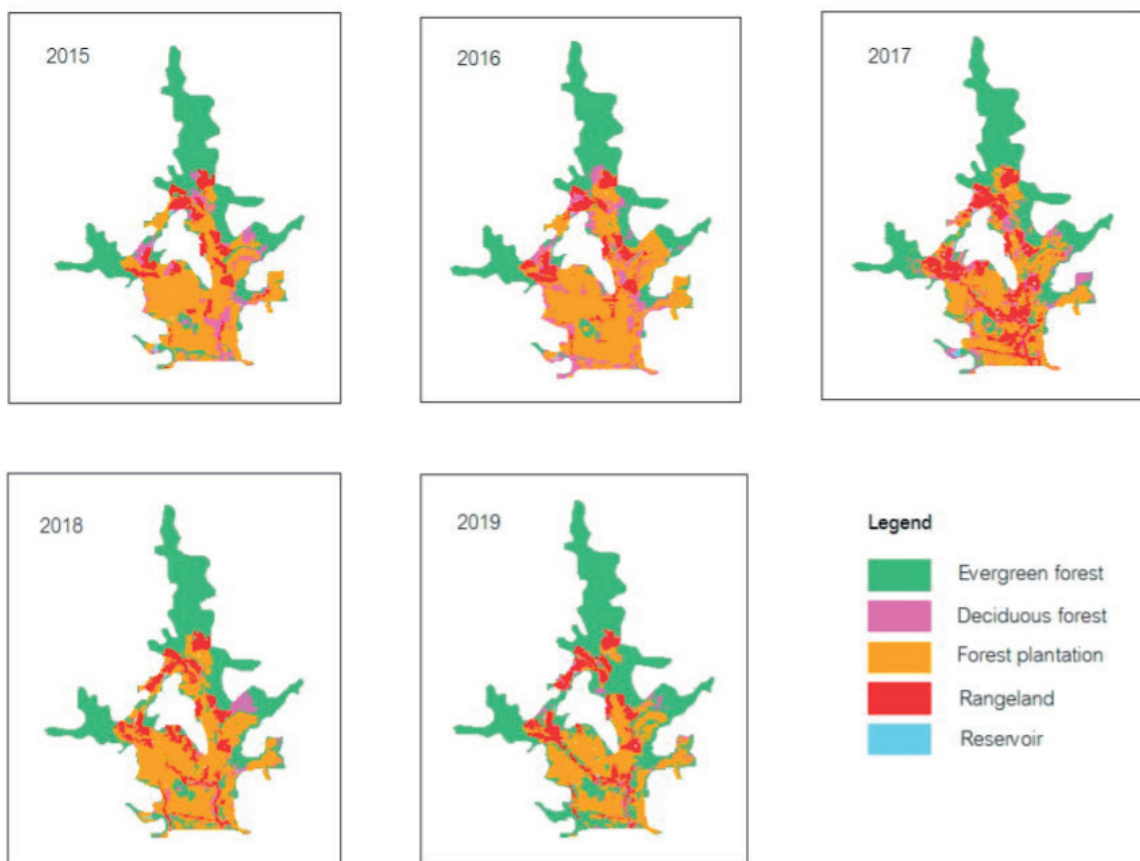

ทุ่งหญ้าอาหารช้างและกระทิง

แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี คือ กิจกรรมชมช้างป่า และสัตว์ป่า ที่บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ที่ กร. 1 (ป่ายาง) ซึ่งเป็นพื้นที่ทุ่งหญ้า ที่ดำเนินการจัดทำไว้ให้ช้างป่าและสัตว์ป่าชนิดอื่น ๆ ได้ใช้ประโยชน์ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งส่วนราชการ และภาคเอกชน ได้พร้อมใจกันเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้อย่างต่อเนื่องจนเกิดผลสำเร็จ

อย่างไรก็ดี โดยที่ทางกฎระเบียบของพื้นที่ ซึ่งเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ระหว่างเตรียมการผนวกเป็นอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ทำให้กระบวนการมีส่วนร่วมหลายข้อไม่สามารถดำเนินการได้ หรืออาจดำเนินการได้โดยขาดสภาพคล่อง จึงไม่ทันต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ปัญหาช้างป่าได้เริ่มกลับเข้ามาอีก

สร้อย และ ธรรมรัตน์ (2565) ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ระหว่างปี พ.ศ. 2558 - 2562 โดยใช้วิธีการสำรวจระยะไกลมาประยุกต์ใช้ร่วมกับระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ พบว่า พื้นที่แปลงหญ้าในช่วงปีดังกล่าว มีการเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยในบางปีมีการลดลง เนื่องจากการหยุดชะงักของกิจกรรมในบางปี ดังภาพที่ 17

ภาพที่ 17 การใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณแปลงหญ้าโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ที่มา: สร้อย และ ธรรมรัตน์ (2565)

การท่องเที่ยวชมสัตว์ป่า

แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี คือ กิจกรรมชมช้างป่า - กระต๊อง ที่บริเวณหน่วยพิทักษ์ อุทยานฯ ที่ กร. 1 (ป่ายาง) ใกล้บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 20 กิโลเมตร เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดจากการเปลี่ยนสถานการณ์ปัญหาให้เป็นโอกาส ทำรายได้ให้กับชุมชนและสร้างชื่อเสียงในระดับโลกให้กับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงเป็นความท้าทายในการจัดการช้างป่าให้นำไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนด้วย

ภาพที่ 19 บริเวณแปลงหญ้าโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ทำรายได้และสร้างอาชีพให้กับชุมชน

สถานการณ์ช้างป่าในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี และในกลุ่มป่าแก่งกระจาน

ช้างป่าในประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2543 ประเทศไทยมีประชากรช้างป่ารวมกันทั้งสิ้น 2,384 ตัว (ภุชญา, 2543 อ้างโดย ไสว, 2547) ในจำนวนนี้มีกลุ่มป่าที่มีช้างป่าอาศัยอยู่เกิน 100 ตัว 6 แห่ง คือ กลุ่มป่าตะวันตก กลุ่มป่าภูเขียว - น้ำหนาว กลุ่มป่าแก่งกระจาน กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ กลุ่มป่าตะวันออก และกลุ่มป่าลุ่มน้ำปาย - สาละวิน

ปี พ.ศ. 2560 ประเทศไทยมีประชากรช้างป่าประมาณ 3,127 - 3,342 ตัว กระจายอยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ 69 แห่ง ซึ่งเป็นอุทยานแห่งชาติ 38 แห่ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 31 แห่ง (สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า, 2560) แต่กลุ่มป่าที่มีประชากรช้างป่าเกิน 100 ตัว ได้เปลี่ยนเป็น กลุ่มป่าตะวันตก กลุ่มป่าแก่งกระจาน กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ กลุ่มป่าภูเขียว - น้ำหนาว กลุ่มป่าตะวันออก กลุ่มป่าฮาลา - บาลา กลุ่มป่าเขาหลวง - เขาบรรทัด กลุ่มป่าภูเมี่ยงภูทอง และกลุ่มป่าคลองแสง - เขาสก ทั้งนี้เนื่องจากการขยายตัวของประชากรช้างป่าและการอนุรักษ์อย่างเข้มแข็ง

ตารางที่ 2 ประชากรช้างป่าในกลุ่มป่าต่าง ๆ ในประเทศไทย

ลำดับที่	กลุ่มป่า	จำนวนพื้นที่อนุรักษ์ ที่พบช้างป่า (แห่ง)	ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนช้างป่า (ตัว)
1	ตะวันตก	14	16,397	624 - 734
2	แก่งกระจาน	2	3,884	487 - 500
3	ดงพญาเย็น - เขาใหญ่	5	6,181	501
4	ภูเขียว - น้ำหนาว	8	4,900	489
5	ตะวันออก	7	2,453	424
6	ฮาลา - บาลา	4	1,486	100 - 140
7	เขาหลวง - เขาบรรทัด	5	1,511	70 - 100
8	ภูเมี่ยง - ภูทอง	2	1,959	60 - 100
9	คลองแสง - เขาสก	8	4,388	100
10	ลุ่มน้ำปาย - สาละวิน	3	1,912	50
11	แม่ปิง	3	1,393	50
12	ภูพาน	2	852	48
13	ศรีลานนา - ขุนตาล	1	586	36
14	พนมดงรัก - ผาแต้ม	1	376	30
15	ดอยภูคา - แม่ยม	2	1,724	20
16	ชุมพร	2	1,318	20
รวม		69	51,320	3,127 - 3,342

ที่มา: สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า (2560)

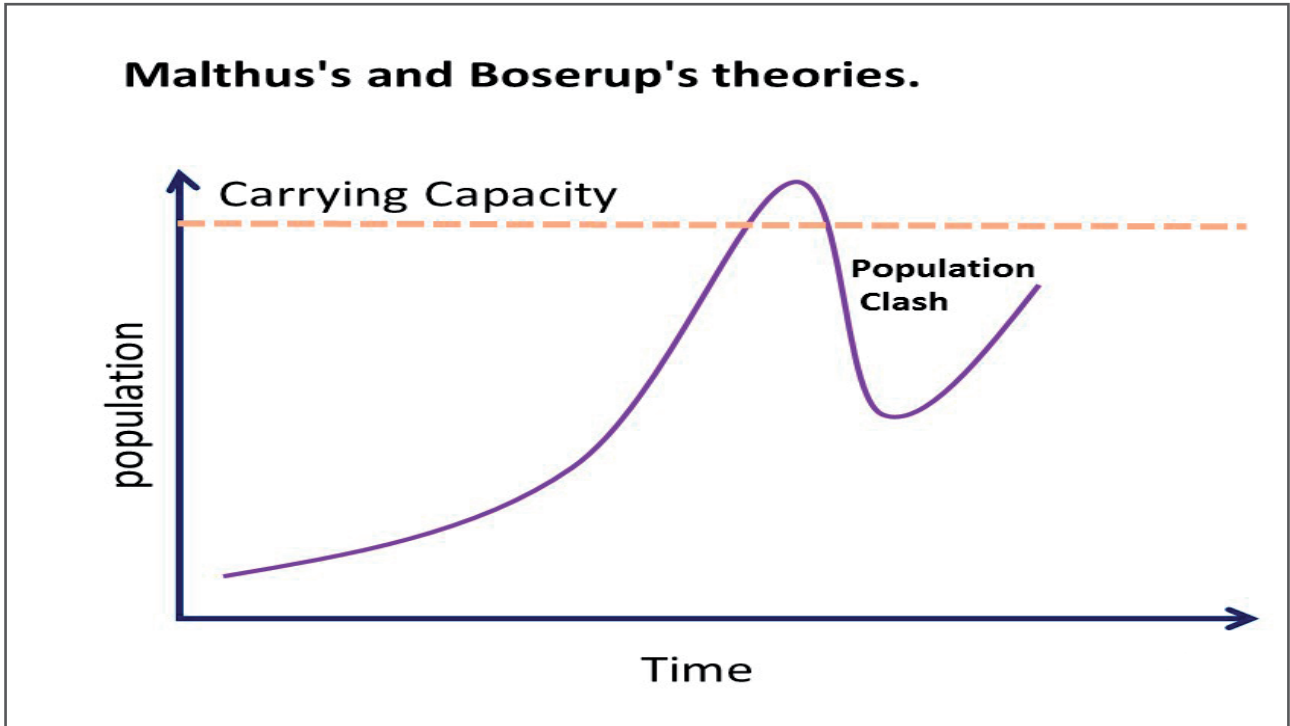
เมื่อปี ค.ศ. 1798 โทมัส โรเบิร์ต มัลธัส (Thomas Robert Malthus) นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ ได้เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประชากร (An Essay on the Principle of Population) และสร้างทฤษฎีประชากร ว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรบนโลก มีลักษณะที่เพิ่มขึ้นเป็น Geometric ratio หรือเพิ่มเป็นอันดับที่มีตัวคูณร่วม เช่น เพิ่มขึ้นจาก 1, 2, 4, 8, 16, ในขณะที่เดียวกันอัตราการเพิ่มขึ้นของอาหารที่มนุษย์สามารถผลิตได้นั้น กลับมีลักษณะเป็น Arithmetic ratio หรือเพิ่มเป็นอันดับที่มีตัวบวกร่วม เช่น เพิ่มขึ้นจาก 1, 2, 3, 4, 5, ซึ่งอัตราการเพิ่มขึ้นที่แตกต่างกัน ระหว่างจำนวนประชากรกับจำนวนอาหารที่สามารถผลิตได้นั้น ทำให้คนในยุคสมัยนั้นเกิดความกังวลถึงอนาคต ว่าอาหารที่ผลิตบนโลกจะไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคของมนุษย์

โทมัส โรเบิร์ต มัลธัส อธิบายถึงปัจจัยสองประการที่คอยป้องกันไม่ให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงเกินไป ปัจจัยแรก เรียกว่า Positive check หรือปัจจัยที่เพิ่มอัตราการตายของประชากรให้สูงขึ้น ได้แก่ ความยากจน ไข้ฉี่คัน ของประชากร สงคราม เป็นต้น ปัจจัยที่สอง เรียกว่า Negative check หรือปัจจัยที่ลดอัตราการเกิดของประชากร ได้แก่ ประชากรมีการวางแผนครอบครัว รวมถึงมีการคุมกำเนิด หรือลักษณะของประชากรที่แต่งงานช้าลง รวมถึงมีลูกน้อยลง ก็เป็นลักษณะของ Negative check ด้วย

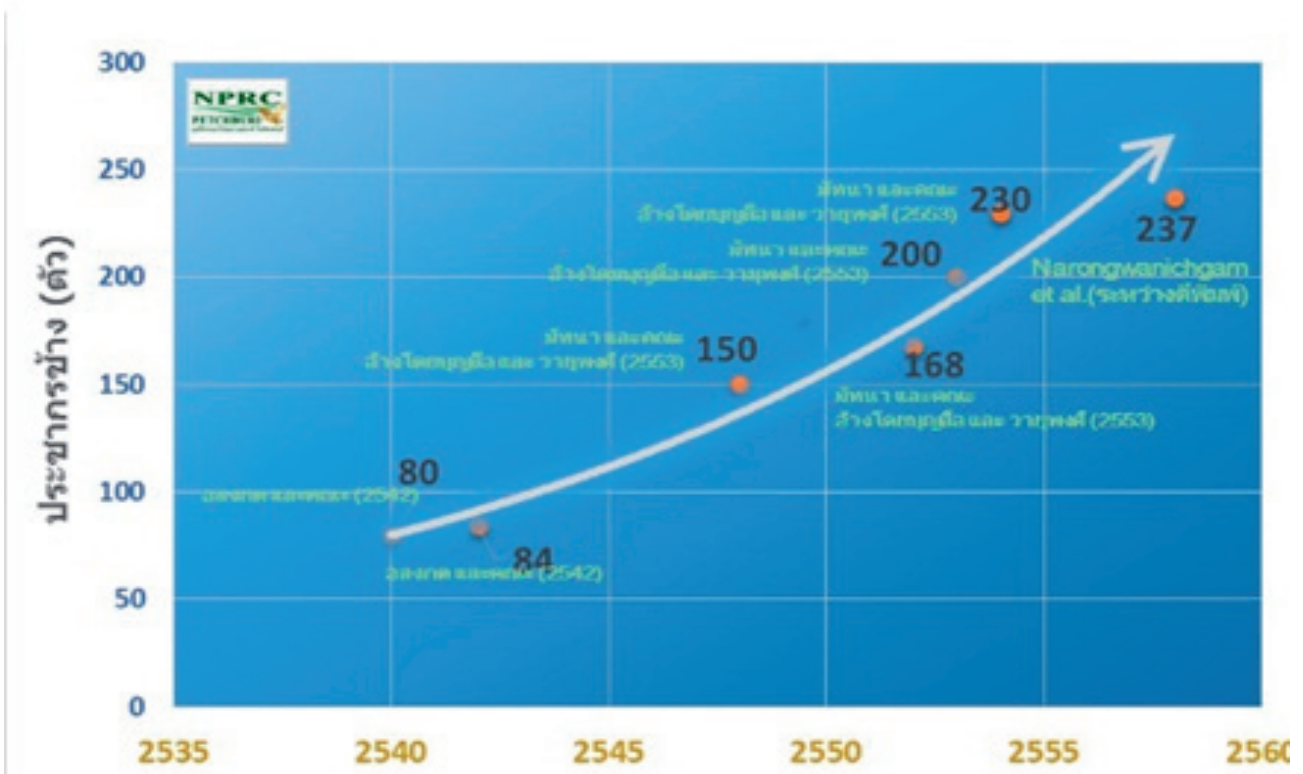
แม้ว่าทฤษฎีประชากรที่มัลธัสนำเสนอยังไม่ได้เกิดขึ้นกับมนุษย์ เพราะมนุษย์มีการปฏิรูปเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เช่น การมีเทคโนโลยีในการผลิตที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ช่วยทำให้มนุษย์สามารถผลิตอาหารได้มากขึ้นโดยปริมาณทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตเท่าเดิม หรือแม้แต่จะลดลงก็ตาม จนทฤษฎีของมัลธัสถูกลืมกันไป เนื่องจากสาเหตุหลายประการที่กล่าวแล้วข้างต้น แต่ในยุคปัจจุบันที่อาหารกำลังมีราคาแพง และดูเหมือนว่าโลกกำลังเข้าสู่ยุควิกฤติการณ์อาหารขาดแคลน ทฤษฎีประชากรของมัลธัสจึงได้รับการกล่าวถึงอีกครั้งในยุคปัจจุบัน (ศาสตรา, 2551) แต่ทฤษฎีดังกล่าว เป็นจริงกับประชากรของสัตว์ป่า ในด้านการจัดการสัตว์ป่า ทฤษฎีดังกล่าว ได้ใช้อธิบายเกี่ยวกับจำนวนประชากรสัตว์ป่าและขีดรองรับของพื้นที่ (carrying capacity) เพื่อประโยชน์ในการจัดการ

จากการถอดบทเรียนด้านการจัดการแก้ไขปัญหาช้างป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี โดยทำการคาดคะเนประชากรช้างป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี พบว่า แนวโน้มประชากรเพิ่มขึ้นอย่างมีอัตราเร่งเป็นกราฟรูปเอกโพเนนเชียล (exponential) ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีประชากรของมัลธัส (ภาพที่ 21) จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมการขยายจำนวนประชากร ควบคู่กับการแก้ไขปัญหาอื่น หากเทียบเคียงกับประชากรช้างป่าในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จะเห็นได้ว่ามีความคล้ายคลึงกับทฤษฎีประชากรของมัลธัสเป็นอย่างมาก และเป็นที่ยืนยันว่าศักยภาพของพื้นที่ในการเป็นแหล่งอาหารช้างป่าในบางบริเวณนั้นถึงขีดจำกัดแล้ว ซึ่งแสดงออกด้วยความพยายามของมนุษย์โดยการสร้างแปลงหญ้า โป่งเทียม และแหล่งน้ำ เพิ่มลงไปในพื้นที่และมีปริมาณเพิ่ม มากขึ้นเพื่อตรึงประชากรช้างป่าไว้ในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด อย่างไรก็ตาม ช้างป่าจำนวนหนึ่งก็ยังแตกไลน์ออกนอกพื้นที่เพื่อมาหาอาหารแหล่งอื่นคือพืชผลทางการเกษตร ของมนุษย์ เกิดเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับสัตว์ป่าตามมา

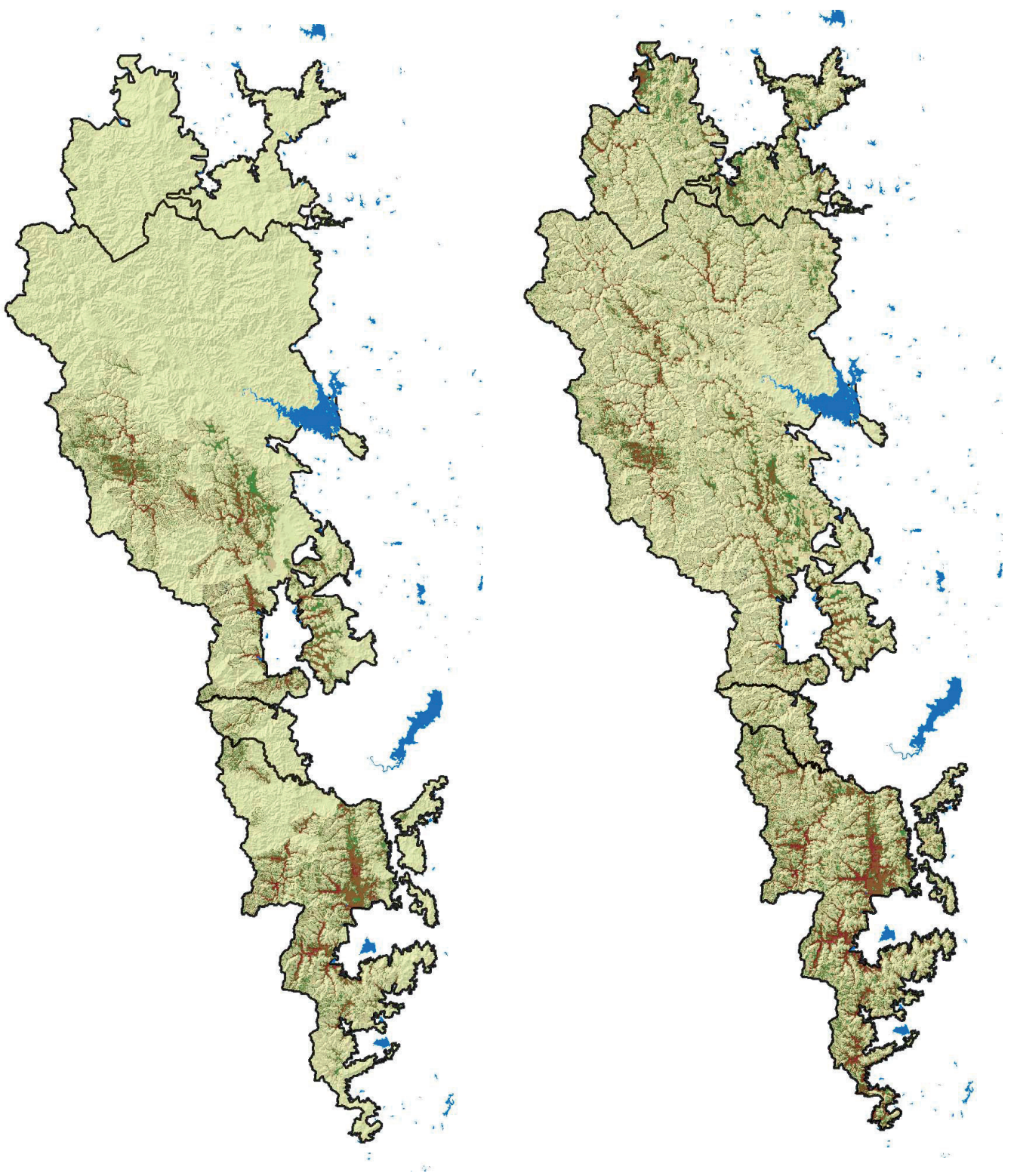
อย่างไรก็ดี ธรรมนูญ และคณะ (2562) ได้ทำการศึกษาการกระจายของช้างป่าในกลุ่มป่าแก่งกระจาน พบว่า ประชากรช้างป่าไม่ได้เกินจากศักยภาพของพื้นที่ที่รองรับได้ (ภาพที่ 23) แต่ปัญหาที่แท้จริงคือสภาพป่าขาดความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะในฤดูแล้ง และรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินรอบพื้นที่ป่าเป็นสิ่งดึงดูดใจให้ช้างป่าออกไปหากิน

ภาพที่ 21 กราฟการเพิ่มขึ้นของประชากร ตามแนวคิดของ โทมัส โรเบิร์ต มัลธัส
ที่มา: ธรรมนุญ และ ทรงธรรม (2559)

ภาพที่ 22 สถิติและแนวโน้มประชากรช้างป่า (*Elephas maximus*) พื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี
ที่มา: ธรรมนุญ และ ทรงธรรม (2559)

ภาพที่ 23 พื้นที่หากินของช้างป่า (*Elephas maximus*) (ซ้าย) และพื้นที่เหมาะสมสำหรับรองรับประชากรช้างป่า (ขวา) ในกลุ่มป่าแก่งกระจาน
ที่มา: ธรรมบุญ และคณะ (2562)

พื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรีตั้งอยู่ในเขตเงาฝน (rain shadow) ส่งผลให้มีปริมาณฝนตกน้อยกว่าพื้นที่อื่น ๆ เกิดภาวะฝนแล้งและความไม่แน่นอนของสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งสภาพดินในพื้นที่บางส่วนไม่สามารถกักเก็บน้ำตามธรรมชาติไว้ได้ ทำให้สัตว์ป่ามีปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง เมื่อปี พ.ศ. 2559 อุทยานแห่งชาติกุยบุรีและเครือข่ายองค์กรอนุรักษ์สัตว์ป่ากุยบุรี (POWER of Kuiburi) จึงได้ดำเนินการจัดทำกระต่อน้ำซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้างขนาดเล็ก รูปร่างทรงกลม หรือ มน จัดทำขึ้นด้วยโครงเหล็ก ปูนซีเมนต์ และคอนกรีต เส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 7 เมตร มีก้นลึกจากพื้นดินประมาณ 80 เซนติเมตร มีปริมาณความจุ 12,000 ลิตร เพื่อรองรับน้ำหรือกักเก็บน้ำไว้เพื่อให้สัตว์ปามีน้ำกินในฤดูแล้ง ลดความเสี่ยงที่สัตว์ป่าจะออกนอกพื้นที่อนุรักษ์ไปหาแหล่งน้ำอื่นในพื้นที่ของชาวบ้านซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่า

อย่างไรก็ตาม การจัดทำกระต่อน้ำสำหรับสัตว์ป่าเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย จึงได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากบางฝ่ายถึงความเหมาะสมจนเป็นกระแสทางสังคม โดยบางคนวิจารณ์ว่าเป็นทัศนอุจาด หรืออาจเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า และมีการต่อต้านไม่ให้มีการจัดทำในพื้นที่อนุรักษ์อื่น แต่จากผลการศึกษาทัศนคติและข้อคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดทำกระต่อน้ำสำหรับเป็นแหล่งน้ำของสัตว์ป่าในฤดูแล้ง ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 350 คน และชาวต่างชาติ 50 คน พบว่านักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีทัศนคติเชิงบวกต่อการจัดการสัตว์ป่าโดยใช้กระต่อน้ำซึ่งส่วนใหญ่เห็นด้วยต่อการจัดทำกระต่อน้ำเพื่อให้สัตว์ปามีน้ำกินในฤดูแล้ง เพื่อลดปัญหาความเสี่ยงที่สัตว์ป่าจะออกนอกพื้นที่อนุรักษ์ไปหาแหล่งน้ำในพื้นที่ของราษฎร และเห็นว่าการจัดทำกระต่อน้ำอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เนื่องจากมีการดูแลความสะอาด มีการเปลี่ยนน้ำอยู่เสมอ และไม่เป็นการทำลายระบบนิเวศเนื่องจากตำแหน่งที่จัดทำอยู่ในแปลงหญ้า และนักท่องเที่ยวทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า กระต่อน้ำในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีไม่เป็นทัศนอุจาด ควรนำไปเป็นต้นแบบสำหรับพื้นที่อนุรักษ์อื่น ๆ ที่ประสบปัญหาภัยแล้ง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของสัตว์ป่า โดยปัจจุบันจำนวนกระต่อน้ำที่จัดทำแล้วมีปริมาณมากเพียงพอ ในอนาคตจึงไม่จำเป็นต้องจัดทำเพิ่มอีก (ศุภยวีจัยและพัฒนา นวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดเพชรบุรี, 2560)

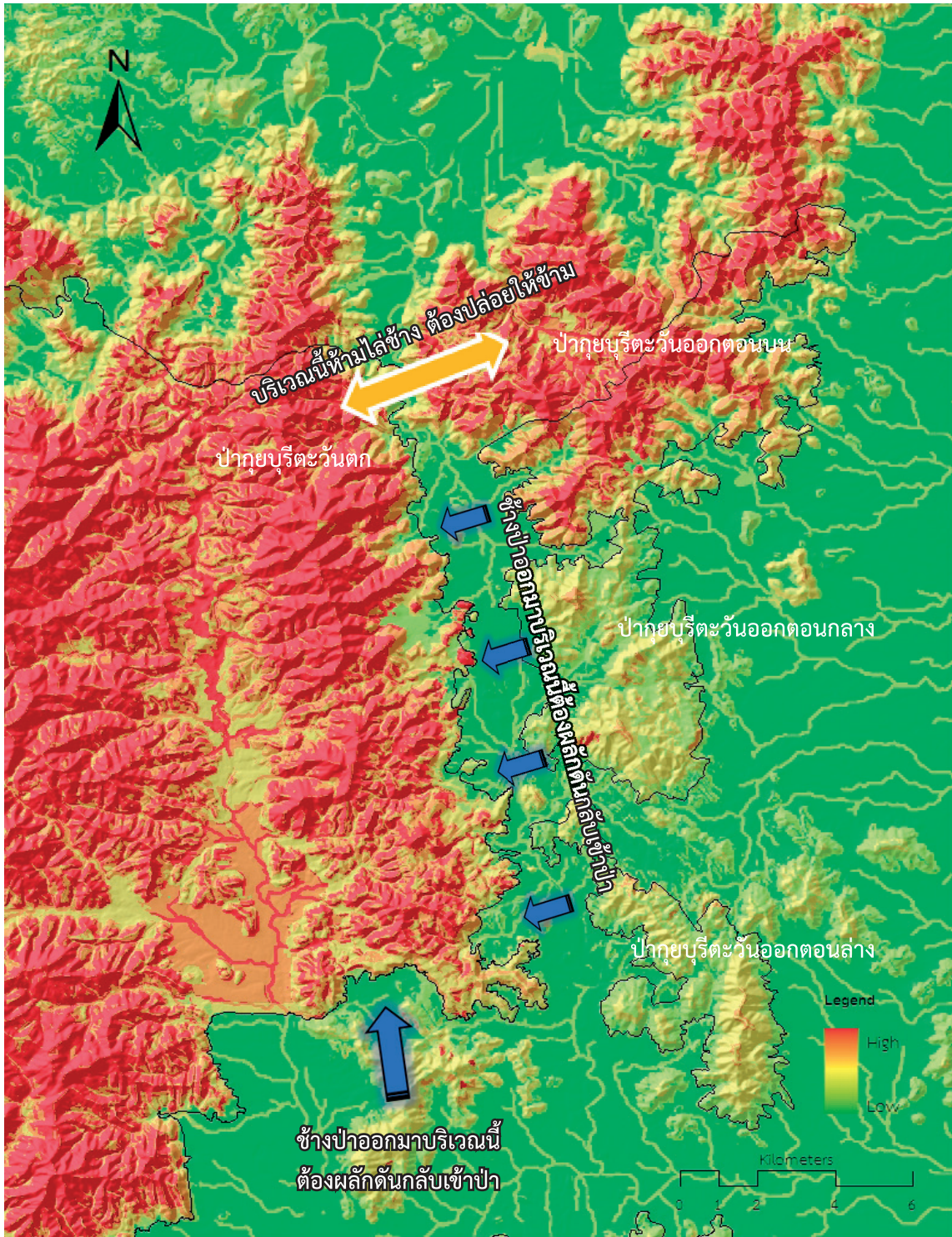

ภาพที่ 24 ลักษณะของกระต่อน้ำในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

นอกจากปัญหาช้างป่าออกมาหากินในพื้นที่ชุมชนทางด้านตำบลหาดขามแล้ว ในส่วนของพื้นที่ทางตอนบนและด้าน ตะวันออกของพื้นที่ ก็ยังมีปัญหาดังกล่าวเช่นกัน ปัญหาช้างป่าในบริเวณนี้ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์อุทยาน แห่งชาติจังหวัดเพชรบุรี ได้ทำการศึกษาไว้เมื่อปี พ.ศ. 2558 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาวิธีการจัดการความขัดแย้งระหว่าง คนกับสัตว์ป่าในพื้นที่ด้านตะวันออกของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้หลักการจัดทำแนวเชื่อมต่อ ระบบนิเวศ การศึกษาใช้วิธีวางแปลงตัวอย่างชั่วคราวขนาด 30 x 60 เมตร ในบริเวณต่าง ๆ เพื่อประเมินสภาพถิ่นที่อยู่ อาศัยที่เหมาะสม และการสำรวจความหลากหลายของชนิดสัตว์ป่าใช้วิธีการสำรวจแบบเส้นสำรวจ (Line transect sampling) มีแนวสำรวจเส้นตรงความยาว 6 กิโลเมตร จำนวน 15 แนว ระยะห่างระหว่างแนว 1.5 กิโลเมตร แต่ละแนว คาบเกี่ยวพื้นที่ห่อมป่าของอุทยานแห่งชาติกุยบุรีทั้ง 2 ด้าน ทำการศึกษาซ้ำ 2 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน และฤดูฝน

ผลการศึกษา พบว่า มีสัตว์ป่าหากินชุกชุมในป่าฝั่งตะวันตกมีขนาดพื้นที่มากกว่าห่อมป่าทางฝั่งตะวันออก โดย ช้างป่าและกระทิงไม่ได้ข้ามจากห่อมป่าใหญ่ทางฝั่งตะวันตกไปยังห่อมป่าขนาดเล็กทางฝั่งตะวันออก- ตอนกลางและตอนล่าง แต่ออกมาเพื่อหากินพืชผลทางการเกษตรเท่านั้น ส่วนการข้ามไปยังห่อมป่าขนาดกลางทางตอนบน ฝั่งตะวันออกของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ที่เรียกบริเวณนี้ว่า “หุบตะเคียนยักษ์” ซึ่งมีสภาพป่าดีกว่าห่อมป่าขนาดเล็ก ทางฝั่งตะวันออกตอนกลางและตอนล่าง เป็นการข้ามไปหากินระหว่างห่อมป่า ไม่ได้มีเป้าหมายในการหากินในพื้นที่ เกษตรกรรมที่คั่นระหว่างห่อมป่า

ดังนั้นการจัดการสัตว์ป่าจึงมี 2 แนวทางคือ ช้างป่าที่ออกมาหากินทางฝั่งตะวันออกตอนล่างและตอนกลาง ต้อง ผลักดันให้กลับเข้าสู่ห่อมป่าขนาดใหญ่ทางฝั่งตะวันตก ส่วนช้างป่าและกระทิงที่ข้ามออกมาทางฝั่งตะวันออกตอนบนไป ยัง “หุบตะเคียนยักษ์” จะต้องให้ความปลอดภัยโดยเว้นแนวบริเวณที่ห้ามขับไล่ในระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร และปรับปรุงแหล่งอาหารในเส้นทางข้ามดังกล่าวและในพื้นที่หุบตะเคียนยักษ์ด้วย

ภาพที่ 25 ภาพรวมสถานภาพการกระจายของสัตว์เลื้อยลูกด้วยนมในพื้นที่แนวเชื่อมต่อระบบนิเวศวิเคราะห์ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

เป้าหมายของการดำเนินการ

พ.ศ. 2570

- แปลงหญ้าสำหรับช้างป่า ไม่น้อยกว่า 4,000 ไร่ ได้รับการจัดการอย่างถูกวิธี พร้อมด้วยแหล่งน้ำสำหรับช้างป่า ตามสัดส่วน 90 : 10 และมีช้างป่าไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30 ของประชากรช้างป่าเข้ามาใช้ประโยชน์
- โป่งธรรมชาติ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ได้รับการฟื้นฟูสภาพให้สัตว์ป่าสามารถใช้ประโยชน์ได้ และมีช้างป่าไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30 ของประชากรช้างป่าเข้ามาใช้ประโยชน์
- ปลูกพืชอาหารช้างป่า (โดยเน้นสัดส่วนชนิดพันธุ์ที่ช่วยลดการเจริญพันธุ์ให้มากกว่า) ในพื้นที่ป่าลึกและชายขอบ พื้นที่แปลงหญ้า ให้ได้อย่างน้อย 10 ล้านกล้า โดยมีการพิสูจน์ได้ว่าปลูกจริงและรอดตายอย่างน้อยร้อยละ 60
- การกระจายของช้างป่าที่ออกไปหากินนอกเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ มีอาณาบริเวณลดลงอย่างน้อย ร้อยละ 20
- ฐานข้อมูลประชากรช้างป่าที่ออกมาหากินได้รับการจำแนกอัตลักษณ์เสร็จสมบูรณ์
- การบุกรุกพื้นที่ป่าลดลง
- จำนวนเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่าลดลง ทั้งจำนวนครั้งและพื้นที่บริเวณที่เกิดเหตุการณ์
- ชุมชนในพื้นที่มีความเข้าใจต่อวิธีปฏิบัติตนในพื้นที่ที่มีช้างป่า และสามารถอยู่ร่วมกับช้างและปฏิบัติต่อช้างดีขึ้น
- ศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาช้างป่า มีการเชื่อมโยงข้อมูลและปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น

กลยุทธ์และแผนการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1

ยึดถือแนวพระราชดำริเป็นแกนหลักของการดำเนินการ

“...ข้างป่า ควรอยู่ในป่า เพียงแต่ต้องทำให้ป่านั้นมีอาหารข้างเพียงพอ การปฏิบัติคือ ให้ไปสร้างอาหารในป่า เป็นแปลงเล็ก ๆ และกระจาย กรณีข้างออกมาที่ชายป่า ต้องให้ความปลอดภัยกับข้างป่า...”

พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
วันที่ 5 กรกฎาคม 2542

พระราชดำรัสในครั้งนี้เป็นพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ และได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการจัดการสัตว์ป่า และการจัดการความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่าที่ดีที่สุดในโลก และแนวทางนี้ยังได้นำไปใช้ปฏิบัติเป็นแกนหลักของพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรีและพื้นที่อื่น ๆ อีกหลายแห่ง

“เรื่องของความต่อเนื่อง เรื่องของความต่อเนื่องในการทำงาน โดยไม่ลืมหุ้จตุ่มงหมาย หรือ จุดประสงค์ ตลอดจนพร้อมเรียนรู้ หรือพร้อมรับข้อมูล หรือหาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการปฏิบัติงานให้เป็นผล ก็จะไม่ออกไปนอกกรอบ หรือจะไม่หลุด เพราะว่างานต่าง ๆ นี้มีรายละเอียดมาก มีความรู้ ที่จะต้องมี ตลอดจนถึงสิ่งที่จะต้องเรียนรู้มาก แต่ก็อย่างที่พูดซ้ำว่า ถ้ามีเป้าหมาย มีเป้าหมายมีจุดมุ่งหมาย มีกรอบขอบเขตพร้อมกับการพร้อมที่จะเรียนรู้และปรับ เพื่อให้ดำรงความมุ่งหมายนั้นก็ดี ตลอดจนการกระจายนโยบายหรือการปฏิบัติไปสู่ชุมชนเพื่อให้เขาได้เข้าใจและรู้แนวปฏิบัติหรือรู้จักประโยชน์จากโครงการนี้ได้ก็จะดี”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
ในคราวเปิดการประชุมโครงการพัชรสุธาชวนูรักษ์ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2562 ณ พระราชวังสนามจันทร์

สถานการณ์

1. การแก้ไขปัญหาข้างป่า มีการทำกันมามากแล้ว โดยหลายหน่วยงาน หลายองค์กร โดยวิธีการที่หลากหลาย และมักจบลงที่การถกเถียงเกี่ยวกับวิธีการจนกลายเป็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับคน
2. เมื่อเป็นโครงการพระราชดำริ จึงมีองค์กรต่าง ๆ ต้องการให้ความร่วมมือ หรือร่วมทำกิจกรรม สิ่งที่น่าเป็นห่วง คือ กิจกรรมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมจำเป็นต้องเป็นไปตามทิศทางและแนวทางที่กำหนดไว้เท่านั้น
3. เมื่อดำเนินโครงการไประยะหนึ่ง อาจมีผู้มองเห็นช่องทางของประโยชน์อื่น อาจเกิดความลังเลที่จะเลือกผลประโยชน์นั้น โดยละทิ้งสิ่งที่ตั้งเป้าหมายไว้เดิม
4. การดำเนินการบางอย่าง ที่ถูกอ้างว่าสอดคล้องกับแนวพระราชดำริ เพื่อหวังจะให้มีการยอมรับ ทั้งที่อาจส่งผลขัดแย้ง เช่น การสร้างแนวสิ่งกีดขวางรูปแบบที่ไม่เป็นธรรมชาติ

การปฏิบัติ

1. ให้ถือแนวทางปฏิบัติเดียวกันเท่านั้น คือ แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าพัชรกิติยาภาฯ
2. ให้ตระหนักถึงเป้าหมายของโครงการ ดังเช่น พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังนั้น หากมีสถานการณ์ที่ต้องการตรึงข้างให้อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเพื่อหวังผลทางด้านการท่องเที่ยวให้บทวนว่าขัดต่อเป้าหมายหลักหรือไม่ โดยให้เป้าหมายหลักสำคัญเป็นลำดับแรกเสมอ
3. การประกอบกิจกรรมใดที่ได้ชื่อว่าดำเนินการภายใต้แผนการจัดการนี้ ต้องเป็นไปเพื่อเป้าหมายหลัก หรือ ไม่ขัดต่อการมุ่งสู่เป้าหมายหลัก
4. เมื่อเกิดความไม่แน่ใจในกิจกรรมที่กำลังจะดำเนินการ ให้บทวนแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และ พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว สำหรับเป็นแนวทางชี้แนะ

กลยุทธ์ที่ 2

หัวหน้าหน่วยงาน หลักธรรมาภิบาล และภาคี

“...ประการแรก คือ ความซื่อสัตย์ ประการที่สอง คือ การรู้จักขมใจฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ ความดีนั้น ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมคุณธรรม สี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลุกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงาม จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุขความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไป...”

พระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ในพิธีบรมวงสรวง สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า
วันที่ 5 เมษายน 2535

“การดำเนินงานโครงการพัชรสุธาคุณานุรักษ์ มีแนวทางดำเนินงานในการช่วยเหลือทั้งประชาชนและสัตว์ป่า ด้วยการฟื้นฟูแหล่งอาหาร แหล่งน้ำ และควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และเป็นการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน การดำเนินเรื่องคน คือ การพัฒนาอาชีพ ให้ประชาชนมีอาชีพที่เหมาะสม มีรายได้ และพึ่งตนเองได้ การดำเนินงานเรื่องช้าง คือ การสร้างแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร ให้เพียงพอในพื้นที่ ที่เหมาะสม เพื่อนำช้างกลับเข้าสู่ป่า และการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกัน ให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่คนและช้าง”

พระราชดำรัสของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี
กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา
เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 ณ ที่ว่าการอำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา

สถานการณ์

1. โครงการแก้ไขปัญหาช้างป่า มีการดำเนินการกันมานาน และหลากหลายกิจกรรม อย่างเป็นงบประมาณทั้งในระบบและนอกระบบมากมายมหาศาล แต่เป็นที่สงสัยกันว่าได้ใช้ไปในกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จริง ๆ มากน้อยเพียงใด
2. เจ้าหน้าที่บางส่วน หละหลวม และละเลยความสำคัญของความเชื่อมโยงและผลกระทบต่อห่วงโซ่ของระบบนิเวศ อาจเป็นเพราะเข้าใจเรื่องเดียว แต่ไม่เข้าใจบริบทที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้
3. หลายหน่วยงานขาดความเข้าใจถึงความเกี่ยวข้อง เกี่ยวพันของกิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่ ที่ส่งผลกระทบต่อ การกระจายของช้างป่า ทำให้ปัญหาช้างป่ากระจายออกเป็นวงกว้างและเพิ่มระดับความรุนแรง
4. อุทยานแห่งชาติกุยบุรี เคยมีภาคีเครือข่าย POWER of Kuiburi ในการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แต่ปัจจุบัน หลายองค์กรในเครือข่าย ได้สงวนท่าที เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

การปฏิบัติ

1. ใช้หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการแก้ไขปัญหาช้างป่า
2. คัดเลือกหัวหน้าหน่วยงานภาคสนาม ตามลักษณะของหัวหน้าหน่วยงานที่พึงมี ดังนี้
 - 1.1 มีปัญญา สามารถคาดเดาเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง และรู้จักพลิกแพลงได้ดี
 - 1.2 เป็นที่เชื่อถือของผู้ใต้บังคับบัญชาและเครือข่ายคณะทำงาน
 - 1.3 รู้จักบริหารองค์กร สร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ร่วมงาน ได้ใจคน
 - 1.4 กล้าตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้องตามครรลองคลองธรรม
 - 1.5 มีความเข้มงวดและยุติธรรม
 - 1.6 ไม่ยึดติดในความเชื่อหรือหลักการส่วนตัว
 - 1.7 ซื่อสัตย์ สุจริต ในการปฏิบัติงาน
3. การดำเนินการเรื่องการนำช้างกลับสู่ป่าเป็นกิจกรรมที่ยาก อาจใช้เวลานานในการดำเนินการ กรม/กอง ต่าง ๆ ที่สังกัดกระทรวงเดียวกัน ควรได้บูรณาการแผนปฏิบัติงานร่วมกัน และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยการใช้งบประมาณ ให้เหมาะสม ความคุ้มค่าในเชิงการใช้งบประมาณในกิจกรรม และไม่ขัดต่อกฎหมายใด
4. พัฒนาภาคีเครือข่ายองค์กรอนุรักษ์สัตว์ป่ากุยบุรี (POWER of Kuiburi)
5. ปรับเปลี่ยนบทบาทและภารกิจของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ช้างป่าในปัจจุบัน

กลยุทธ์ที่ 3

วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดการ

“...เรื่องของความต่อเนื่องในการทำงาน โดยไม่ลืมหุ้จุดมุ่งหมาย หรือ จุดประสงค์ ตลอดจนพร้อมเรียนรู้ หรือ พร้อมรับข้อมูล หรือหาข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการปฏิบัติงานให้เป็นผล ก็จะไม่ออกไปนอกกรอบ หรือจะไม่หลุด เพราะว่างานต่าง ๆ นี้มีรายละเอียดมาก มีความรู้ ที่จะต้องมี ตลอดจนถึงสิ่งที่จะต้องเรียนรู้มาก ...”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
ในคราวเปิดการประชุมโครงการพัชรสุธาชวนราษฎร์ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2562 ณ พระราชวังอัมพร

“...ให้มีการศึกษาวิจัย เพื่อใช้ในการตัดสินใจที่ถูกต้อง...”

พระราชดำรัสของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี
กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา
เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2561 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชะเมา จังหวัดระยอง

“...ให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ใช้พื้นที่โครงการเป็นแหล่งเรียนรู้...”

พระราชดำรัสของ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี
กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา
เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2562 ณ อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา - เขาวง จังหวัดระยอง

สถานการณ์

1. งานวิจัยส่วนใหญ่ไม่ตอบโจทย์การแสวงหาวิธีที่จะนำไปใช้แก้ไขปัญหา
2. งานวิจัยที่ชี้้นำการแก้ไขปัญหา มักจะไม่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ หากขัดแย้งกับนโยบาย
3. งานวิจัยส่วนใหญ่ตามหลังปัญหา ไม่ใช่งานวิจัยเชิงรุก
4. หน่วยงานวิจัย ขาดการสนับสนุนบทบาทในการจัดการ
5. หลายพื้นที่ขาดฐานข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และขาดการประเมินผลที่เกิดจากการดำเนินการที่ผ่านมา

การปฏิบัติ

1. ถอดบทเรียนวิธีแก้ไขปัญหาลำบาก ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งที่ดำเนินการแล้วได้ผลดีและไม่ได้ผล ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยมีวิธีการวิเคราะห์เชิงวิจัยที่เชื่อถือได้
2. สร้างงานวิจัยซึ่งนำการจัดการ การแก้ไขปัญหา ป้องกันปัญหาที่มีโอกาสเกิดขึ้นในอนาคต
3. สร้างฐานข้อมูลสำหรับไว้ใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบผลการดำเนินการ เพื่อไว้ใช้อธิบายระดับของความสำเร็จหรือความคุ้มค่าของการดำเนินการ
4. จัดทำฐานข้อมูลอัตลักษณ์ซึ่งป่าที่ระบุจำนวนและตัวชี้รายการตัวที่ออกมาหากินนอกป่า รวมถึงจุดเสี่ยงที่จะเกิดผลกระทบจากปัญหาซึ่งป่าระดับต่าง ๆ
5. มีงานวิจัยที่ครบทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เช่น การศึกษาเกี่ยวกับขีดการรองรับประชากรซึ่งป่าในถิ่นที่อยู่อาศัย ปริมาณและการกระจายของปัญหา ประชากรซึ่งป่า นิเวศบริการจากซึ่งป่า คุณค่าการคงอยู่ของซึ่งป่า งานวิจัยทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ งานวิจัยทางกฎหมาย และข้อพิพาทเกี่ยวกับปัญหาซึ่งป่า เป็นต้น
6. ให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ทุกระดับ เช่น ประถม มัธยม มหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมในการช่วยเก็บข้อมูล การศึกษาวิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับชุมชนที่ประสบปัญหา
7. ปลูกฝังแนวคิดการอนุรักษ์ให้เยาวชน สร้างการมีส่วนร่วมให้ถึงระดับครัวเรือน
8. วิจัยและพัฒนานวัตกรรมและวิธีการจัดการน้ำและการฟื้นฟูความสมบูรณ์ของป่า
9. สนับสนุนโครงการวิจัยใหม่ ๆ ในด้านนวัตกรรม การติดตาม ปกป้องการบุกรุกของซึ่งป่า ระบบเตือนภัยการบุกรุกป่าของมนุษย์ ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาในพื้นที่ทำการวิจัยเพื่อการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ/หรือคนที่ทราบปัญหาจริงในพื้นที่
10. ศึกษาแนวทางการจัดการถนนบริเวณที่ซึ่งป่าใช้เป็นทางข้ามประจำ
11. ศึกษาความสัมพันธ์ของจำนวนซึ่งป่าและจำนวนนักท่องเที่ยวเพื่อจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุล
12. ให้จัดทำแผนที่แสดงแผนผังแปลงหญ้า แหล่งกระทะน้ำ แหล่งโป่งเทียม และความหนาแน่นของซึ่งป่าในแต่ละบริเวณ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการแหล่งอาหารและแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่าอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ 4

ยกระดับความสมบูรณ์ของดินที่อยู่อาศัยข้างป่า

ศาสตร์พระราช

“...ข้างป่าควรอยู่ในป่า เพียงแต่ต้องทำให้ป่านั้นมีอาหารข้างเพียงพอ การปฏิบัติคือ ให้ไปสร้างอาหารในป่า เป็นแปลงเล็ก ๆ และกระจาย กรณีข้างออกมาที่ชายป่า ต้องให้ความปลอดภัยกับข้าง...”

พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
วันที่ 5 กรกฎาคม 2542

“...การปลูกพืชเป็นอาหารข้าง ควรปลูกให้ลึกเข้าไปในป่ามาก ๆ และปลูกกระจาย อย่าปลูกเพียงแห่งเดียว ให้ปลูกหลาย ๆ แห่ง การโปรยหว่านทางอากาศก็เช่นเดียวกัน ให้โปรยหว่านเข้าไปในป่าลึก ๆ และจัดชุดสำรวจด้วย ว่าได้ผลหรือไม่ ต้องการให้ข้างหากินอยู่ในป่าลึก ๆ ก็ควรทำในป่าลึก ๆ เข้าไป ให้มีการทำเช็คแถมหรือฝายชะลอน้ำ ในป่าลึก ๆ เข้าไป และการปลูกพืชให้ข้างไม่ควรใช้ปริมาณเป็นจำนวนมาก ให้ทหารที่มีหน้าที่ในการลาดตระเวน อยู่แล้ว นำพืชหรือเมล็ดพันธุ์พืชติดตัวไปด้วย และทำการปลูกในขณะลาดตระเวนเข้าไปในป่าลึก ๆ...”

พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
วันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2542

องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ช้างป่ากินอาหารวันละ 250 กิโลกรัม กินน้ำวันละ 60 แกลลอน (1 แกลลอน ประมาณ 3.785 ลิตร) ต่อวันต่อตัว (อำนาจ, 2521)
2. ช้างป่าและกระทิง หากกินด้วยกันได้ กระทิงเล็มหญ้าจนสิ้น ในขณะที่ช้างป่าชอบกินหญ้าที่มีความยาว ลำต้นมากพอที่จะใช้ขังวงรัดถอนขึ้นมาได้
3. ช้างป่า ชอบพื้นที่ที่มีความลาดชันน้อย และใกล้แหล่งน้ำ (ธรรมนุญ และคณะ, 2562)
4. ช้างป่ากินพืชที่หลากหลายชนิด พรรณไม้ในธรรมชาติที่ช้างป่าและกระทิงชอบกิน ในกลุ่มป่าแก่งกระจาน มีมากถึง 232 ชนิด (ธรรมนุญ และคณะ, 2562)
5. หญ้าที่ใช้เป็นอาหารสัตว์ ไม่ได้อยู่ในบัญชีพืชต่างถิ่นรุกราน (ควบคุมการระบาดได้)

สถานการณ์

1. แหล่งน้ำ โดยเฉพาะบริเวณที่มีช้างป่ากระจายอย่างหนาแน่น บริเวณนี้ปริมาณน้ำฝนน้อยมาก และสภาพป่าขาดความสมบูรณ์ ไม้ใหญ่เคยถูกทำลายลงไปมาก สภาพดินไม่สามารถอุ้มน้ำไว้ได้นาน ทำให้ในฤดูแล้งไม่มีน้ำเก็บ สภาพพื้นที่ขาดความชุ่มชื้นเป็นเวลานานต่อเนื่องยาวนาน ในฤดูฝนมีน้ำหลากล้นคลองกุ่ม พื้นที่ป่าเก็บน้ำได้น้อย ทำให้ช้างป่ามุ่งหน้าไปหาน้ำอย่างอึดอัดเก็บน้ำอย่างชุ่ม ซึ่งอยู่ภายนอกป่า
2. แหล่งน้ำ ที่มีการดำเนินการขุดไว้แล้วเพื่อให้ช้างป่าใช้ประโยชน์ มีที่ตั้งเพียงรอบบริเวณพื้นที่โครงการพระราชดำริ ช้างป่าจึงไม่เดินเข้าไปยังป่าลึก เมื่อประชากรช้างป่าเพิ่มมากขึ้นจึงล้นออกมายังพื้นที่เกษตรกรรมรอบอ่างเก็บน้ำอย่างชุ่ม
3. โป่งธรรมชาติ ที่มีในพื้นที่ป่า ส่วนใหญ่เสื่อมสภาพแล้ว ที่ดำเนินการใหม่โดยกลุ่มกิจกรรม CSR มักจัดวางในตำแหน่งที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางแก้ไขปัญหาช้างป่า
4. ในพื้นที่ป่าหลายบริเวณ ยังขาดแคลนพืชอาหารช้างป่า ที่จะกินได้ตามธรรมชาติและพืชบางชนิดที่ช้างป่าชอบกิน เช่น หวาย เต่าร้าง ฝักเหียง ก็ถูกเก็บหาโดยมนุษย์
5. แปลงหญ้าที่จัดทำสำหรับสัตว์ป่า ไม่ได้ได้รับการบำรุงรักษา จึงปกคลุมไปด้วยวัชพืชต่างถิ่นที่รุกราน และฤดูกาลในการไถพรวนดินเพื่อปลูกหญ้า ยังไม่สอดคล้องกับการหากินของช้างป่า
6. ที่ตั้งของแปลงหญ้าและแหล่งน้ำยังอยู่ในจุดกึ่งกลางระหว่างพื้นที่ป่าสมบูรณ์กับชุมชนทำให้โอกาสที่จำนวนประชากรช้างที่เพิ่มขึ้นจะออกไปยังพื้นที่ชุมชน
7. พื้นที่หากินหรือเส้นทางเชื่อมต่อของช้างป่าบางบริเวณถูกรบกวนโดยกิจกรรมของมนุษย์
8. การจัดการแปลงหญ้ายังขาดเทคนิคการจัดการที่ถูกต้อง เช่น การเลือกฤดูในการหว่านเมล็ดหญ้า หญ้าจึงแคระแกร็น ประกอบกับประชากรกระทิงเพิ่มจำนวนมาก หญ้าจึงยิ่งสั้นเนื่องจากถูกกระทิงแทะเล็ม ไม่เหมาะสำหรับช้างป่า

การปฏิบัติ

การฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของสภาพป่าให้เต็มศักยภาพของป่าจำเป็นต้องใช้เวลานาน ที่ผ่านมายังไม่มี การดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นการจัดทำแหล่งอาหาร คือ แปลงหญ้า และแหล่งน้ำ ยังเป็นสิ่งจำเป็น และต้อง บำรุงรักษาเป็นอย่างดีไปก่อน

ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ให้ปฏิบัติดังนี้

1. แก่ไขข้อระเบียบการอนุญาตให้ภาคเอกชนและส่วนราชการอื่น ได้เข้าไปร่วมดำเนินการในการปรับปรุง ดูแล หรือจัดทำแปลงหญ้า แหล่งน้ำ ในส่วนที่ไม่ใช่การเปิดพื้นที่ใหม่ โดยใช้คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 212/2542 ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2544 (ดูที่ภาคผนวกท้ายเล่ม)
2. ฟื้นฟูแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร สำหรับช้างป่า (ที่มีอยู่แล้ว) ให้คืนความสมบูรณ์โดยเร็วที่สุด
3. ขุดลอกแหล่งน้ำบริเวณพื้นที่ป่า 8 และปรับปรุงพื้นที่เสื่อมโทรมบริเวณ 2 ฝั่งของลำห้วย เพื่อจัดทำแปลงหญ้า เพิ่มเติม ซึ่งจะช่วยให้การหากินของช้างให้เข้าไปในพื้นที่หุบมะกรูด
4. การชะลอน้ำ ควรชะลอน้ำในบริเวณเหนือพื้นที่แปลงหญ้าขึ้นไปให้มาก จะได้น้ำสำหรับแปลงหญ้า
5. ขุดลอกร่องห้วยในช่วงที่มีความกว้างมากพอ ไร่เป็นช่วง ๆ ใต้ท้องลำห้วยจะมีน้ำไว้ใช้ได้นาน
6. บำรุงรักษากระแสน้ำที่ดำเนินการไว้แล้ว ให้เป็นไปตามหลักวิชาการ ไม่จำเป็นต้องสร้างเพิ่มเติม
7. จัดหากำไมที่เป็นพืชอาหารช้างป่า (ดูในตารางภาคผนวกที่ 1) โดยเฉพาะหวาย โดยให้เจ้าหน้าที่ พืทักษ์ป่า หรือ CSR นำเข้าไปปลูกให้มาก ในพื้นที่ลึกเข้าไปในป่าห่างจากพื้นที่เกษตรกรรมอย่างน้อย 3 กิโลเมตร หรืออาจให้เจ้าหน้าที่ ขุดลาดตระเวนที่มีความรับผิดชอบสูง นำเมล็ดไปหยอดไว้ในบริเวณดังกล่าว พรรณไมเหล่านี้นอกจากจะเป็นพืชอาหาร ช้างแล้ว ยังช่วยสร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่า เป็นการปรับสภาพความเหมาะสมสำหรับการเป็นที่อยู่อาศัยของช้างป่า ได้อีกทางหนึ่ง
8. หน่วยงานด้านวนวัฒนวิจัย หาวิธีการปลูกหรือขยายพันธุ์พืชอาหารช้างที่ง่ายต่อการพกพาเข้าไปปลูก
9. กำชับเจ้าหน้าที่เรื่องการเก็บหาของป่าที่เป็นพืชอาหารช้างป่า
10. ฟื้นฟูสภาพแปลงหญ้าที่ดำเนินการไว้แล้ว โดยใช้หญ้าพันธุ์พื้นเมืองหรือหญ้าพันธุ์ต่างประเทศที่ควบคุมกา รรุกรานได้ ซึ่งหญ้าเหล่านี้ให้กำลังผลิตที่สูงมากพอต่อความต้องการของช้างป่า โดยทดลองเพิ่มความหลากหลายของ ชนิดหญ้า ส่วนในพื้นที่ลึกเข้าไปให้ใช้หญ้าพันธุ์พื้นเมืองที่พบได้ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี
11. มีการกำจัดวัชพืชในแปลงหญ้า โดยใช้วิธีการถอนอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง
12. ปลูกพืชที่มีระบบรากลึก หรือชนิดที่มีการเก็บน้ำไว้ในลำต้นได้มาก เสริมเข้าไปในป่าและแปลงหญ้า เพื่อ ช่วย ในการตรึงน้ำไว้ในดิน ช่วยสร้างความชุ่มชื้นให้แก่ป่า

13. ปลูกพืชที่ช่วยเสริมความชุ่มชื้นให้กับสภาพป่า เช่น หวาย เถวัลย์น้ำ ย่านสะบ้า หรือไผ่บางชนิดที่พบตามป่าดิบชื้น พืชเหล่านี้นอกจากช่วยในเรื่องระบบนิเวศแล้ว ยังเป็นพืชอาหารช้างและเป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติของช้างป่าอีกรูปแบบหนึ่ง รวมทั้งมีส่วนช่วยในการลดการเจริญพันธุ์ของช้างป่า เป็นการควบคุมประชากรช้างป่าทางหนึ่งด้วย

14. การหว่านเมล็ดพืชโดยใช้อากาศยาน เช่น เครื่องบิน โดรน การดำเนินการให้ทำที่ละมากๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่สูงกว่าต้นทุน (พิจารณาที่จุดคุ้มทุน)

15. แหล่งน้ำ แหล่งโป่ง และแปลงหญ้า ควรคำนึงเรื่องรูปแบบการจัดวาง ควรใช้หลักการจัดทำแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศในการออกแบบ และให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการหากินของช้างป่า แปลงหญ้าแต่ละแปลงควรเว้นระยะห่าง ไม่ควรทำให้ติดกันเป็นแปลงเดียว

16. ป้องกันและหามาตรการในการป้องกันการเข้าไปรบกวนถิ่นที่อยู่อาศัยของช้างป่า

17. การจัดหาเมล็ดพันธุ์หญ้า ควรคัดจากแหล่งที่มีคุณภาพ และมีการคัดวัชพืชที่ปะปนมากับเมล็ดหญ้าออกก่อนที่จะนำไปหว่านในแปลง

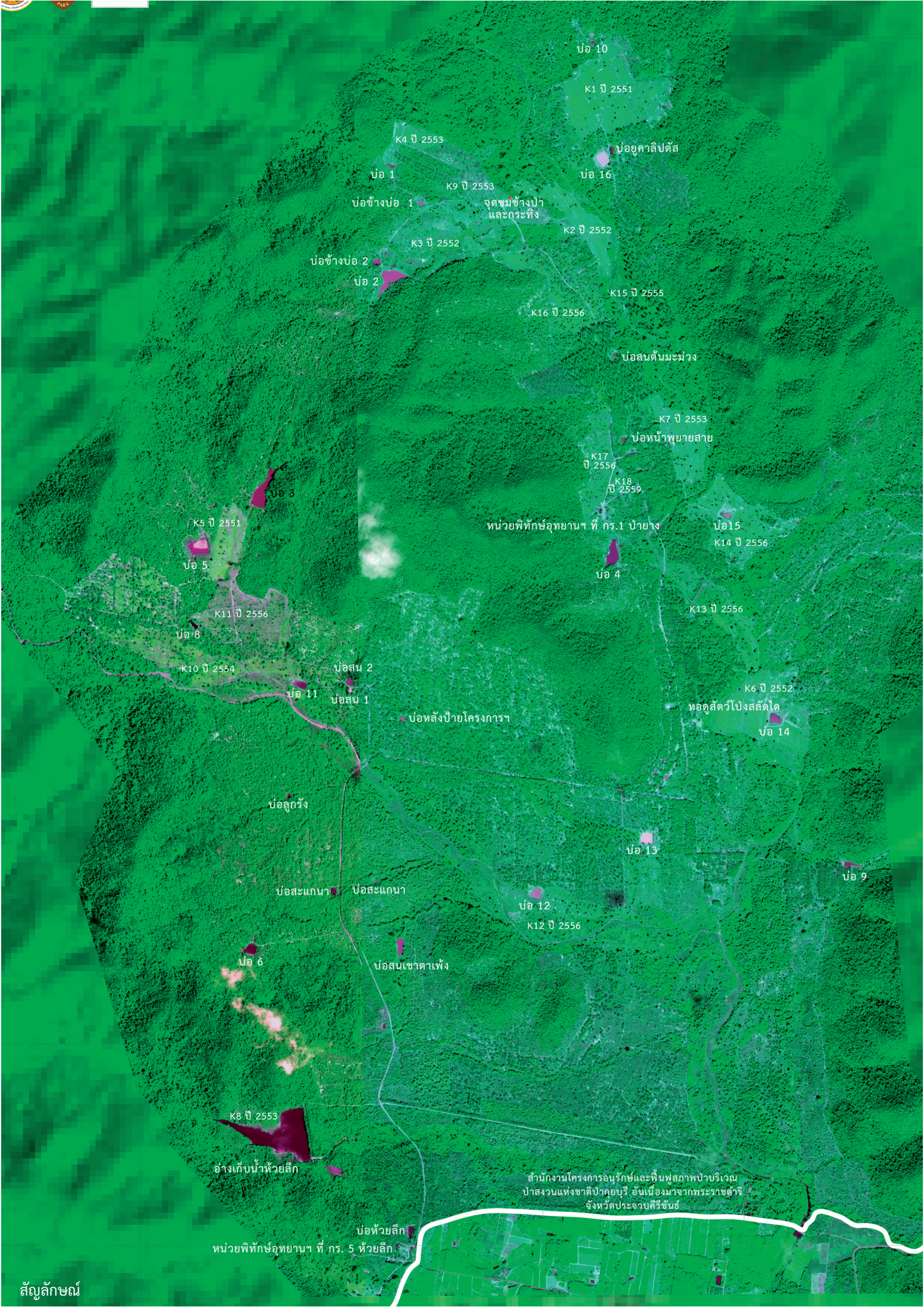
18. ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการปลูกพืชอาหาร/พืชที่ช่วยควบคุมการเจริญพันธุ์ของช้างป่า โดยให้โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (โครงการกุยบุรี) เป็นหน่วยงานในการบริหารจัดการ และให้มูลนิธิหรือหน่วยงานของเอกชนเป็นหน่วยงานสนับสนุนในการจัดหา

19. ศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดทำระบบผันน้ำจากกลุ่มน้ำห้วยตะลุยแพรงซ้าย (ซึ่งมีปริมาณน้ำท่ามากกว่ากลุ่มน้ำคลองกุย เกือบเท่าตัว) มาใช้ประโยชน์ในพื้นที่แปลงหญ้าที่เป็นที่อาศัยของช้างป่า

20. จัดทำโป่งเทียมขนาดใหญ่ (โป่งหลวง) บริเวณหุบอินทนิลเพื่อดึงดูดช้างให้กลับเข้าป่าลึก

ภาพที่ 26 สระน้ำป่อ 8 ที่ทำได้สำหรับช้างป่า ปัจจุบันต้นเงินและมีวัชพืชขึ้นหนาแน่น จุดนี้สำคัญสำหรับการดึงช้างป่าให้เข้าป่าตามเส้นทางหุบมะกรูด

บ่อ 10

K1 ปี 2551

K4 ปี 2553

บ่อ 1

K9 ปี 2553

บ่อข้างบ่อ 1

จุดชมข้างป่า
และกระทิง

K2 ปี 2552

บ่อยูคาลิปตัส

บ่อ 16

K3 ปี 2552

บ่อข้างบ่อ 2

บ่อ 2

K15 ปี 2555

K16 ปี 2556

บ่อสนตันมะม่วง

K7 ปี 2553

บ่อหน้าพยายสาย

K17 ปี 2556

K18 ปี 2559

บ่อ 3

หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ที่ กร.1 ป่ายาง

บ่อ 15

K14 ปี 2556

K5 ปี 2551

บ่อ 5

บ่อ 4

K13 ปี 2556

K11 ปี 2556

บ่อ 8

K10 ปี 2554

บ่อสน 2

บ่อ 11

บ่อสน 1

บ่อหลังป่าโครงการา

K6 ปี 2552

หอดูดาวโป่งสลัดโต

บ่อ 14

บ่อลูกกริ่ง

บ่อ 13

บ่อสะแกนา

บ่อสะแกนา

บ่อ 12

K12 ปี 2556

บ่อ 9

บ่อ 6

บ่อสนเขาตาแพ้ง

K8 ปี 2553

อ่างเก็บน้ำห้วยลึก

สำนักงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณ
ป่าสงวนแห่งชาติปากยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บ่อห้วยลึก

หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ที่ กร. 5 ห้วยลึก

กลยุทธ์ที่ 5

ควบคุมเขตการกระจายของช้างป่า

องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

1. เส้นทางการเคลื่อนที่ของโขลงช้างป่าจะเคลื่อนที่ไปตามแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร และแหล่งโปง (มูลนิธิคีนช้างสุพรรณชาติ, 2556)
2. ลูกช้างและช้างวัยรุ่นที่อยู่ในโขลง จะเรียนรู้จากแม่ช้างเกี่ยวกับเส้นทางการหากินไปสู่แหล่งน้ำ แหล่งอาหาร แหล่งโปง และแหล่งหลบภัย ซึ่งเป็นเส้นทางเดินหากินในแต่ละช่วงฤดูกาล (มูลนิธิคีนช้างสุพรรณชาติ, 2556)
3. ช้างป่าในประเทศมาเลเซียมีเส้นทางการเคลื่อนที่ในหนึ่งวันเป็นระยะทางเฉลี่ย 19.20 กิโลเมตรต่อวัน (มูลนิธิคีนช้างสุพรรณชาติ, 2556)
4. ช้างป่า ชอบกินพืชและผลไม้ที่มีรสหวาน กลิ่นหอม เช่น ขนุน ทุเรียน สับปะรด กัลย และสามารถปรับพฤติกรรมในการกิน เช่น กินยอดอ่อนอย่างพารา กินเปลือกต้นทุเรียน
5. ช้างป่าไม่ชอบพืชที่มีกลิ่นฉุน เช่น มะนาว และเครื่องเทศ
6. ในภาคตะวันออก พบว่า การขุดคุ้ยกันช้างและการสร้างแนวรั้วคอนกรีต ทำให้การกระจายของช้างแตกออกหลายทิศทาง และไม่ยอมกลับเข้าไปอยู่ในพื้นที่ป่าที่มีรั้วกัน

สถานการณ์

1. ช้างป่ากุยบุรี มีการเคลื่อนย้ายออกมาหากินจากป่าสู่พื้นที่เกษตรกรรม แต่เมื่อถึงเวลายังเดินกลับเข้าไปอาศัยในพื้นที่ป่า แตกต่างจากช้างป่าในภาคตะวันออกที่ออกมาหากินและไม่กลับเข้าสู่ป่า (มีคูและรั้วขวางเป็นอุปสรรคในการเข้าออกพื้นที่ป่า) ดังนั้น ช้างป่ากุยบุรี จึงยังมีโอกาสสูงที่จะตรงเอาไว้อยู่ในพื้นที่ป่า
2. ภายในพื้นที่ขอบเขตปัญหาที่เกิดขึ้นปัจจุบัน ช้างป่ายังเดินออกไปไม่ไกลจากชายขอบป่ามากนัก แต่หากมีการผลักดันที่ผิดวิธี อาจทำให้แตกกระจายออกไปไกลยิ่งกว่าเดิม ซึ่งเส้นทางที่เป็นไปได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยของแหล่งน้ำ และที่หลบภัยเป็นสำคัญ หรือ หากมีการสร้างสิ่งกีดขวาง ช้างอาจไม่ยอมกลับเข้าไปอยู่ในป่าแบบเดียวกับเหตุการณ์ในภาคตะวันออก
3. ปัญหาช้างป่าในพื้นที่ตอนบน มีแนวโน้มที่จะขยายวงกว้างออกไปอีก โดยจุดมุ่งหมายคือพื้นที่รอบเขื่อนปราณบุรี และหากไปถึงหัวเขื่อน จะมีความเป็นไปได้สูงที่จะไปเชื่อมต่อกับช้างป่าจากอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานที่จะเปลี่ยนเส้นทาง (เนื่องจากการสร้างรั้วกันที่พื้นที่ป่าละอูและป่าเต็ง) และจะมาปักหลักหากินที่พื้นที่หนองพลับ
4. ราษฎรในพื้นที่นิยมปลูกสับปะรด มะม่วง ขนุน เป็นพืชเศรษฐกิจ เนื่องจากทำรายได้ดี ในขณะที่พืชเหล่านี้เป็นอาหารโปรดของช้างป่า

การปฏิบัติ

1. พื้นที่ชายขอบของเขตการกระจายของช้างป่า ต้องสร้างวิธีการดำรงชีพที่ไม่สร้างแรงจูงใจให้ช้างป่าเข้าไปหากินหรือเข้าไปหลบภัย โดยสนับสนุนให้ ชุมชนทำหน้าที่เป็น “รั้วมนุษย์” เฝ้าระวังช้างป่าในพื้นที่ที่ทำไมไร่ของตนเอง โดยมีภาคราชการคอยให้คำแนะนำและสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณที่จำเป็น
2. หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยป้องกันรักษาป่า หน่วยพิทักษ์ฯ ต้องให้ความช่วยเหลือในการเป็นแนวด้านการกระจายแบบที่ไม่กดดันหรือสร้างความรู้สึกเป็นศัตรูกับช้างป่า
3. ทิศทางการสร้างแรงจูงใจให้ช้างป่ากลับเข้าสู่ป่า ต้องชัดเจน โดยมีทิศหลักที่มุ่งหน้ากลับสู่ป่าอนุรักษ์เท่านั้น
4. ในแผนที่ที่แนบ ได้วิเคราะห์เส้นทางที่ช้างป่าจะใช้ในการเดินมุ่งหน้าออกไปไกลจากพื้นที่อนุรักษ์ ให้ตั้งจุดสกัดหรือจุดเฝ้าระวังบริเวณเหล่านี้ไว้
5. หาวิธีการในการผลักดันหรือจูงใจให้ช้างป่ามุ่งหน้าเข้าสู่พื้นที่ป่าอนุรักษ์เป้าหมาย เพื่อป้องกันการกระจายให้แคบลง
6. ใช้กลไกของหมู่บ้านคชานุรักษ์ตามแนวพระราชดำริ (กลยุทธ์ที่ 7)
7. กำหนดเขตปลอดช้างป่า หมายความว่า หากช้างป่าเข้าไปถึงพื้นที่นั้น ให้ดำเนินการผลักดันกลับทันทีและหากไม่สามารถผลักดันได้ ให้ใช้วิธีเคลื่อนย้ายกลับเข้าไปสู่ป่าให้เร็วที่สุด
8. ห้ามการขุดคูกั้นช้างและแนวกันช้างที่เป็นสิ่งปลูกสร้างผิดธรรมชาติ เพราะจะทำให้การกระจายของช้างกลายเป็นวงกว้างและเสี่ยงที่ช้างป่าไม่กลับเข้าสู่ป่า
9. สนับสนุนให้ใช้แนวป้องกันแบบธรรมชาติ เช่น แนวไม้หนามที่ปลูกตามหลักวิชาการ หรือแนวรั้วสำหรับป้องกันรอบครัวเรือน
10. สนับสนุนให้มีเส้นทางลาลอง/เส้นทางตรวจการณ์ รอบพื้นที่ป่า เพื่อเพิ่มสมรรถนะการผลักดันช้างป่า
11. สำรวจจุดเสี่ยงที่จะเกิดเหตุการณ์เผชิญหน้ากันระหว่างคนและช้างป่า
12. มีแผนการเตรียมความพร้อมสำหรับการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บจากกรณีช้างป่า รวมถึงให้มีลานสำหรับจอดเฮลิคอปเตอร์เพื่อใช้ในการเคลื่อนย้ายผู้ได้รับบาดเจ็บไปยังโรงพยาบาลได้รวดเร็วขึ้น

สัญลักษณ์

พื้นที่เคลื่อนย้ายช้างกลับสู่ป่า

จุดสกัดช้างป่า

จุดที่พบช้างป่า

จำนวน (ตัว)

1

2

5

10

50

หน่วยพิทักษ์ฯ/ที่ทำการ

type

ที่ทำการ

หน่วยพิทักษ์

ที่ตั้งหมู่บ้าน

เส้นทางคมนาคม

แนวเขตอุทยานแห่งชาติ

แหล่งน้ำ

ขอบเขตตำบล

พื้นที่เสี่ยงที่ช้างป่าออกมาหากิน

Value

High : 100

Low : 0

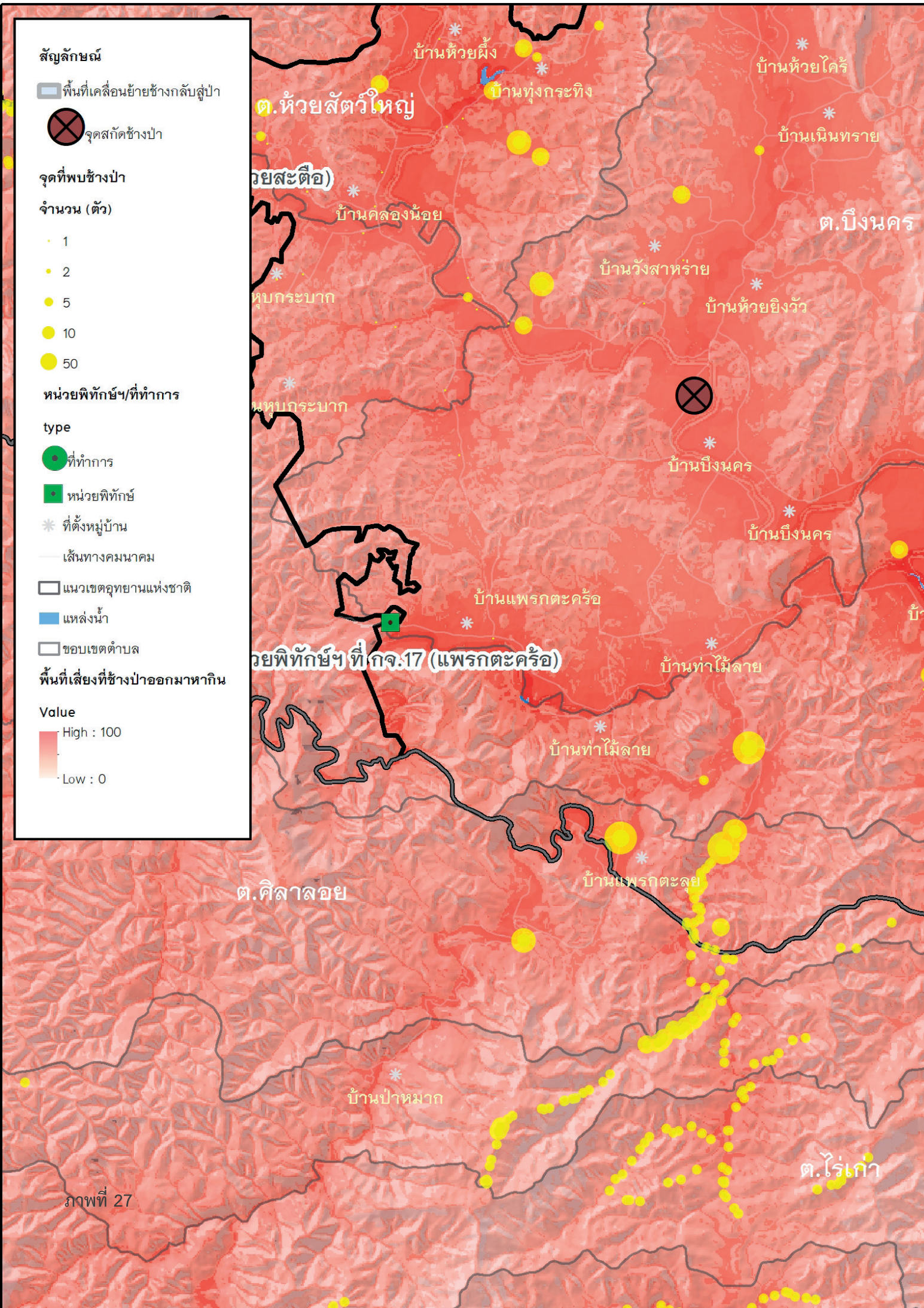
ต.ห้วยสัตว์ใหญ่

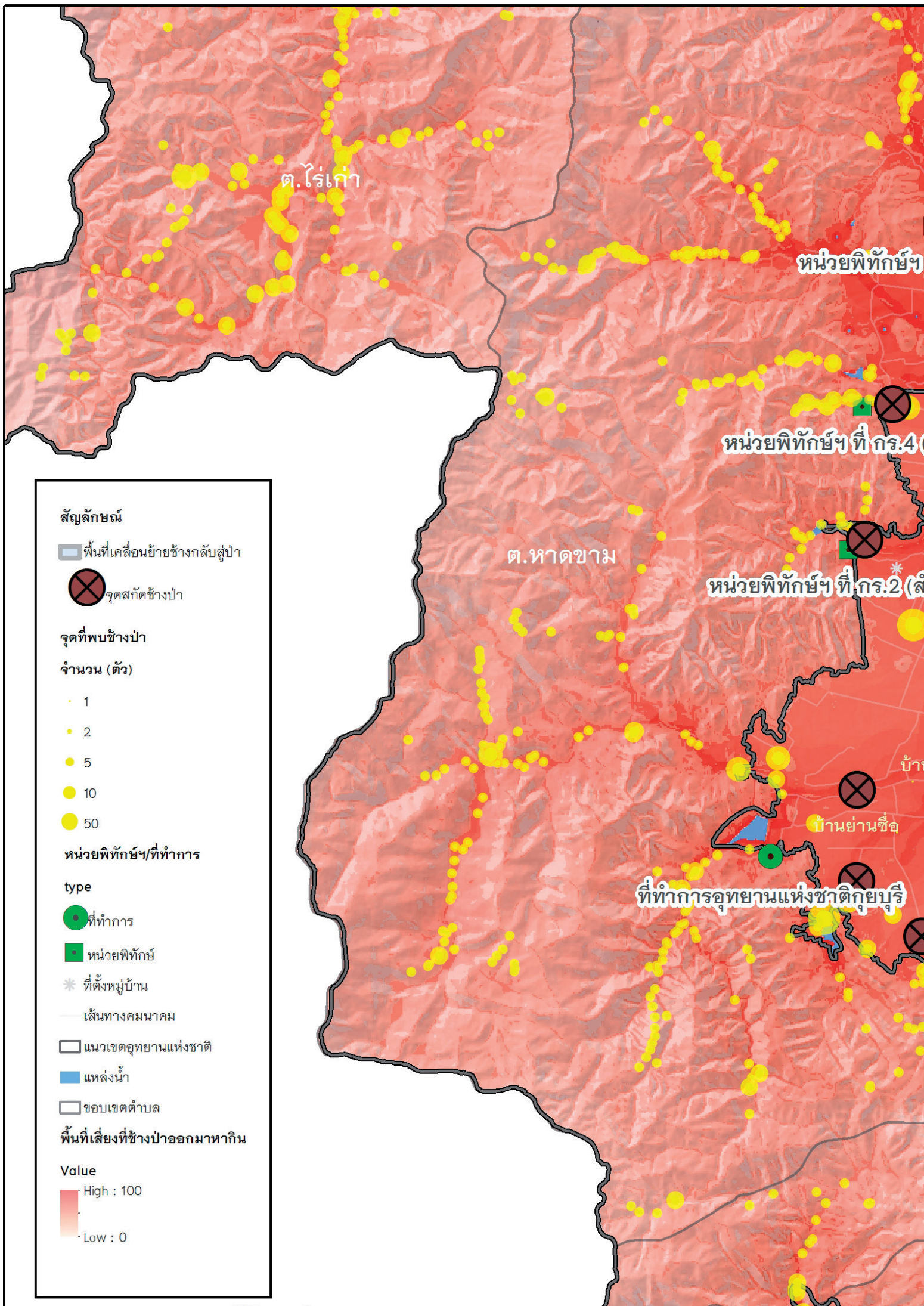
ต.ห้วยเสด็จ

หน่วยพิทักษ์ฯ ที่กจ.17 (แพรกตะคร้อ)

ต.ศิลาลอย

ภาพที่ 27

สัญลักษณ์

พื้นที่เคลื่อนย้ายช้างกลับสู่ป่า

จุดสกัดช้างป่า

จุดที่พบช้างป่า

จำนวน (ตัว)

- 1
- 2
- 5
- 10
- 50

หน่วยพิทักษ์ฯ/ที่ทำการ

type

- ที่ทำการ
- หน่วยพิทักษ์
- * ที่ตั้งหมู่บ้าน

เส้นทางคมนาคม

แนวเขตอุทยานแห่งชาติ

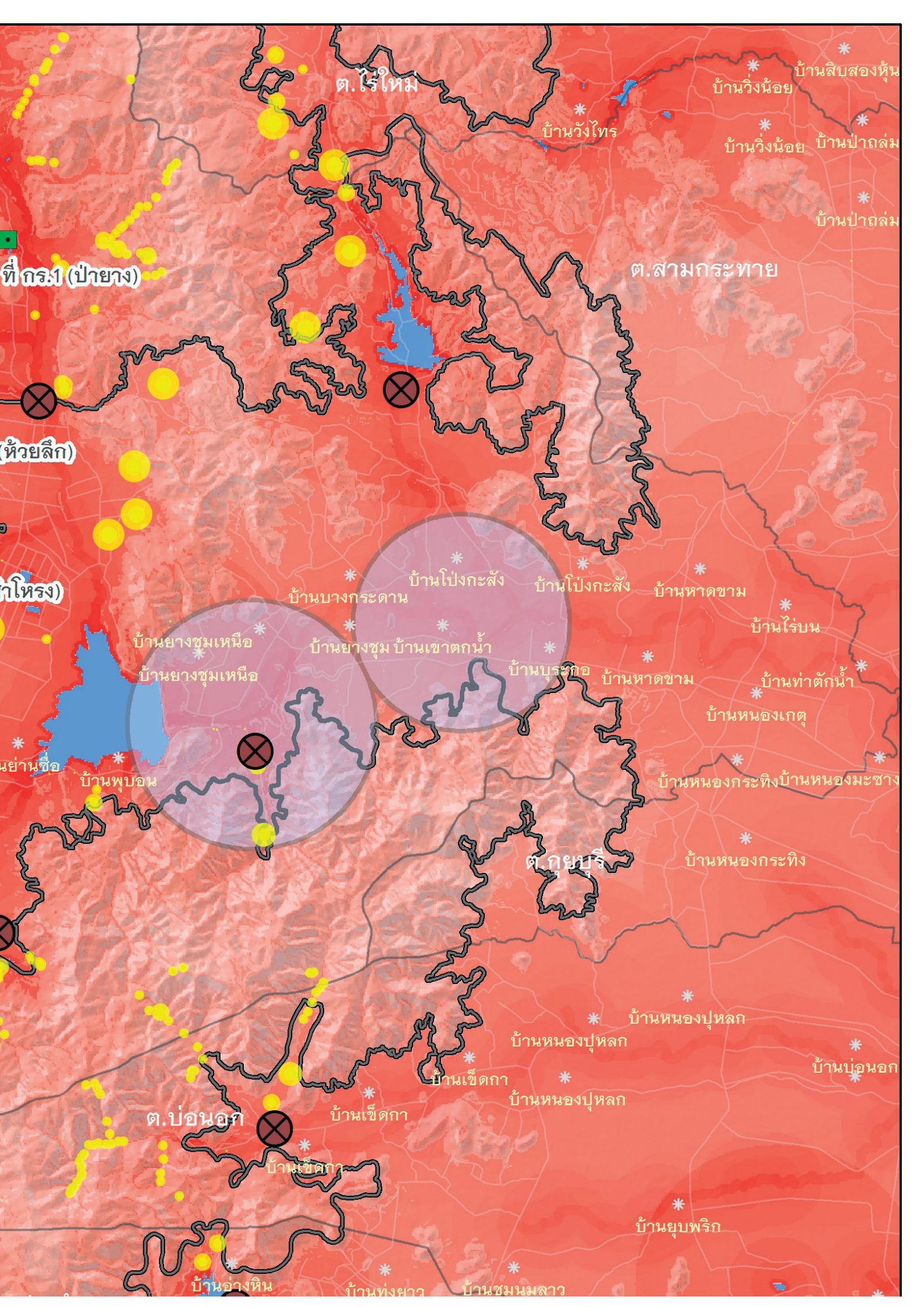
แหล่งน้ำ

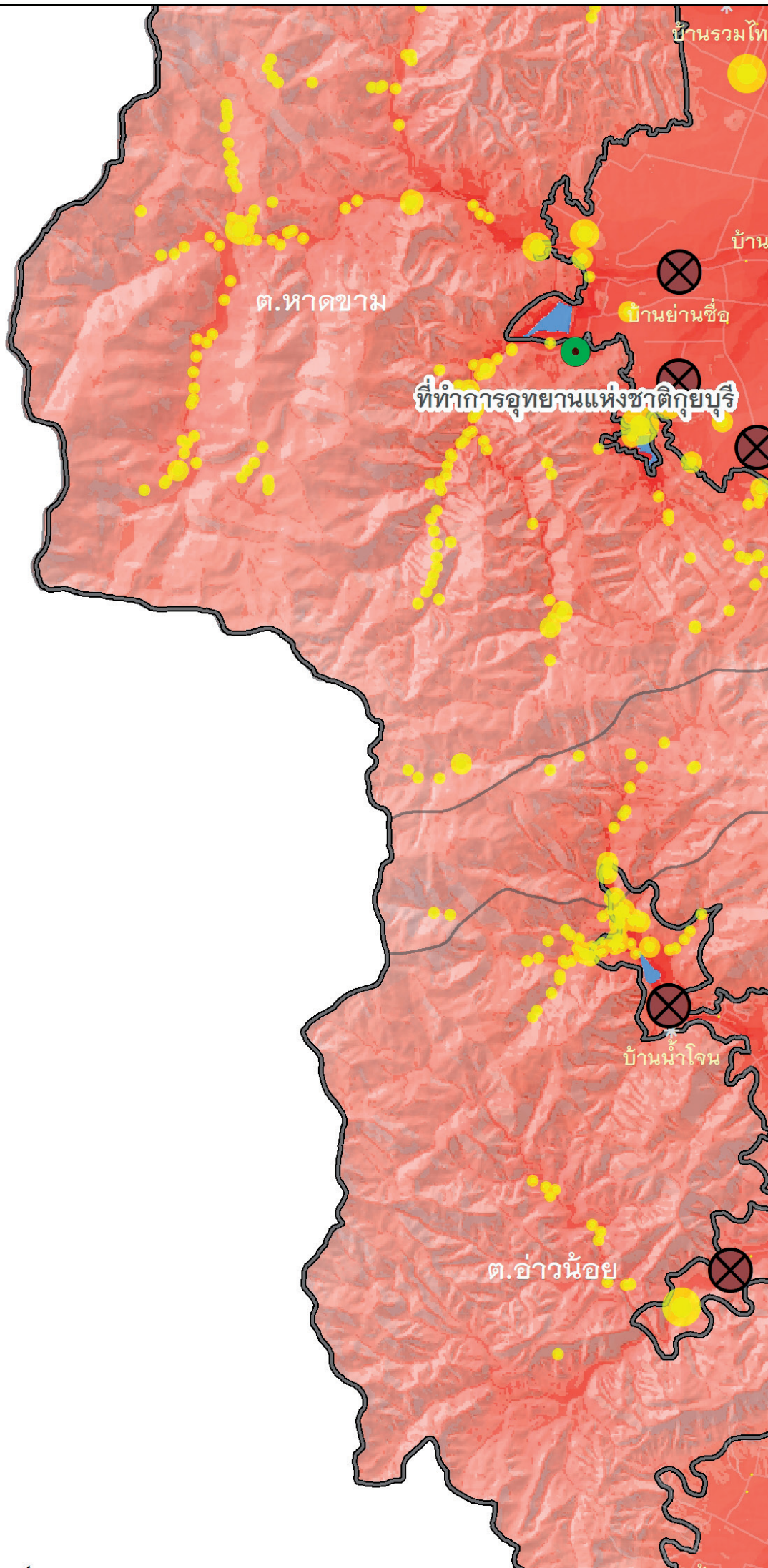
ขอบเขตตำบล

พื้นที่เสี่ยงที่ช้างป่าออกมาหากิน

Value

- High : 100
- Low : 0

สัญลักษณ์

พื้นที่เคลื่อนย้ายช้างกลับสู่ป่า

จุดสกัดช้างป่า

จุดที่พบช้างป่า

จำนวน (ตัว)

- 1
- 2
- 5
- 10
- 50

หน่วยพิทักษ์/ที่ทำการ

type

ที่ทำการ

หน่วยพิทักษ์

* ที่ตั้งหมู่บ้าน

เส้นทางคมนาคม

แนวเขตอุทยานแห่งชาติ

แหล่งน้ำ

ขอบเขตตำบล

พื้นที่เสี่ยงที่ช้างป่าออกมาหากิน

Value

High : 100

Low : 0

กลยุทธ์ที่ 6

สร้างเส้นทางให้ช้างป่ากลับสู่ป่า

องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ช้างป่ากินอาหารวันละ 250 กิโลกรัมต่อวันต่อตัว (อำนาจ, 2521)
2. ช้างป่ากินน้ำวันละ 300 ลิตรต่อวันต่อตัว (อำนาจ, 2521)
3. ช้างป่า ชอบพื้นที่ที่มีความลาดชันน้อย และใกล้แหล่งน้ำ (ธรรมบุญ และคณะ, 2562)
4. ช้างป่ามีพฤติกรรมการกิน โดย “เดินไป กินไป”

สถานการณ์

1. ช้างป่าส่วนใหญ่หากินบริเวณตอนกลางของพื้นที่ ไม่ห่างจากพื้นที่เกษตรกรรมที่ตั้งอยู่โดยรอบ เนื่องจาก บริเวณนั้นได้รับการปรับปรุงให้เป็นแหล่งอาหารของช้างป่า

2. พื้นที่ในป่าลึก ยังมีอีกหลายบริเวณที่รองรับประชากรช้างป่าได้ แต่มีจำนวนช้างป่าที่หากินอยู่น้อย เนื่องจากขาดแหล่งอาหารแหล่งโป่งที่สมบูรณ์ แต่อีกส่วนหนึ่งคาดว่าเกิดจากการขาดเส้นทางชกนำช้างป่าที่เชื่อมจากแปลงหญ้า ตอนกลางพื้นที่ให้เข้าไปยังบริเวณดังกล่าว เช่น พื้นที่หุบอินทนิล และพื้นที่สวนทุเรียน (ชื่อเรียกหมู่บ้านร้าง)

กรณีนี้มีตัวอย่างเกิดขึ้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน คือ ได้มีการดำเนินการจัดทำแหล่งน้ำ แหล่งโป่ง และแปลงหญ้า ในบริเวณพื้นที่ห้วยคตมฤต ผลพบว่าสามารถดึงดูดช้างที่อาศัยในพื้นที่ตอนกลางไม่ให้ออกไปหากินภายนอกป่าได้ แต่ช้างป่ากลุ่มที่หากินในพื้นที่ตอนล่างที่ห่างออกไป 10 - 20 กิโลเมตร ไม่กลับเข้ามาหากินในพื้นที่ห้วยคตมฤต เนื่องจากไม่มีเส้นทางชกนำ

3. สิ่งจูงใจช้างป่า ที่อยู่ภายนอกป่า มีปริมาณมาก เช่น แหล่งน้ำ พืชอาหาร และอยู่ใกล้มากกว่าพื้นที่หากินที่สมบูรณ์แต่อยู่ห่างไกลเข้าไปในป่าสมบูรณ์

4. กรณีป่าตะวันออก ช้างป่าเคยเดินออกมาหากินแล้วกลับเข้าป่า แต่จุดเปลี่ยนสำคัญ คือ การสร้างสิ่งกีดขวาง คือ คูและรั้วกันช้าง ทำให้ช้างไม่กลับเข้าป่าทำให้พื้นที่ปัญหาขยายกว้างออกไป กรณีนี้มีแนวโน้มให้เห็นที่กุยบุรีภายหลังมีการทดลองชุดคูและทำรั้วกั้นถาวรเพื่อกันช้างไปบางบริเวณทำให้ช้างป่าบางตัวเริ่มไม่อยากกลับเข้าไปในป่า

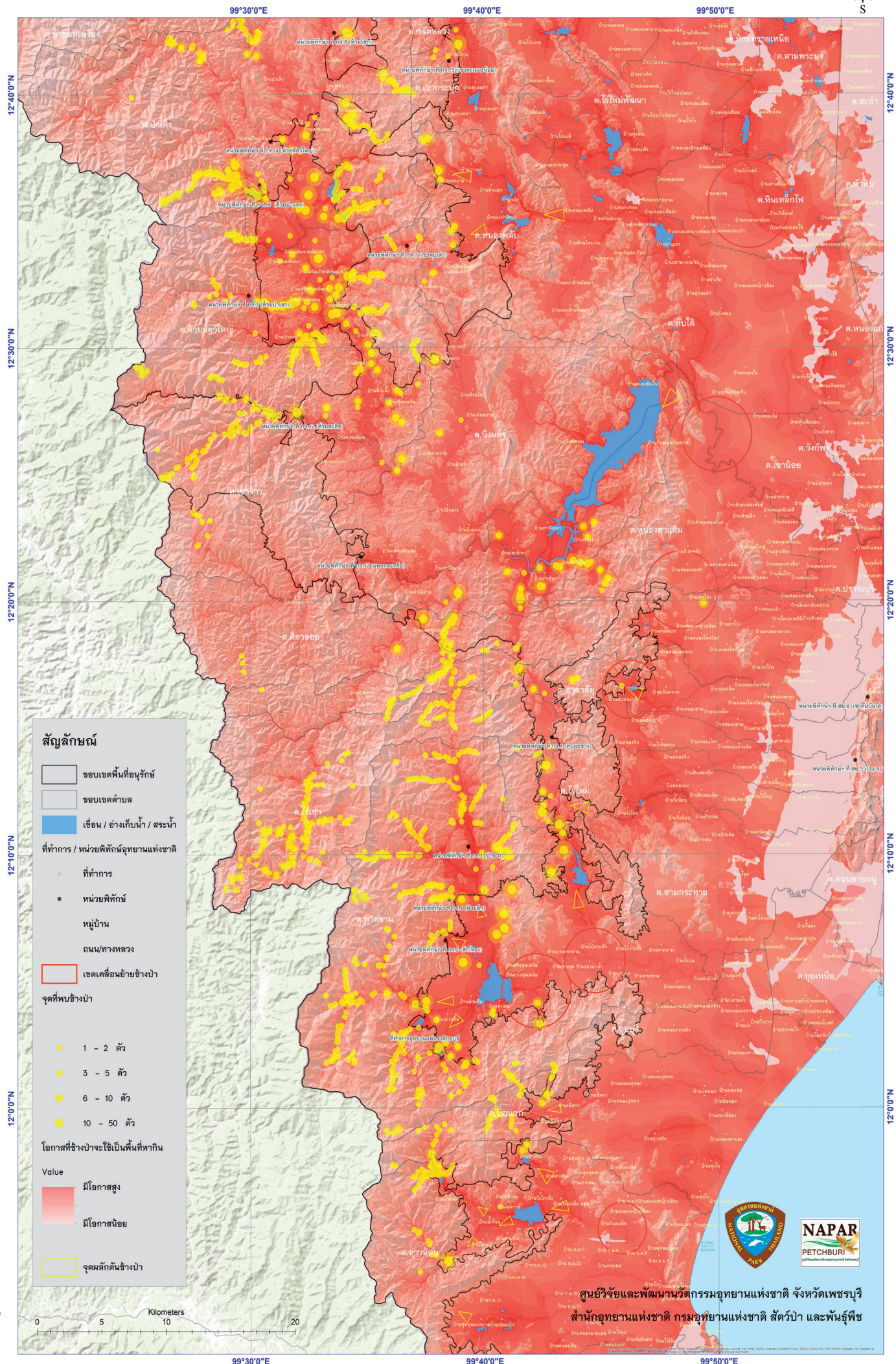
การปฏิบัติ

1. สร้างแหล่งอาหาร แหล่งโป่ง แบบชั่วคราว อายุใช้งาน 3 - 5 ปี เช่น แปลงหญ้าขนาดเล็ก แหล่งน้ำขนาดเล็ก (หากมีพื้นที่) รวมถึงการเสริมแหล่งอาหารในพื้นที่ โดยให้คัดเลือกจากเส้นทางด่านช้างที่ช้างป่าเคยใช้เดิน ให้ลึกลงไปจนเชื่อมกับพื้นที่ใจกลางป่าที่จัดทำแหล่งอาหารในป่าทางทิศตะวันตก
2. หาวิธีการชดเชยหรือตอบแทนราษฎรที่ยินดีคืนพื้นที่ครอบครองพื้นที่ในเส้นทางเชื่อมต่อที่ติดกับพื้นที่อนุรักษ์
3. ในพื้นที่แนวเชื่อมต่อระบบนิเวศสำหรับด่านช้าง ที่ตั้งอยู่นอกพื้นที่อนุรักษ์ ต้องได้รับการบริหารจัดการ โดยอาศัยเครือข่ายและหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะต้องหาทางให้ด่านช้างเข้าไปในแนวนี้นามากที่สุด เช่น การไม่สร้างสิ่งจูงใจด่านช้าง ไร่สวนนอกแนวดังกล่าว และการใช้เป็นพื้นที่รองรับเมื่อมีการไล่ต้อนช้างเกิดขึ้น เป็นต้น ในพื้นที่เหล่านี้ อาจมีห้วยบ่อหรือแหล่งน้ำ เป็นตัวเชื่อมเส้นทาง การไล่ต้อนช้าง (หากจำเป็น) เมื่อด่านช้างเดินถอยร่นเข้าไปตามเส้นทางที่จัดทำนี้แล้ว ให้ใช้คนตามเข้าไปรบกวนพื้นที่ที่ด่านช้างถอยร่นกลับไปแล้ว เพื่อให้ด่านช้างถอยเข้าไปลึกยิ่งขึ้น วิธีการรบกวนต้องไม่ใช่ความรุนแรง แต่ให้เป็นการเดินลาดตระเวนป่าตามปกติ
4. จัดทำแผนที่การแบ่งเขต (zoning) กิจกรรมให้ชัดเจนแล้วใช้เป็นแนวทางการดำเนินการ และประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจ โดยเริ่มจากหมู่บ้านคชานุรักษ์ (กลยุทธ์ที่ 7)

ระยะยาว

1. เมื่อด่านช้างกลับเข้าไปภายในป่าลึกเข้าไปเรื่อย ๆ แล้ว ให้ปล่อยทิ้งแหล่งโป่งและแหล่งอาหารที่อยู่บริเวณที่อยู่ใกล้ขอบป่าน้อยกว่า 3 กิโลเมตร ให้ร้างหรือหมดสภาพไปเองตามธรรมชาติ

แผนที่การกระจายของช้างป่าและแนวโน้มการออกไปหากินนอกพื้นที่ป่า

สัญลักษณ์

- ขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์
- ขอบเขตตำบล
- เขื่อน / อ่างเก็บน้ำ / สระน้ำ

ที่ทำการ / หน่วยที่กักขังอุทยานแห่งชาติ

- ที่ทำการ
- หน่วยพิทักษ์
- หมู่บ้าน
- ถนน/ทางหลวง
- เขตเคลื่อนย้ายช้างป่า

จุดที่พบช้างป่า

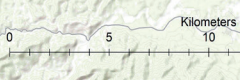
- 1 - 2 ตัว
- 3 - 5 ตัว
- 6 - 10 ตัว
- 10 - 50 ตัว

โอกาสที่ช้างป่าจะเป็นพื้นที่หากิน

Value

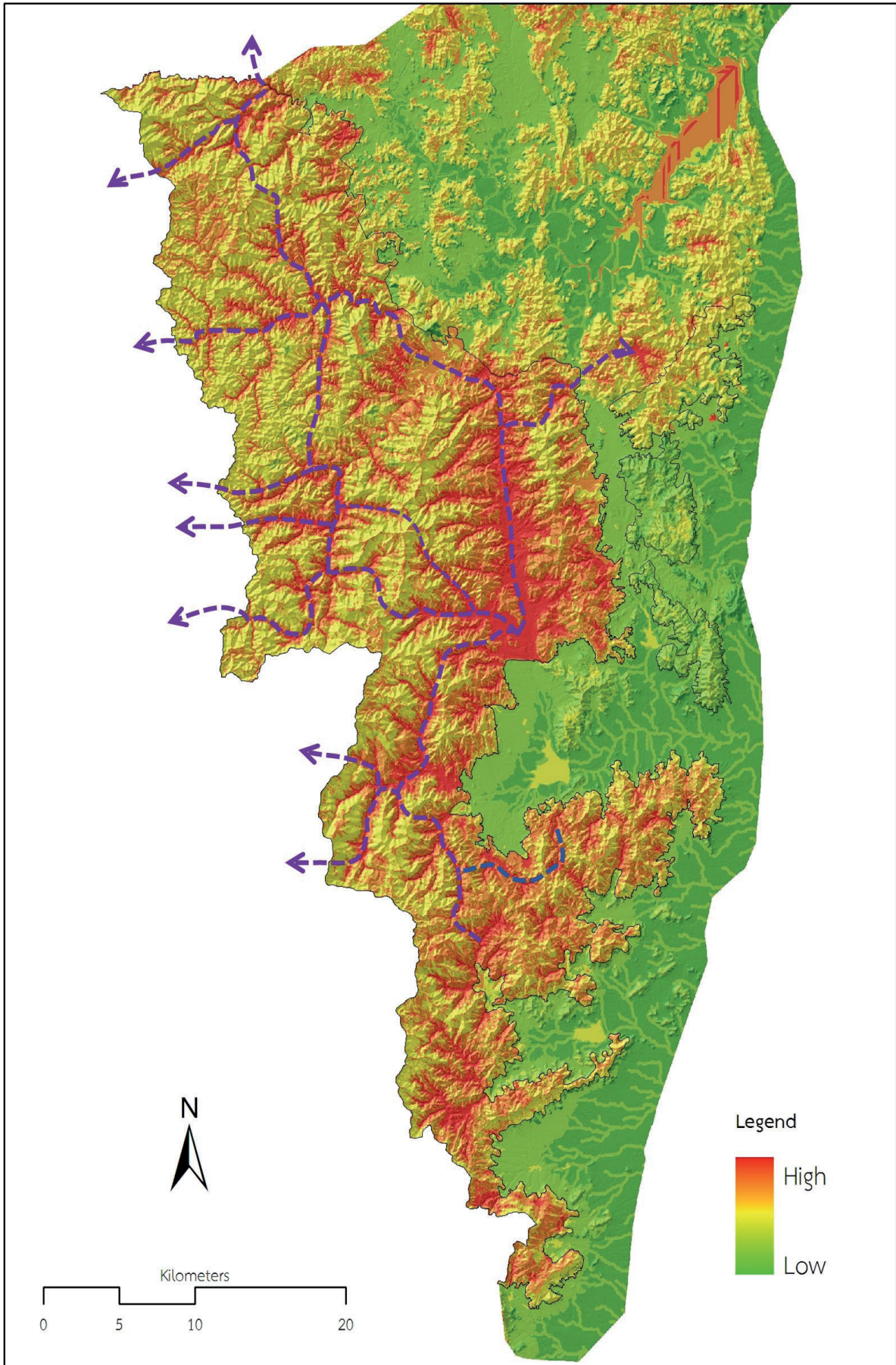
- มีโอกาสสูง
- มีโอกาสน้อย

จุดมลทินช้างป่า

ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์กรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดเพชรบุรี
สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ภาพที่ 28 เส้นทางตั้งข้างป่าให้กลับเข้าสู่ป่าลึก

กลยุทธ์ที่ 7

หมู่บ้านคชานุรักษ์ ตามแนวพระราชดำริ

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราโชบายในวันประชุมคณะกรรมการโครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์ให้ดำเนินงานแบบบูรณาการกันทุกภาคส่วน และหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานของแต่ละจังหวัด ซึ่งอาจมีความแตกต่างกัน รวมทั้งการทำงานร่วมกับจิตอาสา ทั้งจิตอาสาส่วนกลางและจิตอาสาท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นการทำงานร่วมกับภาคประชาชน ซึ่งนอกจากจะได้ทำงานร่วมกันแล้ว ยังถือเป็นการสร้างความเข้าใจ สร้างความรู้ที่ถูกต้องตามธรรมชาติ”

พระราชดำรัสของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี
กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา
เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2562 ณ ที่ว่าการอำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา

“เรารักทั้งช้าง รักทั้งคน”

พระราชดำรัสของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี
กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา
เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2561 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชะเมา จังหวัดระยอง

สถานการณ์

1. หมู่บ้านคชานุกรักษ์ จัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ตามพระราชดำริของ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา โดยคัดเลือกจากชุมชนที่มีทัศนคติที่ดีต่อช้างป่า และมีแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรงต่อช้างป่า สอดคล้องกับแนวพระราชดำริ มีแนวทางในการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตที่สมดุล และสอดคล้องกับวิถีการหากินของช้างป่า หมู่บ้านคชานุกรักษ์จึงเป็นเครือข่ายที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาช้างป่าในภาคตะวันออกเฉียงใต้

2. พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาช้างป่า ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ยังไม่มีการส่งเสริมหรือการดำเนินการตามแนวทางของหมู่บ้านคชานุกรักษ์ การจัดการแก้ไขปัญหาช้างป่าในชุมชนจึงขาดทิศทาง และเกิดความขัดแย้งทางความคิด

การปฏิบัติ

1. คัดเลือกหมู่บ้าน เพื่อดำเนินการตามแนวทางของหมู่บ้านคชานุกรักษ์ ภายใต้การสนับสนุนของกรมอุทยานแห่งชาติ กรมการปกครอง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้เริ่มจากหมู่บ้านที่อยู่ในโครงการพระราชดำริ และหมู่บ้านที่เป็นเครือข่าย

2. จัดระเบียบชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีองค์ความรู้ ความตื่นตัว ความคิดวิเคราะห์ในการแก้ไขปัญหา มีการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ อย่างถูกวิธี นำไปสู่ความอุดมสมบูรณ์และความสมดุลของระบบนิเวศในท้องถิ่น โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น เวทีชุมชน การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่าย การพาไปศึกษาดูงานในพื้นที่อื่นที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา โดยมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่า ซึ่งพิจารณาปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของชุมชน 4 ประการ ดังนี้

(1) ปัจจัยทางด้านบุคคล หมายถึง สมาชิกแต่ละคนในชุมชน สิ่งที่จะต้องจัดการหรือพัฒนาให้เกิดขึ้นคือ ความรู้ ความเข้าใจ จิตสำนึก และความสามารถในการจัดการ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นฐานของความสมดุลและยั่งยืน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเป็นเหตุของการสร้างปัญหาช้างป่า

บุคคลในชุมชน ควรได้รับการกระตุ้นจิตสำนึกที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเข้าใจข้อจำกัดของทรัพยากรในพื้นที่ เช่น การทำการเกษตรบนพื้นฐานของความถูกต้องและความพอดี คำนึงถึงความมั่นคง ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร หลีกเลี่ยงการใช้วิธีการต่าง ๆ ในการกอบโกยหรือเก็บกักทุนทรัพยากรของส่วนรวมไว้ใช้ส่วนตัว เช่น การสร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำหรือเปลี่ยนเส้นทางน้ำ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือการเก็บหาของป่าบางประเภทที่เกินกำลังผลิตที่ก่อให้เกิดความแห้งแล้งหรือขาดความสมดุลของธรรมชาติและเป็นการแย่งชิงปัจจัยการดำรงชีวิตของช้างป่า

(2) ปัจจัยทางสังคม หมายถึง ระบบความสัมพันธ์ทางสังคม คือ การสนับสนุนให้ชุมชนสร้างองค์กร

เครือข่ายขึ้นมาเพื่อร่วมกันดูแลทรัพยากรที่ใช้ร่วมกัน ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนทั้งหมดและลดปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มศักยภาพและบทบาทขององค์กรชุมชนที่ทำหน้าที่ในการเป็นแกนนำชุมชนในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัญหาข้างป่าในพื้นที่ ได้แก่

- กลุ่มอนุรักษ์ และองค์กรเครือข่ายชุมชน ซึ่งเป็นองค์กรของชุมชนที่จัดตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อทำหน้าที่ในการอนุรักษ์ จัดการ และแก้ไขปัญหาข้างป่าในระดับชุมชน และระดับเขตการปกครองที่เหนือขึ้นไป โดยมีสมาชิก มีการบริหารการจัดการมีแผนงานและกิจกรรม รวมถึงกฎระเบียบที่เป็นเครื่องมือในการ ดำเนินการ ที่จัดตั้งขึ้นจากสมาชิกในชุมชนที่มีความพร้อมในด้านความรู้ความเข้าใจเสียสละทำงานเพื่อ ชุมชนและอาสาสมัครเข้ามาแก้ปัญหาในชุมชน

- กรรมการหมู่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรตามกฎหมาย ที่มีหน้าที่จัดการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น รวมถึงการดูแลกลไกการชดเชยความเสียหายจากปัญหาข้างป่า

- ส่วนราชการในพื้นที่ รวมถึงสถานศึกษาในชุมชน ซึ่งเป็นองค์กรตามกฎหมาย มีหน้าที่ในการสนับสนุนทางด้านเทคนิค องค์ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่ดี ในการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน ให้แก่ชุมชน รวมถึงการมีส่วนร่วมเสมือนการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

(3) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ มีการจัดระเบียบในเรื่องของการทำมาหากินให้สอดคล้องกับการบริโภคหรือการกินอยู่ของชุมชนตามสภาพแวดล้อมของชุมชน เพื่อให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ และดำรงชีพตามศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ ดิน และน้ำ การส่งเสริมการผลิตด้านการเกษตรในรูปแบบเกษตรเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร โดยมีรูปแบบที่สอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาข้างป่า เช่น การละเว้นการปลูกพืชผลชนิดที่ข้างป่าชอบกินเป็นอาหาร และหันไปปลูกชนิดที่ข้างป่าไม่ชอบ เป็นต้น

(4) ปัจจัยทางด้านนิเวศ โดยมุ่งเน้นถึงทรัพยากรในระบบนิเวศ ได้แก่ ดิน น้ำ และป่าไม้ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงอยู่ของชุมชน เช่น การผลิตด้านการเกษตรของชุมชน ต้องคำนึงถึงศักยภาพของทรัพยากรในระบบนิเวศเป็นหลัก โดยการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้สอดคล้องกับศักยภาพของธรรมชาติ และแนวทางการแก้ไขปัญหาข้างป่า

3. ส่งเสริมให้เกิดเวทีชุมชน เครือข่ายด้านการแก้ไขปัญหาข้างป่าอย่างมีส่วนร่วม ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา อย่างถูกต้องและเพียงพอ จนสามารถกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา เป้าหมาย และแนวทางการบรรลุเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง

4. จัดทำสื่อที่เกี่ยวข้อง ทั้งสื่อบุคคล และสื่ออื่นๆ ที่สามารถทำให้ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดมโนทัศน์นำไปสู่การเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ดีและชัดเจนขึ้น

5. พัฒนาศักยภาพของผู้นำและแกนนำชุมชน รวมถึงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีจำนวนพอสมควรสามารถนำชุมชน นำขบวนการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหา รวมทั้งมีทัศนคติที่ถูกต้อง ให้ดำเนินไปได้โดยราบรื่น ซึ่งผู้นำควรจะมีคุณสมบัติที่สำคัญคือ มีใจเป็นกลางหรือเป็นอิสระ ไม่อยู่ภายใต้อำนาจใด ๆ ทั้งสิ้น มีความรู้ความสามารถ ไม่มีผลประโยชน์แอบแฝงจากโครงการหรือกิจกรรม และเป็นที่ยอมรับเชื่อถือของชุมชน

6. เมื่อชุมชนมีความพร้อมแล้ว หน่วยงานต่าง ๆ ต้องส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยเกื้อหนุนให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการกิจกรรมด้วยชุมชนเองได้ ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการบริหาร การจัดการ ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญได้แก่

6.1 การวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อจัดระเบียบทรัพยากรที่ดินของชุมชนให้สอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาช้างป่าและการแบ่งปันทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน รวมถึงการกำหนดพื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของทรัพยากร และสอดคล้องกับนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

6.2 การจัดการทรัพยากรในชุมชน ให้เกิดความเสมอภาคและสมดุลระหว่างสมาชิกในชุมชนด้วยกัน และไม่กระทบต่อส่วนของพื้นที่อาศัยช้างป่าและสัตว์ป่าชนิดอื่น เช่น การจัดการแหล่งน้ำที่ไม่เป็นการเอาเปรียบบุคคล ปลายน้ำ หรือกระทบต่อที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า การเก็บหาของป่าที่ไม่เกินกำลังผลิตของป่าจนสร้างความแห้งแล้งให้กับพื้นที่ป่า หรือของป่าที่เป็นอาหารช้างป่าที่มีตามธรรมชาติ เป็นต้น

6.3 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้

6.4 การแก้ไขปัญหาช้างป่าในระดับชุมชน โดยใช้เครือข่าย อาสาสมัคร หรือองค์กร ภายใต้ความรู้ และแนวทางที่ถูกต้อง สอดคล้องกับภาพรวมของแนวทางของโครงการแก้ไขปัญหาช้างป่า

7. กรมป่าไม้/กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สนับสนุนกล้าไม้ที่เหมาะสมให้กับชุมชนในหมู่บ้าน คชานุรักษ์และหมู่บ้านขยายผล

8. การส่งเสริมอาชีพทางเลือก โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมุ่งเน้นแนวทางที่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาช้างป่า หลีกเลี่ยงการส่งเสริมการพัฒนาสิ่งดึงดูดช้างป่าให้เข้ามาหากินในพื้นที่ชุมชน เช่น การเลี้ยงผึ้ง การปลูกสมุนไพร

9. ส่งเสริมการสร้างแหล่งวัตถุดิบที่ดำเนินการเองโดยชุมชน ทดแทนการเก็บหาจากป่าธรรมชาติ

10. ถอดบทเรียนแนวทางการดำเนินการของหมู่บ้านคชานุรักษ์ เพื่อนำไปขยายผล

11. ขยายผลการใช้กล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าแบบส่งข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไปยังหมู่บ้านที่มีความพร้อม

12. สนับสนุนงานวิจัยโดยชุมชน โดยมุ่งเน้นงานวิจัยที่จะนำไปสู่การจัดการที่ยั่งยืน รวมทั้งการสนับสนุนให้ชุมชนมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับช้างป่า เพื่อนำมาสร้างเครือข่ายข้อมูลในระดับภาค ร่วมกับภาคส่วนอื่น

13. ส่งเสริมให้โรงเรียนในหมู่บ้านคชานุรักษ์ สร้างหลักสูตรท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาช้างป่า ตามแนวทางของโครงการนวัตวิทย์น้อยคชานุรักษ์ ที่ดำเนินการในภาคตะวันออกเฉียงใต้โครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์

14. ส่งเสริมการบริหารกองทุนชดเชยความเสียหายจากปัญหาช้างป่า ให้เกิดความเป็นธรรมและยั่งยืน (เพิ่มเติมในกลยุทธ์ที่ 9)

15. สนับสนุนให้ชุมชนใช้รูปแบบแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรที่ช้างป่าไม่เข้าไปรบกวนมาก เช่น บ่อบาดาล โดยพิจารณาถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของพื้นที่ รวมถึงจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่โดยรวม

กลยุทธ์ที่ 8

ระบบเตือนภัย

สถานการณ์

1. เหตุการณ์การสูญเสียชีวิตของราษฎร ส่วนใหญ่เกิดจากการปะทะกันอย่างกะทันหัน ทั้งช้างป่าและคนไม่อาจหลีกเลี่ยงหรือหลบได้ทัน
2. ช้างป่าตื่นตกใจจากการไล่ที่ผิดวิธี สร้างความเสียหายได้มากกว่า
3. ระบบแจ้งเตือนภัย ไม่ทั่วถึง มีช่องว่างของเวลาระหว่างการส่งสัญญาณภาพและการเข้าถึงจุดเกิดเหตุ จึงเกิดความล่าช้า
4. เครือข่ายผลักดันช้างป่า ไม่เข้าใจเป้าหมายของการผลักดันช้างป่า ทำให้ช้างป่าเคลื่อนย้ายไปในทิศทางที่สร้างปัญหาให้กับพื้นที่อื่น

การปฏิบัติ

1. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการเตือนภัยแบบ real time
2. การใช้ระบบไฟส่องสว่าง ในจุดที่เสี่ยงอันตราย รวมถึงไฟส่องสว่างที่ทำงานแบบอัตโนมัติเมื่อมีการเคลื่อนไหวในระยะใกล้
3. สร้างทัศนวิสัยของผู้ใช้ยานพาหนะ ในบริเวณพื้นที่เสี่ยง เช่น การวางรั้วพืชมุข 2 ข้างทาง ในบริเวณที่ช้างป่าใช้ข้ามถนนเป็นประจำ รวมถึงจุดเสี่ยงอื่น ๆ
4. สนับสนุนระบบติดตามตัวช้างป่า เพื่อทราบเส้นทางการเคลื่อนย้ายและพิกัดมุ่งหน้า
5. สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังที่มีการเชื่อมต่อข้อมูล มีการบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยวิธีการและเครื่องมือทางวิชาการ และมีแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกัน
6. จัดทำสวัสดิการและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่อาสาสมัครและผู้ปฏิบัติงานในภาคสนาม
7. บริเวณที่ช้างป่าใช้เดินข้ามเป็นประจำ ควรได้รับการออกแบบหรือจัดทำทางยกระดับให้สัตว์ป่าเดินลอด (wildlife underpass)
8. สนับสนุนให้ชุมชนใช้เทคนิคหรือภูมิปัญญาที่ไม่ใช่การใช้ความรุนแรง ในการป้องกันช้างป่าเข้ามาในพื้นที่ของตนเอง

กลยุทธ์ที่ 9

CSR และกลไกการตอบแทนคุณระบบนิเวศ

ในอดีตต้นทุนทางธรรมชาติและบริการจากระบบนิเวศ มักถูกมองข้ามในการประเมินเป็นมูลค่า อาจเนื่องจากความยุ่งยากของวิธีการประเมิน และเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่เข้าใจว่าได้มาโดยไม่ต้องลงทุนหรือได้มาเปล่าแต่ในยุคปัจจุบันที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายจนเหลืออยู่อย่างจำกัด นักเศรษฐศาสตร์และนักวิทยาศาสตร์จึงได้คิดค้นเครื่องมือในการตรวจวัดทั้งด้านคุณภาพและปริมาณของทุนทางธรรมชาติและบริการจากระบบนิเวศ เพื่อประเมินเป็นมูลค่าให้สังคมได้รับรู้ถึงความสำคัญและหันมาร่วมปกป้องแหล่งทุนทางธรรมชาติเหล่านี้ให้คงอยู่ต่อไป

องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

1. แนวทางของกลไกการตอบแทนคุณระบบนิเวศ (Payment for ecosystem services) คือ ผู้ได้รับประโยชน์จากระบบนิเวศ จะต้องจ่ายค่าชดเชยให้กับผู้ที่ดูแลระบบนิเวศ หรือได้รับผลกระทบจากการที่มีการใช้ประโยชน์ระบบนิเวศนั้น ๆ
2. CSR (Corporate Social Responsibility) หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร ซึ่งคือ การดำเนินกิจการภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี โดยรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

สถานการณ์

1. ข้อมูลการกระจายของช้างป่าที่ออกมาหากินนอกพื้นที่อนุรักษ์ ล้วนมุ่งหน้าเข้าหาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ เช่น เขื่อน หรืออ่างเก็บน้ำ
2. มีภาคเอกชนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาช้างป่า ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี เช่น การทำโปงเทียม ทำฝาย ปรับปรุงแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า กิจกรรม CSR ยังคงเป็นกระแสที่องค์กรธุรกิจหรือวิสาหกิจให้ความสำคัญ มีการจัดสรรงบประมาณ และดำเนินงานอย่างเป็นกิจลักษณะ จึงเป็นโอกาสที่ดีหากได้ประชาสัมพันธ์ ให้องค์กรธุรกิจเข้าใจแนวทางการแก้ไขปัญหาของโครงการให้สามารถพัฒนาจนเข้ามาเป็นส่วนสนับสนุนโครงการของภาครัฐ และ/หรือการชดเชยความเสียหาย
3. ถึงแม้จะเป็นพื้นที่ที่ได้รับการประกาศให้ปัญหาจากช้างป่าเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติ แต่พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาช้างป่า ส่วนใหญ่เป็นราษฎรที่ทำกินในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือเขตพื้นที่อนุรักษ์ในรูปแบบอื่น โดยได้รับการผ่อนผันให้อาศัยและทำกิน ตามนโยบายของรัฐบาล จึงไม่มีสิทธิ์ในการได้รับการชดเชยความเสียหายจากทางราชการโดยตรง
4. การท่องเที่ยวชมสัตว์ป่าที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ที่ดำเนินการโดยชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาช้างป่า เป็นรูปแบบหนึ่งของการตอบแทนคุณระบบนิเวศ

การปฏิบัติ

1. สนับสนุนการตั้งกองทุนอิสระ โดยใช้กลไกการตอบแทนคุณระบบนิเวศ สำหรับเยียวยาความเสียหายจากช้างป่า ที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนร่วมกับภาคประชาชน โดยมีหน่วยงานภาครัฐร่วมสนับสนุน และมีคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมการใช้เงินกองทุน มีกลุ่มเป้าหมายที่ควรได้รับประโยชน์จากกองทุน คือ 1) ผู้ได้รับผลกระทบ/ชุมชน 2) เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติที่ทำหน้าที่ลาดตระเวน และ 3) สำหรับใช้ในกิจกรรมสร้างแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร ช้างป่า
2. ส่งเสริมความเป็นอิสระของการบริหารกองทุน ให้สามารถสร้างแหล่งทุนอย่างยั่งยืนสำหรับชุมชน
3. ส่งเสริมการลงทุนขนาดย่อม ของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาช้างป่า
4. แยกเงินกองทุน ให้แต่ละชุมชน เพื่อความคล่องตัวในการนำไปใช้ประโยชน์ และทำให้เกิดการแข่งขันกันดูแลรักษาและสร้างการเติบโตของกองทุน

5. ให้ภาคส่วนราชการในพื้นที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนการเติบโตของกองทุนด้วยรูปแบบที่เป็นธรรมและที่เป็นไปได้ เช่น การใช้กลไกการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้เป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุนกองทุนหรือการบริจาคผ่านกิจกรรม CSR

6. ผู้แทนครัวเรือน ที่อยู่ในระยะประชิดขอบป่าและมีความเสี่ยงที่ช้างป่าจะเข้ามาหากิน ควรได้รับการฝึกอบรมความรู้ด้านการป้องกันตนเองและมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังช้างป่า โดยได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม

7. แสวงหาแหล่งทุนสนับสนุนค่าเยียวยาความเสียหาย และการประกอบกิจกรรมที่ภาครัฐไม่สามารถจ่าย

8. สร้างความเข้าใจ และชี้ให้เห็นถึงโอกาสในการสร้างรายได้และมูลค่าจากการที่มีช้างป่าในพื้นที่ป่ากุ่มบุรี และการสูญเสียโอกาสดังกล่าวจากการแก้ไขปัญหาช้างป่าด้วยวิธีการที่ผิด เช่น การสร้างแนวคอนกรีต หรือ การขุดคูกั้นช้าง ซึ่งจะทำให้ช้างป่าที่ออกมาจากป่าได้แล้วกลับเข้าป่ายากขึ้น และความทุกข์ที่เกิดจากความตึงเครียดของช้างป่า

9. ให้มีคณะทำงานพิจารณากิจกรรม CSR และการออกระเบียบ ที่ช่วยควบคุมความเหมาะสมของการดำเนินงาน และงบประมาณ

บรรณานุกรม

- กรมชลประทาน. 2560. ข้อมูลอ่างขนาดใหญ่ทั่วประเทศ. <http://www.rid.go.th> เข้าถึง 14 มีนาคม 2560.
- กรมทรัพยากรธรณี. 2553. แผนที่ธรณีวิทยาเชิงตัวเลข. กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์. ส่วนภูมิสารสนเทศ สำนักฟื้นฟูพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2549. แผนการจัดการกลุ่มป่าแก่งกระจานเชิงระบบนิเวศ เล่ม 1 ข้อมูลพื้นฐาน. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กรุงเทพฯ.
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2556. ข้อมูลแผนที่เชิงตัวเลข. ส่วนภูมิสารสนเทศ สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่อนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2558. กุยบุรี (Kui buri). แหล่งที่มา: http://park.dnp.go.th/visitor/nationparkshow.php?PTA_CODE=1090, 27 ตุลาคม 2558.
- ทรงธรรม สุขสว่าง และ ธรรมบุญ เต็มไชย. 2561. แนวเชื่อมต่อระบบนิเวศในประเทศไทย. สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กรุงเทพฯ.
- ธรรมบุญ เต็มไชย ชุมพล แก้วเกตุ ดำรงค์ศักดิ์ เฮงสว่าง มยุรี แสงสว่าง เพชรรัตน์ ดีแก้ว สว่างพงษ์ วรรณมณี ณัฐนันท์ จิตรา ปิยธิดา ทองสุข ตะหลก ทองเกิด วสันต์ พุดเทศ สุขวินัย คำกลั่น พันธุ์ทิพา ใจแก้ว นภารัตน์ วรรณสุทธิ ปาริชาติ ลินสวัสดิ์ ชะนุย์ บัวศรี ณัฐชานนท์ ปู่ลิ๊ะ อภิชาติ พุดเทศ และ พุทธิพร แสงคำ. 2562. รายงานการสำรวจช้างป่า (*Elephas maximus*) ในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน. วารสารนภาพเพชร 2 (1): 112 - 121.
- ธรรมบุญ เต็มไชย ดำรงค์ศักดิ์ เฮงสว่าง ตะหลก ทองเกิด และ ปาริชาติ ลินสวัสดิ์. 2562. รายงานการสำรวจพืชอาหารช้างป่า (*Elephas maximus*) และกระทิง (*Bos gaurus*) ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี. วารสารนภาพเพชร 2 (1): 75 - 97.
- ธรรมบุญ เต็มไชย และ ชุมพล แก้วเกตุ. 2560. การเปลี่ยนแปลงสังคมพืชและการใช้ประโยชน์ที่ดินในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ภายหลังการขึ้นทะเบียนมรดกอาเซียน. วารสารนภาพเพชร 1 (1): 26 - 37.
- ธรรมบุญ เต็มไชย และ ทรงธรรม สุขสว่าง. 2559. การจัดการแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี. สไลด์นำเสนอ ใน การประชุมมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2559, บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์เซ็นทรัลเวิลด์กรุงเทพฯ
- มูลนิธิคืนช้างสู่ธรรมชาติ. 2556. คืนช้างสู่ธรรมชาติ. สำนักพิมพ์พยัญชนะ จำกัด, กรุงเทพฯ.
- ศาสตรา สุตสวาสดี. 2551. ทฤษฎีประชากรล้นโลกของ Malthus และปัญหาสถานะโลกร้อน. Thai Economist. แหล่งที่มา : <http://sasatra.blogspot.com/2008/04/malthus.html>; 7 กุมภาพันธ์ 2565.

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่า จังหวัดเพชรบุรี. 2560. **ทัศนคติและข้อคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดทำกระแสน้ำในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี.** ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่า จังหวัดเพชรบุรี, สำนักอุทยานแห่งชาติ, กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- ธรรมบุญ เต็มไชย ทรงธรรม สุขสว่าง และ พันธุ์ทิพา ใจแก้ว. 2560. **สารสนเทศภูมิศาสตร์กลุ่มป่าแก่งกระจาน.** ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่า จังหวัดเพชรบุรี, สำนักอุทยานแห่งชาติ, กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร, กรุงเทพฯ.
- ธรรมบุญ เต็มไชย ชลธร ขำนาถาคิด อภิชา อยู่สมบูรณ์ และ ทรงฉัตร ประคัลภานนท์. 2554. **รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในกลุ่มป่าแก่งกระจาน.** ศูนย์ศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ จังหวัดเพชรบุรี. สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- ธรรมบุญ เต็มไชย มยุรี แสงสว่าง พันธุ์ทิพา ใจแก้ว ดำรงค์ดี เองสว่าง เพชรรัตน์ ดีแก้ว สว่างพงษ์ วรรณมณี ภูธรนันท์ จิตรา ปิยธิดา ทองสุข ปิยภรณ์ มาตผาง สุมาลี จีวพงษ์ ตะหลก ทองเกิด และชนะชัย บัวศรี. 2559. **ภูมิภาพความหลากหลายของไม้ยืนต้นในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.** หน้า 79 - 88 ใน การประชุมวิชาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 3, โรงแรม ดิ อิมเพรส น่าน จังหวัดน่าน ระหว่างวันที่ 15 - 17 มิถุนายน 2559.
- อวัชชัย สันติสุข. 2550. **ป่าของประเทศไทย.** กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กรุงเทพฯ.
- พิเชฐ นุ่นโต, ชุตินธร์ ชาวินี, มัทนา ศรีกระจ่าง, ชินนวัฒน์ มณีศรีขำ. 2561. **เสียงคน เสียงข้างป่า: แนวโน้มการตอบสนองของชุมชนต่อการจัดการปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับข้างป่าในประเทศไทย.** กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น, กรุงเทพฯ.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่า จังหวัดเพชรบุรี. 2559. **รายงานการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ป่าในพื้นที่มรดกอาเซียน: อุทยานแห่งชาติกุยบุรี.** ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ป่า จังหวัดเพชรบุรี, สำนักอุทยานแห่งชาติ, กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.
- สร้อย ก้านจักร และ ธรรมรัตน์ พุทธิไทย. 2565. **การศึกษาการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทุ่งหญ้าเพื่อวางแผนการจัดการทุ่งหญ้าเพื่อสัตว์ป่าในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.** หน้า 105 - 110. ใน การประชุมวิชาการเครือข่ายวิจัยนิเวศวิทยาป่าไม้ประเทศไทย ครั้งที่ 11, คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ระหว่างวันที่ 20-21 มกราคม พ.ศ. 2565, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานหอพรรณไม้. 2557. **ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย เต็ม สมิตินันท์ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2557.** สำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กรุงเทพฯ.
- สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน. 2564. **แผนการป้องกันและบรรเทาภัย อันเกิดจากน้ำ (ฤดูฝน) พ.ศ. 2564.** ส่วนบริหารจัดการน้ำ สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน.
- สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า. 2560. **โครงสร้างประชากร การเคลื่อนที่ และการฟื้นฟูถิ่นอาศัยของข้างป่าในพื้นที่กลุ่มป่าตะวันออก.** กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า, กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กรุงเทพฯ. เอกสารอัดสำเนา.

- ไสว วังหงษา. 2547. ประชากร และโครงสร้างทางประชากรของช้างป่า ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา สระแก้ว จันทบุรี ระยอง และชลบุรี. สถาบันวิจัยสัตว์ป่าฉะเชิงเทรา สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. ฟักทอง กราฟิก & สกรีน, ปราจีนบุรี.
- อุทิศ ภูอินทร์. 2542. นิเวศวิทยา พื้นฐานเพื่อการป่าไม้. คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- Hijmans, R.J., S.E. Cameron, J.L. Parra, P.G. Jones and A. Jarvis, 2005. **Very high resolution interpolated climate surfaces for global land areas.** International Journal of Climatology 25: 1965-1978.
- Fick, S.E. and R.J. Hijmans, 2017. **Worldclim 2: New 1-km spatial resolution climate surfaces for global land areas.** International Journal of Climatology source available : <http://worldclim.org/>
- Srikrachang, M. 2003. **Conservation and Management of Elephants in Thailand.** Ph.D. thesis., Faculty of Graduate Study, Mahidol University, Bangkok.
- Talaee P. 2014. **Performance evaluation of modified versions of Hargreaves equation across a wide range of Iranian climate.** Meteorol Atmos Phys (2014) 126:65-70. Published online: 18 May 2014_Springer-Verlag Wien 2014.
- Trabucco, A., and Zomer, R.J. 2009. **Global Aridity Index (Global-Aridity) and Global Potential Evapo-Transpiration (Global-PET) Geospatial Database.** CGIAR Consortium for Spatial Information. Published online, available from the CGIAR-CSI GeoPortal at: <http://www.csi.cgiar.org>, 5 Nov 2016.
- Trabucco, A., and Zomer, R.J. 2010. **Global Soil Water Balance Geospatial Database.** CGIAR Consortium for Spatial Information. Published online, available from the CGIAR-CSI GeoPortal at: <http://www.cgiar-csi.org>, 5 Nov 2016.
- Worldclim. 2014. **Global Climate Data.** <http://www.worldclim.org/>, 13 Apr 2014.

ภาคผนวก

คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า
บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ที่ ๒๑๕)๒๓/ ๒๕๔๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติ
ป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว และสามารถสนองพระราชดำริ
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามคำสั่ง คณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ ที่ ๒/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๐ เรื่อง แต่งตั้งองค์การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์
และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ข้อ ๒ จึงขอยกเลิก คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงาน โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวน
แห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ ๑/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๐ ที่ ๒/๒๕๔๐
ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๔๐ และที่ ๑/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๑ ตามลำดับ
และเห็นสมควร แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่ง
ชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ โดยมีรายละเอียด องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะทำงานด้านการประสานโครงการ

(ยกเว้น)

๑.๑ องค์ประกอบ

๑) ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	หัวหน้าคณะทำงาน
• กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๑	
๒) รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	รองหัวหน้าคณะทำงาน
๓) ผู้แทนกองพลพัฒนาที่ ๑	คณะทำงาน
๔) ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน

- ๕) ผู้กำกับกองตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๔๔ คณะทำงาน
- ๖) ประชาสัมพันธ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงาน
- ๗) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ คณะทำงาน
- ๘) ผู้แทนกรมแผนที่ทหาร คณะทำงาน
- ๙) นายอำเภอกุยบุรี คณะทำงาน
- ๑๐) หัวหน้าอุทยานแห่งชาติป่ากุยบุรี คณะทำงาน
- ๑๑) ผู้แทนสำนักงานป่าไม้เขตเพชรบุรี คณะทำงาน
- ๑๒) ผู้แทนธุรกิจก๊าซ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย คณะทำงาน
- ๑๓) ผู้แทนสถานีตำรวจภูธรอำเภอกุยบุรี คณะทำงาน
- ๑๔) ผู้แทนสถานีโทรทัศน์สีเองทัพบกช่อง ๕ คณะทำงาน
- ๑๕) ผู้แทนสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงาน
- ๑๖) ป่าไม้อำเภอกุยบุรี คณะทำงาน
- ๑๗) เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอกุยบุรี คณะทำงาน
- ๑๘) ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจพัฒนาพื้นที่ชายแดน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงานและเลขานุการ
- ๑๙) หัวหน้าสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒ อำนวยการหน้าที

- ๑) ประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) แก้ไขปัญหาและป้องกันการบุกรุกที่ดินทำกิน รวมทั้งแก้ไขปัญ หาเรื่องการเช่าที่ดินของราษฎรในพื้นที่โครงการ
- ๓) ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่โครงการและบุคคลทั่วไป ได้รับทราบวัตถุประสงค์และประโยชน์ของโครงการ
- ๔) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการ อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มอบหมาย
- ๕) แต่งตั้งคณะทำงาน บุคคลหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยปฏิบัติงาน ๑๗ ะกิจได้ ตามความเหมาะสม

๒. คณะทำงานด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

๒.๑ องค์ประกอบ

๑) ป่าไม้เขตเพชรบุรี	หัวหน้าคณะทำงาน
๒) ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษากาการพัฒนาคหัยทราย
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	รองหัวหน้าคณะทำงาน
๓) ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐	คณะทำงาน
๔) ผู้บังคับหน่วยเฉพาะ กิจพัฒนาพื้นที่ชายแดน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๕) หัวหน้าอุทยานแห่งชาติป่ากุยบุรี	คณะทำงาน
๖) หัวหน้าสถานีพัฒนาที่ดินประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๗) ป่าไม้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๘) หัวหน้าโครงการชลประทานประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๙) ผู้อำนวยการสวนพฤกษศาสตร์ สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	คณะทำงาน
๑๑) เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนธุรกิจการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๓) ผู้แทนมูลนิธิช่างแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๔) ผู้แทนมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืช
แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์	คณะทำงาน
๑๕) นายสัตวแพทย์ อลงกรณ์ มหรรณพ
ผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนสวนสัตว์ดุสิต	คณะทำงาน
๑๖) ผู้แทนศูนย์ศึกษากาการพัฒนาคหัยทรายอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ (นายโสภณ แสงวิเชียร)	คณะทำงาน
๑๗) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยสัตว์ป่า
สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้	คณะทำงาน
๑๘) หัวหน้าฝ่ายโครงการพิเศษกองแผนงาน กรมป่าไม้
(นายชวลิต อูรทีพัฒน์พงศ์)	คณะทำงาน

- ๑๙) หัวหน้าโครงการจัดทำฐานข้อมูลคัมภีร์ป่าไม้
โครงการพัฒนาการป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้ (นายประสพชัย นามลาวเทศา) คณะทำงาน
- ๒๐) หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า
สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ กรมป่าไม้
(นายพิชา พิทยาขจรวุฒิ) คณะทำงาน
- ๒๑) หัวหน้าฝ่ายจัดการอุทยานแห่งชาติ
สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ กรมป่าไม้ คณะทำงาน
- ๒๒) หัวหน้าฝ่ายแก้ไขปัญหาที่ดินและป่าไม้
สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ กรมป่าไม้
(นายชนะ เคียนวิไล) คณะทำงาน
- ๒๓) ผู้แทนสำนักงานป่าไม้เขตเพชรบุรี คณะทำงานและเลขานุการ
- ๒๔) ผู้แทนศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
- ๒.๒ อำนาจหน้าที่
- ๑) พิจารณาปลูกป่าในบริเวณพื้นที่โครงการในรูปแบบต่าง ๆ ตามแนวพระราชดำริ
 - ๒) ดำเนินงานอนุรักษ์ดินและน้ำตามแนวพระราชดำริในพื้นที่โครงการ ฯ
 - ๓) ประสานงานในเรื่องของการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริ และแผนปฏิบัติงานที่ได้กำหนดไว้
 - ๔) ปฏิบัติงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ตามที่ คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มอบหมาย
 - ๕) แต่งตั้งคณะทำงาน บุคคลหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยปฏิบัติงานเฉพาะกิจได้ตามความเหมาะสม

๓.๒ อำนาจหน้าที่

- ๑) พิจารณาส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรให้มีการประกอบอาชีพ และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามแนวพระราชดำริ
 - ๒) ประสานการดำเนินงานในด้านการพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริ และแผนงานโครงการที่กำหนดไว้
 - ๓) ปฏิบัติงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎร ตามที่คณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มอบหมาย
 - ๔) แต่งตั้งคณะกรรมการบุคคล หรือเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยปฏิบัติงานเฉพาะกิจ ได้ตามความเหมาะสม
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

พลโท

(ทวีป สุวรรณสิงห์)

แม่ทัพภาคที่ ๑/ประธานคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์
และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า
บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ที่ ๕๑-๒๕๔๔

เรื่อง ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า
บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เพื่อให้การดำเนินงาน โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพ ป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อย และสามารถสนอง
พระราชดำริ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามคำสั่ง คณะกรรมการบริหารโครงการ ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ ที่ ๒/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๐ เรื่อง แต่งตั้ง จ้างองค์การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์
และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ข้อ ๒ โดย ขอยกเลิก คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวน
แห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ ๒๑๒/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๒ เฉพาะใน
ข้อ ๑ และปรับปรุงเปลี่ยนแปลง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงาน โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า
บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยให้ มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบ
และอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. คณะทำงานด้านการประสานงานโครงการ

๑.๑ องค์ประกอบ

๑) รองแม่ทัพภาคที่ ๑/รองผู้อำนวยการ
รักษาความมั่นคงภายในภาค ๑	หัวหน้าคณะทำงาน
๒) รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	รองหัวหน้าคณะทำงาน
๓) ผู้แทน กองพลทหารราบที่ ๙/กองภักดิ์สูงสุด	คณะทำงาน
๔) ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกเพชรบุรี	คณะทำงาน
๕) ผู้กำกับกองตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๔	คณะทำงาน
๖) ประชาสัมพันธ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๗) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	คณะทำงาน

- ๘) นายอำเภอ กุญชรบุรี คณะทำงาน
- ๙) หัวหน้าอุทยานแห่งชาติป่ากุญชรบุรี คณะทำงาน
- ๑๐) ผู้แทนสำนักงานป่าไม้เขตเพชรบุรี คณะทำงาน
- ๑๑) ผู้แทนสถานีตำรวจภูธรอำเภอกุญชรบุรี คณะทำงาน
- ๑๒) ผู้แทนกรมฝนฟ้าพินิจ คณะทำงาน
- ๑๓) ผู้แทนสำนักงานปศุสัตว์เพื่อเกษตรกรรม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงาน
- ๑๔) ป่าไม้อำเภอกุญชรบุรี คณะทำงาน
- ๑๕) เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอกุญชรบุรี คณะทำงาน
- ๑๖) ที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงาน
- ๑๗) ป่าไม้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงาน
- ๑๘) นายกองคดีบริหารสวนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงาน
- ๑๙) ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขาม คณะทำงาน
- ๒๐) ผู้อำนวยการกองกิจการพลเรือน กองทัพอากาศที่ ๖ คณะทำงานและเลขาภิบาล
- ๒๑) หัวหน้าสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงานและผู้เชี่ยวชาญด้านกวาง
- ๒๒) ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจโครงการหมู่บ้านป้องกัน ชายแดนที่ ๑๓ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงานและผู้เชี่ยวชาญด้านการ

๑.๒ อำนวยการหน้าที่

- ๑) ประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การจัดดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) แก้ไขปัญหาและป้อนข้อมูลต่องค์กรที่ต้นตอร่วมกัน รวมทั้งแก้ไขปัญหาระหว่างการเขตที่ดินของราษฎรในพื้นที่โครงการ
- ๓) ประสานสัมพันธ์ในราษฎรที่อยู่ในพื้นที่โครงการและบุคคลทั่วไป ได้รับทราบวัตถุประสงค์และประโยชน์ของโครงการ
- ๔) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพทางบริเวณป่าทางตอนแห่งชาติป่ากุญชรบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีอธิบดีหมาย
- ๕) แต่งตั้งคณะทำงาน บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยปฏิบัติงานเฉพาะกิจ ได้ตามความเหมาะสม

๒. คณะทำงานที่ ๒ - ๓ คงเดิม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

พลโท

(พรชัย เดชาดิวงศ์ ณ อยู่ธรรมา)

แม่ทัพภาคที่ ๑/ประธานคณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์
และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ณ ห้องประชุม ๓ กองบัญชาการกองทัพภาคที่ ๑
เมื่อวันอังคารที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๒๕ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

วัตถุประสงค์ของการประชุม เพื่อต้องการให้ ทราบผลการดำเนินงาน ปัญหาข้อขัดข้อง และแนวทางการแก้ไขการปฏิบัติงานในโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริและให้เสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้มากที่สุด

๑. คำสั่งของคณะกรรมการ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑.๑ คำสั่งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ ๒/๒๕๔๐ เรื่อง แต่งตั้งองค์การดำเนินงานโครงการ อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลง วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๐

๑.๒ คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ ๕๑๒/๒๕๕๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลง วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๐

๑.๓ คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ ๕๑/๒๕๕๔ เรื่อง ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลง วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

๑.๔ การขอแก้ไขคำสั่งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ ๒/๒๕๔๐ ลง วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๐

๑.๔.๑ คำสั่งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ ๒/๒๕๔๐ ลง วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๐ ๖. รายละเอียดดังนี้

๑.๔.๒ คณะที่ปรึกษา เดิม อธิบดีกรมตำรวจ แก้ไขเป็น ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

๑.๔.๓ คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑) เดิม ผู้บังคับการวิเทศทหารบก เพชรบุรี แก้ไขเป็น ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๕

๒) เดิม ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แก้ไขเป็น รองเลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๓) เดิม ป่าไม้เขตเพชรบุรี แก้ไขเป็น ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)

๔) ขอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพิ่มเติม ดังนี้

- ผู้บัญชาการ กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์
- อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

๑.๔.๔ คำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณ

ป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในคำสั่ง ที่ ๒๑๒ ๒๒๕๒ ลง วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๐
มีรายละเอียดดังนี้

๑) คณะทำงานด้านการประสานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

- เดิม ผู้แทนสำนักงานป่าไม้เขต เพชรบุรี แก้วไชยเป็น ผู้แทนสำนักบริหาร

พื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)

- แต่งตั้งผู้แทน กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ เพิ่มเติม เป็น

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒) คณะทำงานด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

- เดิม ป่าไม้เขต เพชรบุรี แก้วไชยเป็น ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่

อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)

- เดิม ผู้แทน สำนักงานป่าไม้เขต เพชรบุรี แก้วไชยเป็น ผู้แทนสำนัก

บริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)

- เดิม หัวหน้าโครงการชลประทาน ประจวบคีรีขันธ์ แก้วไชยเป็น

ผู้อำนวยการโครงการชลประทาน ประจวบคีรีขันธ์

- เดิม ผู้แทนมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพันธุ์พืชแห่งประเทศไทย

ในพระบรมราชูปถัมภ์ แก้วไชยเป็นผู้จัดการโครงการอนุรักษ์ช้างป่า WWF ประเทศไทย

๑.๔.๕ คณะทำงานด้านการส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพ

- เดิม หัวหน้างานส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ (อ่างเก็บน้ำยางชุม) แก้วไชยเป็น

หัวหน้าฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ (อ่างเก็บน้ำยางชุม)

๒. สรุปผลการดำเนินงาน (กองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์)

๒.๑ ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ จัดสร้างฝายกั้นการ จำนวน ๔ ฝาย ฝายผสมผสาน ๗๘ ฝาย และบ่อน้ำขนาดกลาง จำนวน ๑๔ บ่อ ซึ่งจะเป็นแหล่งน้ำหลักของสัตว์ป่า สำหรับฝายชะลอน้ำจะประสบปัญหาในท้วงฤดูแล้งฝนไม่ตกตามฤดูกาลทำให้ฝายชะลอน้ำชำรุดและจัดสร้างโป่งเทียม ๕๙ โป่ง โป่งธรรมชาติ ๕ โป่ง มีการสำรวจประชากรช้างป่า ปีละ ๑ ครั้ง ปัจจุบันมีช้างป่าประมาณ ๒๓๐ ตัว และพบการฆ่าช้างป่าเพื่อเอางา จำนวน ๑ ครั้ง อำเภอสามร้อยยอด นอกพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒.๒ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตราษฎรในพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ส่งเสริมอาชีพการปลูกสับปะรด การปลูกพืชผลทางการเกษตร การปลูกยางพารา การปลูกไค้ การประมงน้ำจืด และการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ราษฎรในหมู่บ้านเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีเงินเหลือเก็บ

๓. เรื่องอื่นๆ

๕.๑ พื้นที่ป่าที่มีพืชพรรณที่ไม่ใช่ประโยชน์สำหรับสัตว์ คือ ต้นยูคาลิปตัส จำนวน ๔๑๘ ไร่ ต้นผกากรอง จำนวน ๒๐๖ ไร่ ต้นแมงลักคาหรือแมงรักผี จำนวน ๑๐๓ ไร่ โดยเขาเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มต้นผกากรองและแมงลักคา และกลุ่มต้นยูคาลิปตัส โดยกรมป่าไม้จะแต่งตั้งพนักงาน เจ้าหน้าที่ ดำเนินการกำจัดพืชดังกล่าวตามขั้นตอน โดยให้เป็นไปตามพระ พบัญญัติ ป่าสงวนแห่งชาติ

๓.๒ เรื่องเขตป่าสงวน กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่งคืนพื้นที่ที่เช่าจากกรมป่าไม้ เพื่อให้ราษฎรเช่าทำกิน กรมป่าไม้ไม่สามารถรับคืนได้ เนื่องจากขั้นตอนการส่งคืนนั้น ต้องให้ทาง องค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์รังวัดหรือทำบัญชีให้กรมป่าไม้ ให้ทางจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ เสนอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นองค์กรส่วนหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการให้เร็วที่สุด เพื่อแก้ปัญหาที่ดินบริเวณนั้นต่อไป

๓.๓ การผนวกพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติกุยบุรีกับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานได้ผ่าน ขั้นตอนตามลำดับของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ขณะนี้กำลังจะนำเข้าสู่คณะกรรมการ ให้ความเห็นชอบและนำเสนอ คณะรัฐมนตรี ต่อไป

๓.๔ การเพิ่มประชากรของช้างที่มากขึ้น มีเหตุมาจากพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประกอบกับพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ มีการปรับปรุงแหล่งอาหารและดูแลความปลอดภัย ทำให้ช้างบางส่วนข้ามสันแดนมาจาก ประเทศเพื่อนบ้าน

๓.๕ กรณีช้างถูกฆ่าเพื่อเอางาและอวัยวะส่วนอื่นๆ นั้น มีการทำเป็ ขบวนการ และ ทำร้ายเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปขัดขวาง การตายของช้างจะเพิ่มมากขึ้นหากปกป้องคุ้มครองยังไม่ทั่วถึง และ จับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่แท้จริงไม่ได้

๓.๖ การปรับย้ายหัวหน้าที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี เรื่องกรณีเข้าตายในพื้นที่ซึ่ง ปรากฏต่อสายตาของคนทั่วไปนั้น ขณะนี้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้ตั้งคณะกรรมการ สอบ ข้อเท็จจริง หากไม่มีเรื่องเกี่ยวข้องก็จะปรับย้ายกลับคืน

๓.๗ ปัญหาภัยแล้งเนื่องจากฝนไม่ตกตามฤดู กรมชลประทานมีแผนจะพัฒนาแหล่งน้ำ ให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ต้นน้ำ สำหรับแหล่งน้ำในพื้นที่ป่ากุยบุรี ยังมีเพียงพอสำหรับภาวะฤดูแล้งนี้

๔. แม่ทัพภาคที่ ๑/ประชาชนที่ประชุม เน้นย้ำและสั่งการ

๔.๑ ขอให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ประสานกับหัวหน้าอุทยาน แห่งชาติกุยบุรี ดำเนินการในเรื่องของการสร้างและซ่อมแซมฝายชะลอความชุ่มชื้นอย่างต่อเนื่อง โดยพยายามทำให้เป็นป่าเปียก เช่น สูบน้ำเข้าไปในระดับสูงสุดเท่าที่จะทำได้ แล้วปล่อยน้ำลงมา ทีละน้อย ซึ่งบางที่ตื้นเขินงบประมาณ ขอให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ติดตามการดำเนินการ

๔.๒ ขอให้กรมชลประทาน วางแผน และแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในระยะยาว ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และพื้นที่โดยรอบ ทั้งคนและสัตว์

๔.๓ การชี้แจงทำความเข้าใจต่อ กรณีหน้าแล้ง ขาดแคลนอาหารและน้ำของช้าง อาจมีการบุกกรุกพื้นที่เกษตรบ้าง ให้ กองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๓๓ รักษาพระองค์ ทำความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง ต่อประชาชนในพื้นที่ และโดยรอบโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔.๕ ให้มีการประชุมอย่างต่อเนื่อง โดยให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการดำเนินการโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นประธานการประชุม เพื่อขับเคลื่อนในพื้นที่ โดยให้มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

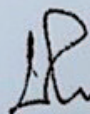
๔.๕ การดูแลช้างป่าไม่ให้ออกมาทำความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ ให้พิจารณาเรื่องการสร้างคูกั้นช้าง ซึ่งทางมูลนิธิปารอยต่อ ๕ จังหวัด ได้ดำเนินการไปแล้ว

๔.๖ โครงการช้างป่าบ้านพ้อของอำเภอกุยบุรี, แผนการทำแหล่งอาหารช้างป่าเพิ่มเติมของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี, การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ เรื่องต้นยูคาลิปตัส และแผนพัฒนาแหล่งน้ำของกรมชลประทาน ขอให้เร่งดำเนินการ และให้ฝ่ายเลขาธิการรวบรวมในการดำเนินการทำเป็นแผนโครงการใน ปี ๒๕๕๔ ให้ออกมาอย่างชัดเจน ว่าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีงานอะไร เพื่อติดตามแผนงานและนำเสนอให้กับระดับสูงต่อไป และเพื่อจะได้รับความก้าวหน้าของแผนงานโครงการพระราชดำรินี้ในแต่ละหัวง

๔.๗ เรื่องบุคลากรที่เหมาะสม คนดีต่อ ได้รับการดูแล และผู้ตั้งใจปฏิบัติงานต้องปลอดภัยและได้รับการสนับสนุน สิ่งที่ไม่ดีก็ต้องขจัดออกไป และขอให้ทุกส่วนราชการให้ความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ในพื้นที่และช่วยกันขับเคลื่อนให้เกิดเป็นรูปธรรม

ตรวจถูกต้อง

พันเอก

(ปรากฏ ปทะวานิช)

ผู้อำนวยการกองกิจการพลเรือน กองทัพอากาศที่ ๑/
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ที่ ปช ๐๐๑๖.๒/ว ๑๐๘๒๓

ศาลากลางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ถนนสละชีพ ปช ๓/๓/๐๐๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง การติดตามผลการดำเนินโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เรียน คณะกรรมการอำนวยการ และคณะทำงานด้านต่างๆ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำสั่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่๐๐๑๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ จำนวน ๑ ชุด
๒. ระเบียบวาระการประชุม จำนวน ๑ ชุด

ตามที่จังหวัดได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานติดตามผลดำเนินโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นั้น

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จังหวัดได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงานด้านต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ จึงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

๑. ขอเชิญประชุมคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงานด้านต่างๆ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ ในวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุมสิงขร ชั้น ๓ ศาลากลางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยขอให้ผู้จัดการโครงการอนุรักษ์ช้างป่า WWF ประเทศไทย ได้เตรียมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ ขอบเขตการดำเนินงานและผลการดำเนินงานต่างๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและแผนการขับเคลื่อนในระยะต่อไปเสนอต่อที่ประชุมในวันดังกล่าวด้วย

๒. ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่เลขานุการคณะทำงานแต่ละด้านเร่งประสานหัวหน้าคณะทำงานเพื่อจัดประชุมคณะทำงานฯ กำหนดแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานหรือแผนงานที่จะดำเนินการในปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕ รายงานให้จังหวัดทราบภายในวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เพื่อนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการฯ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนันต์ จันทรงมี)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานจังหวัด
กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
โทร/โทรสาร ๐-๓๒๖๐-๒๒๖๒

คำสั่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่ ๑๐๑๘ /๒๕๕๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานด้านต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตามที่อนุกรรมการดำเนินโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีคำสั่งคณะอนุกรรมการฯ ที่ ๕๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็วและคล่องตัว และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีคำสั่ง ที่ ๖๐๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๔ แต่งตั้งคณะทำงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และคำสั่ง ที่ ๘๓๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ แต่งตั้งคณะทำงานด้านการรักษาสัตว์ป่าและอาหารสัตว์ โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นั้น

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพจึงให้ยกเลิกคำสั่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ ๖๐๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๕๔ และคำสั่ง ที่ ๘๓๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานด้านต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าแห่งสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการ

๑.๑	ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ประธานกรรมการ
๑.๒	รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทุกท่าน	รองประธานกรรมการ
๑.๓	รอง ผอ.รমন.จว.ป.ช.	กรรมการ
๑.๔	ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๕	หัวหน้าสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๖	นายกองค์การบริหารจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๗	ผู้อำนวยการโครงการชลประทานประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๘	ปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๙	พัฒนาการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๐	เกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๑	ประมงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๒	เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๓	ท้องถิ่นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ

๑.๑๔	ประชาสัมพันธ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๕	ธนากรักษ์พื้นที่ประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๑๖	นายอำเภอกุยบุรี	กรรมการ
๑.๑๗	หัวหน้าอุทยานแห่งชาติกุยบุรี	กรรมการ
๑.๑๘	ผู้กำกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๔	กรรมการ
๑.๑๙	ผอ.สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ สาขาเพชรบุรี	กรรมการ
๑.๒๐	ผอ.สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)	กรรมการ
๑.๒๑	ผอ.สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี)	กรรมการ
๑.๒๒	ผอ.สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑.๒๓	ผู้จัดการโครงการอนุรักษ์ช้างป่า WWF ประเทศไทย	กรรมการ
๑.๒๔	ผอ.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการและเลขานุการ
๑.๒๕	หน.กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๖	หัวหน้าโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑) กำกับ ดูแล ติดตาม และกำหนดแนวทางในการพัฒนาการดำเนินโครงการ รวมทั้งแก้ไข ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน

๒) แก้ปัญหาและป้องกันการบุกรุกที่ดินทำกิน รวมทั้งแก้ไขปัญหาเรื่องการเช่าที่ดินของราษฎรในพื้นที่โครงการ

๓) ประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรที่อยู่ในพื้นที่โครงการและบุคคลทั่วไป ได้รับทราบวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของโครงการ

๔) รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินโครงการเสนอต่อคณะอนุกรรมการดำเนินโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๕) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มอบหมาย

๒. คณะทำงานฝ่ายประสานงานและจัดทำแผน

๒.๑ รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
(ด้านยุทธศาสตร์และการพัฒนาเศรษฐกิจ) หัวหน้าคณะทำงาน

๒.๒ รอง ผอ.รมน.จว.ป.ช. (ฝ่ายทหาร) คณะทำงาน

๒.๓ ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงาน

๒.๔ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงาน

๒.๕ นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงาน

๒.๖ ผอ.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงาน

๒.๗ พัฒนาการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะทำงาน

๒.๘ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๒.๙ เกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๒.๑๐ ปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๒.๑๑ ประมงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๒.๑๒ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๒.๑๓ นายอำเภอกุยบุรี	คณะทำงาน
๒.๑๔ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติกุยบุรี	คณะทำงาน
๒.๑๕ ผู้กำกับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๔	คณะทำงาน
๒.๑๖ ผอ.สนง.บริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)	คณะทำงาน
๒.๑๗ ผอ.สนง.จัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี)	คณะทำงาน
๒.๑๘ ผอ.โครงการชลประทานประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๒.๑๙ หัวหน้าโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	คณะทำงาน
๑.๒๐ ผู้จัดการโครงการอนุรักษ์ช้างป่า (WWF) ประเทศไทย	คณะทำงาน
๑.๒๑ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงานและเลขานุการ
๑.๒๒ หน.กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงาน มีหน้าที่ดังนี้

- ๑) ประสานงานการดำเนินงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) จัดทำแผนปฏิบัติการ พัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- ๓) ติดตามผลการดำเนินงานโครงการตามแผนฯ และรายงานผลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทราบ

๓. คณะทำงานฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๓.๑ รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ด้านพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม)	หัวหน้าคณะทำงาน
๓.๒ เกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๓.๓ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๓.๔ นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๓.๕ ผอ.สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๓.๖ โครงการชลประทานประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๓.๗ ผอ.สำนักงานบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)	คณะทำงาน
๓.๘ ผอ.สำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี)	คณะทำงาน
๓.๙ นายอำเภอกุยบุรี	คณะทำงาน
๓.๑๐ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติกุยบุรี	คณะทำงาน
๓.๑๑ หัวหน้ากลุ่มประสานงานโครงการพระราชดำริ สำนักงานบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)	คณะทำงาน
๓.๑๒ หัวหน้าโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณ ป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	คณะทำงาน

๓.๑๓	หัวหน้าสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๓.๑๔	หัวหน้าโครงการชลประทานประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๓.๑๕	หัวหน้าชุดประสานโครงการพระราชดำริโครงการป่ากุยบุรี	คณะทำงาน
๓.๑๖	ผอ.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงานและเลขานุการ
๓.๑๗	หัวหน้ากลุ่มงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงาน มีหน้าที่ดังนี้

๑) ประสานและบูรณาการจัดทำแผนการฟื้นฟูสภาพป่าตามแนวพระราชดำริในพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่ากุยบุรี และบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดทำแนวกันไฟในช่วงฤดูแล้ง และประสานการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดได้ตามแผนฯ

๒) ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกตามพระราชดำริ เพื่อให้เกิดความชุ่มชื้นและป้องกันการพังทลายของดิน

๓) จัดทำแหล่งน้ำเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความชุ่มชื้นแก่สภาพป่า และเป็นแหล่งน้ำสำหรับสัตว์ป่า โดยการสร้างอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายต้นน้ำแบบกึ่งถาวร ฝ่ายต้นน้ำแบบผสมผสาน หรือ Check Dam

๔) จัดทำโป่งเทียม เพื่อเป็นอาหารแก่สัตว์ป่า ปลูกพืชเป็นอาหารของสัตว์ป่า รวมทั้งรักษาระบบนิเวศน์ของป่า และสัตว์ป่า

๕) รายงานการดำเนินงาน ปัญหาข้อขัดข้องและแผนการปฏิบัติงานให้จังหวัดทราบทุกเดือน

๔. คณะทำงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔.๑	รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ด้านยุทธศาสตร์และการพัฒนาเศรษฐกิจ)	หัวหน้าคณะทำงาน
๔.๒	ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๔.๓	นายอำเภอกุยบุรี	คณะทำงาน
๔.๔	เกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๔.๕	โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๔.๖	ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจจงอางศึก	คณะทำงาน
๔.๗	ปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๔.๘	ผู้แทนศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน	คณะทำงาน
๔.๙	หัวหน้าสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๔.๑๐	ประมงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๔.๑๑	หัวหน้างานส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑ (อ่างเก็บน้ำยางชุม)	คณะทำงาน
๔.๑๒	ผู้แทน สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	คณะทำงาน
๔.๑๓	หัวหน้าอุทยานแห่งชาติป่ากุยบุรี	คณะทำงาน
๔.๑๔	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน

๔.๑๕ พัฒนาการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๔.๑๖ สหกรณ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๔.๑๗ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๔.๑๘ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหาดขาม	คณะทำงาน
๔.๑๙ ผอ.ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๔.๒๐ ผอ.ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย (กศน.) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงาน
๔.๒๑ จ่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงานและเลขานุการ
๔.๒๒ ผู้ช่วยจ่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงาน มีหน้าที่ดังนี้

๑) พิจารณาส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรให้มีการประกอบอาชีพและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามแนวพระราชดำริ

๒) ประสานการดำเนินงานโครงการพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริ และแผนงานโครงการที่กำหนดไว้

๓) ปฏิบัติงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรตามที่จังหวัดมอบหมาย

๔) แต่งตั้งบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อช่วยปฏิบัติงานเฉพาะกิจได้ตามความเหมาะสม

๕. คณะทำงานป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ลักลอบฆ่าสัตว์ป่าและล่าสัตว์ป่าในพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๕.๑ รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
(ด้านการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม)

หัวหน้าคณะทำงาน

๕.๒ ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คณะทำงาน

๕.๓ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คณะทำงาน

๕.๔ ผอ.สำนักงานบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 3 (บ้านโป่ง)

คณะทำงาน

๕.๕ นายอำเภอกุยบุรี

คณะทำงาน

๕.๖ ผกก.ตำรวจ สภ.กุยบุรี

คณะทำงาน

๕.๗ ผกก.ตำรวจ สภ.สามร้อยยอด

คณะทำงาน

๕.๘ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

คณะทำงาน

๕.๙ หัวหน้าโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณ
ป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คณะทำงาน

๕.๑๐ หัวหน้าชุดประสานงานโครงการพระราชดำริ
โครงการป่ากุยบุรี

คณะทำงาน

๕.๑๑ ผู้จัดการโครงการอนุรักษ์สัตว์ป่า (WWF) ประเทศไทย

คณะทำงาน

๕.๑๒ ผอ.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คณะทำงานและเลขานุการ

๕.๑๓ หัวหน้ากลุ่มงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงาน มีหน้าที่ดังนี้

๑) เร่งรัดติดตามผลคดีการลักลอบฆ่าช้างป่าในพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี และพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี

๒) ป้องกันปราบปรามการบุกรุกพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี และกำหนดมาตรการการลักลอบฆ่าสัตว์ป่าและล่าสัตว์ป่าในพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี และพื้นที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรี

๓) รายงานผลการดำเนินการและความคืบหน้าให้จังหวัดทราบทุกเดือน

๖. คณะทำงานรักษาสัตว์และอาหารสัตว์

๖.๑ รองผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

หัวหน้าคณะทำงาน

(ด้านยุทธศาสตร์และการพัฒนาเศรษฐกิจ)

๖.๒ นายอำเภอกุยบุรี

คณะทำงาน

๖.๓ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

คณะทำงาน

๖.๔ เกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คณะทำงาน

๖.๕ ผอ.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะทำงาน

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

๖.๖ ผู้อำนวยการโครงการชลประทานประจวบคีรีขันธ์

คณะทำงาน

๕.๗ ประชาสัมพันธ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คณะทำงาน

๕.๘ หัวหน้าสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ประจวบคีรีขันธ์

คณะทำงาน

๕.๙ ผู้จัดการโครงการอนุรักษ์ช้างป่า(WWF) ประเทศไทย

คณะทำงาน

๕.๑๐ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่

คณะทำงาน

อุทยานทุกคน

๕.๑๑ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสัตว์มหาวิทยาลัย

คณะทำงาน

เกษตรศาสตร์ (หัวหิน)

๕.๑๒ ปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คณะทำงานและเลขานุการ

๕.๑๓ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์

ผู้ช่วยเลขานุการ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ให้คณะทำงาน มีหน้าที่ดังนี้

๑) มีหน้าที่ดูแลและแก้ไขปัญหาสัตว์ป่าเจ็บป่วยในกรณีต่างๆ

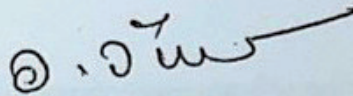
๒) ให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนสร้างแหล่งอาหารสัตว์ (พืชอาหารสัตว์) และแหล่งน้ำ

ให้มีความอุดมสมบูรณ์สำหรับสัตว์ป่า เพื่อป้องกันสัตว์ป่าออกมาทำลายพืชผลการเกษตร

๓) ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจให้ประชาชนในพื้นที่และประชาชนทั่วไป ให้มีความรักใน สัตว์ป่า ลดการล่าและทำลาย

๔) รวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคเสนอต่อคณะทำงานโครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายอภิรักษ์ จันทร์ธง)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำสั่งจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่ ๒๗๒/๒๕๕๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์ป้องกันและปราบปรามการลักลอบล่าช้างป่าและสัตว์ป่า
ในเขตท้องที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตามที่ได้เกิดคดีการลักลอบล่าช้างป่า ในเขตท้องที่ตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี โดยตรวจพบช้างป่าถูกลักลอบฆ่า จำนวน ๒ ตัว ซึ่งเป็นการล่าเพื่อต้องการเอาอวัยวะส่วนต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ต้องการของตลาดมาก และมีราคาสูง ทำให้คาดการณ์ได้ว่า ในอนาคตจะมีการลักลอบล่าช้างป่าและสัตว์ป่าในสถิติที่สูงขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อการเพิ่มประชากรของช้างป่าและสมดุลของระบบนิเวศน์ ประกอบกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีลักษณะภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหมาะแก่การเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของช้างป่าและสัตว์ป่านานาชนิด ทำให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีปริมาณช้างป่าและสัตว์ป่าอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากเป็นที่รู้จักของประชาชนโดยทั่วไป เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของประเทศไทย

ดังนั้น เพื่อเป็นการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ ป้องกันและปราบปรามการลักลอบล่าช้างป่าและสัตว์ป่า ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เป็นการป้องกันการกระทำผิดที่อาจจะเกิดขึ้นในลักษณะเดียวกัน ในเขตท้องที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเป็นการแก้ไขปัญหาข้อพิพาทระหว่างคนกับช้างให้สามารถบรรลุผล ตามแนวทางพระราชดำริได้อย่างยั่งยืน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการอนุรักษ์ ป้องกันและปราบปรามการลักลอบล่าช้างป่าและสัตว์ป่าในท้องที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

๑. องค์ประกอบคณะกรรมการ

๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	ประธานกรรมการ
๒ ปลัดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๓ อัยการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๔ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๕ ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ สาขาเพชรบุรี	กรรมการ
๖ ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๐ (ราชบุรี)	กรรมการ
๗ ผู้อำนวยการโครงการชลประทานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๘ ปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๙ ประชาสัมพันธ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑๐ ท้องเที่ยวและกีฬาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ

/๑๑.

๑๑ นายอำเภอทุกอำเภอ	กรรมการ
๑๒ ผู้กำกับกับการตำรวจภูธรหัวหิน	กรรมการ
๑๓ ผู้กำกับกับการตำรวจภูธรปราณบุรี	กรรมการ
๑๔ ผู้กำกับกับการตำรวจภูธรสามร้อยยอด	กรรมการ
๑๕ ผู้กำกับกับการตำรวจภูธรยางชุม	กรรมการ
๑๖ ผู้กำกับกับการตำรวจภูธรกุยบุรี	กรรมการ
๑๗ ผู้กำกับกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๔	กรรมการ
๑๘ ผกก. ๑ บก. สอ. ตชด. ค่ายนเรศวร	กรรมการ
๑๙ ผู้แทนศูนย์การทหารราบ	กรรมการ
๒๐ ผบ. หน่วยเฉพาะกิจจงอางศึก (กองกำลังสุรสีห์)	กรรมการ
๒๑ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	กรรมการ
๒๒ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติกุยบุรี	กรรมการ
๒๓ หัวหน้าโครงการและฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติ ป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรรมการ
๒๔ หัวหน้าสถานีพัฒนาอาหารสัตว์ประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๒๕ หัวหน้าด่านกักกันสัตว์ประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๒๖ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลห้วยสัตว์ใหญ่	กรรมการ
๒๗ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบึงนคร	กรรมการ
๒๘ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหนองพลับ	กรรมการ
๒๙ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเขาจ้าว	กรรมการ
๓๐ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลไร่เก่า	กรรมการ
๓๑ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลศาลาลัย	กรรมการ
๓๒ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลศิลาลอย	กรรมการ
๓๓ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหาคชาม	กรรมการ
๓๔ ผู้จัดการโครงการอนุรักษ์ช้างป่า (WWF) ประเทศไทย	กรรมการ
๓๕ นายกสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๓๖ ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการและ เลขานุการ
๓๗ หัวหน้ากลุ่มงานทรัพยากรธรรมชาติ	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่ ให้คณะกรรมการดังกล่าว มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดมาตรการและแผนปฏิบัติการในการป้องกันปราบปรามการลักลอบล่าช้างป่าและสัตว์ป่าในท้องที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 ๒. วางแผน สนับสนุน การจัดตั้งจุดสกัดและจุดตรวจในพื้นที่ที่ล่อแหลมต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับการลักลอบล่าช้างป่าและสัตว์ป่า
 ๓. สนับสนุนการสร้างแหล่งอาหารสัตว์และแหล่งน้ำสำหรับช้างป่าและสัตว์ป่า
 ๔. เร่งรัดติดตามผลคดีลักลอบล่าช้างป่าและสัตว์ป่าในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 ๕. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นและโดยทั่วไป เกิดความรักและหวงแหนสัตว์ป่า รวมทั้งยุติการล่าและรับประทานอาหารที่นำสัตว์ป่ามาประกอบเป็นอาหาร
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔

(นายวีระ ศรีวัฒนตระกูล)
ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประกาศจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เรื่อง ห้ามราษฎรใช้เครื่องปั่นไฟที่มีกระแสไฟฟ้ารุนแรง ซึ่งลวดล่อมพื้นที่การเกษตร
/ เพื่อกันช้างป่า

ด้วยในขณะนี้ ในเขตพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีราษฎรดำเนินการป้องกันช้างป่า
บุกรุกทำลายพืชผลทางการเกษตร โดยการติดตั้งเครื่องปั่นไฟ ที่สามารถให้กำเนิดกระแสไฟฟ้าที่รุนแรง ซึ่ง
ลวดล่อมพื้นที่การเกษตร ซึ่งกระแสไฟฟ้าดังกล่าว ส่งผลให้ช้างป่าได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตในที่สุด
ดังเช่นกรณีช้างป่าเสียชีวิตในเขตพื้นที่ตำบลเขาจ้าว อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ขอแจ้งเตือนให้ราษฎรในท้องที่อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี
อำเภอสามร้อยยอด และอำเภอกุยบุรี ทราบว่า การซึ่งลวดล่อมพื้นที่การเกษตร ที่ติดตั้งเครื่องปั่นไฟที่
สามารถให้กำเนิดกระแสไฟฟ้าที่รุนแรง ซึ่งอาจทำให้ช้างป่าบาดเจ็บหรือเสียชีวิต จะมีความผิดตามมาตรา
๑๖ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๖ ข้อหา
“ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์หรือพยายามล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง” ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๔ ปี
หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

อนึ่ง หากการซึ่งลวดล่อมพื้นที่การเกษตร ที่ติดตั้งเครื่องปั่นไฟที่มีกระแสไฟฟ้าที่รุนแรง
ทำให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์ ผู้กระทำความผิดดังกล่าว จะมีความผิดทางคดีอาญาเพิ่มขึ้นอีกด้วย

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๕

(นายวีระ ศรีวัฒนตระกูล)

ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า

ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางผนวกที่ 1 พืชที่ข้างป่าและ/หรือ กระจิง ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรี กินเป็นอาหาร

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สัตว์ป่าใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
วงศ์ Acanthaceae				
1	<i>Marcantia grandiflora</i> J. B. Imlay	โกงางน้ำจืด	ใบอ่อน, ดอก	
2	<i>Thunbergia laurifolia</i> Lindl.	เถารางจืด	ใบ	ล้างพิษในร่างกาย
Anacardiaceae				
3	<i>Anacardium occidentale</i> L.	มะม่วงหิมพานต์	ผล	บำรุงกำลัง
4	<i>Bouea oppositifolia</i> (Roxb.) Meisn.	มะปริง	ใบ ผล	ถอนพิษ
5	<i>Dracontomelon dao</i> (Blanco) Merr. & Rolfe	พระเจ้าห้าพระองค์	ใบอ่อน ผล	ถอนพิษ
6	<i>Mangifera caloneura</i> Kurz	มะม่วงป่า	ผล	เสริมภูมิคุ้มกัน
7	<i>Mangifera cochinchinensis</i> Engl.	มะม่วงไข่แลน	ผล	เป็นผลไม้
8	<i>Spondias bipinnata</i> Airy Shaw & Forman	มะกัก	ใบ, ผล	ใช้เป็นผักสด
9	<i>Spondias pinnata</i> (L. f.) Kurz	มะกอก	ผล	แก้กระหายน้ำ
Annonaceae				
10	<i>Anaxagorea luzonensis</i> A. Gray	กำลังวัวเถลิง	ใบ	บำรุงกำลัง
11	<i>Artabotrys burmanicus</i> A. DC.	นมชะนี	เถา, ใบอ่อน	ใช้เป็นผักสด
12	<i>Artabotrys harmandii</i> Finet & Gagnep.	นมวัว	ใบ	ใช้เป็นผักสด
14	<i>Dasymaschalon dasymaschalum</i> (Blume) I. M. Turner	บุหร่ง	ใบอ่อน ผล	เป็นผลไม้
13	<i>Cyathocalyx harmandii</i> (Finet & Gagnep.) R. J. Wang & R. M. K. Saunders	นางเลว	ผล	
15	<i>Mitrephora winitii</i> Craib	มหาพรหม	ผล	
16	<i>Pseuduvaria rugosa</i> (Blume) Merr.	สังหยุดดำ	ใบ, ผล	
17	<i>Uvaria cherrevensis</i> (Pierre ex Finet & Gagnep.) L. L. Zhou, Y. C. F. Su & R. M. K. Saunders	พืพวนน้อย	เถา ผล	แก้ไข้
18	<i>Uvaria cordata</i> (Dunal) Alston	กล้วยหมูสังเล็ก	ใบ	แก้ปวดท้อง
19	<i>Uvaria grandiflora</i> Roxb. ex Hornem. var. <i>grandiflora</i>	กล้วยหมูสัง	ใบ	แก้ปวดท้อง
20	<i>Uvaria rufa</i> Blume	นมแมว	ผล, ใบอ่อน	แก้ไข้
Apiaceae				
21	<i>Hydrocotyle javanica</i> Thunb.	ผักหนอก	ทั้งต้น	แก้ไข้
Apocynaceae				
22	<i>Willughbeia edulis</i> Roxb.	คุย	เถา ผล	บำรุงกำลัง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สัตว์ป่าใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
Araceae				
23	<i>Aglaonema simplex</i> (Blume) Blume	ว่านชั้นหมาก	ใบอ่อน	บำรุงกำลัง
24	<i>Alocasia hypnosa</i> J. T. Yin, Y. H. Wang & Z. F. Xu	กระดาศ	ใบอ่อน	ถอนพิษ
25	<i>Amorphophallus polyanthus</i> Hett. & M. Sizemore	บุก	ก้านใบ ใบ	รักษาบาดแผล
26	<i>Lasia spinosa</i> (L.) Thwaites	ผักหนาม	ใบ	บำรุงกำลัง
27	<i>Scindapsus officinalis</i> (Roxb.) Schott	พลูช้าง	ใบอ่อน	บำรุงกำลัง
Araliaceae				
28	<i>Trevesia palmata</i> (Roxb. ex Lindl.) Vis.	ต้างหลวง	ผลอ่อน, ใบอ่อน	แก้ไข้
Arecaceae				
29	<i>Arenga westerhoutii</i> Griff.	หลังกับ	ผล	รักษาโรคผิวหนัง
30	<i>Borassodendron machadonis</i> (Ridl.) Becc.	ช้างไห้	ผล	รักษาโรคผิวหนัง
31	<i>Calamus acanthospathus</i> Griff.	หวายหอม	ลำต้น, ยอดอ่อน, ผล	แก้ไข้
32	<i>Calamus rudentum</i> Lour.	หวายขี้เสี้ยน	ลำต้น, ยอดอ่อน, ผล	แก้ไข้
33	<i>Calamus</i> sp.	หวาย	ผล	แก้ไข้
34	<i>Caryota mitis</i> Lour.	เต่าร้างแดง	ใบ, ผล, ใสน้ำ	บำรุงกำลัง
35	<i>Cyrtostachys renda</i> Blume	หมากแดง	ผล	แก้ไข้
36	<i>Licuala paludosa</i> Griff.	กะพ้อ	ผล	ใช้เป็นผักสด
37	<i>Livistona speciosa</i> Kurz	ค้อ	ผล	ใช้เป็นผักสด
38	<i>Plectocomia elongata</i> Mart. & Blume	หวายกำพวด	ยอดอ่อน, ลำต้น	แก้ไข้
39	<i>Plectocomiopsis geminiflora</i> (Griff.) Becc.	หวายกึ่งน้ำพราย	ลำต้น, ยอดอ่อน, ผล	แก้ไข้
40	<i>Rhapis subtilis</i> Becc.	จิ้งไทย	ใบ	ใช้เป็นผักสด
41	<i>Salacca wallichiana</i> Mart.	ระกำ	ผล	บำรุงกำลัง
Asparagaceae				
42	<i>Asparagus racemosus</i> Willd.	สามสิบ	ใบ	แก้ท้องเสีย
43	<i>Aspidistra longifolia</i> Hook. f.	นางแลว	ยอดอ่อน, ใบอ่อน	ใช้เป็นผักสด
44	<i>Chlorophytum orchidastrum</i> Lindl.	ว่านน้าเขา	ใบ, ดอก	ใช้เป็นผักสด
45	<i>Dracaena conferta</i> Ridl.	กำลังราชสีห์	ใบอ่อน	บำรุงเลือด
Balanophoraceae				
46	<i>Balanophora laxiflora</i> Hemsl.	ขนุนดิน	ดอก	รักษาโรคผิวหนัง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สัตว์ป่า ใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
Bignoniaceae				
47	<i>Fernandoa adenophylla</i> (Wall. ex G. Don) Steenis	แคหางค่าง	ใบ, ฝักอ่อน	บำรุงเลือด
48	<i>Markhamia stipulata</i> (Wall.) Seem. var. <i>stipulata</i>	แคหัวหมู	ใบอ่อน ดอก	แก้ท้องอืด
49	<i>Oroxylum indicum</i> (L.) Benth. ex Kurz	เพกา	ใบ, ฝักอ่อน	รักษาบาดแผล
50	<i>Pajanelia longifolia</i> (Willd.) K. Schum.	อีโปง	ใบอ่อน, ดอก, ผล	ใช้เป็นผักสด
51	<i>Stereospermum cylindricum</i> Pierre ex Dop.	แคทราย	ใบอ่อน, ดอก, ผล	ใช้เป็นผักสด
52	<i>Stereospermum fimbriatum</i> (Wall. ex G. Don) A. DC.	แคยอดดำ	ใบอ่อน, ดอก, ผล	บำรุงเลือด
Burseraceae				
53	<i>Garuga pinnata</i> Roxb.	ตะคร้ำ	ใบอ่อน, ผล	บำรุงกำลัง
54	<i>Protium serratum</i> Engl.	มะแฟน	ผล, ใบอ่อน	แก้ไข้ ถอนพิษ
Buxaceae				
55	<i>Buxus cochinchinensis</i> Pierre ex Gagnep.	กระเจ็บบก	ใบอ่อน	บำรุงเลือด
Capparaceae				
56	<i>Capparis micracantha</i> DC.	ชิงชี่	ใบอ่อน	แก้ไข้ ถอนพิษ
57	<i>Capparis pyrifolia</i> Lam.	หนามหางนกทะเล	ลำต้น, ยอดอ่อน, ผล	แก้ไข้
58	<i>Crateva adansonii</i> DC. subsp. <i>trifoliata</i> (Roxb.) Jacobs	กุ่มบก	ใบอ่อน, ดอก	บำรุงกำลัง
59	<i>Crateva magna</i> (Lour.) DC.	กุ่มน้ำ	ใบ, ดอก	บำรุงกำลัง
Celastraceae				
60	<i>Glyptopetalum gracilipes</i> Pierre	ดับหลาม	ใบอ่อน	ใช้เป็นผักสด
61	<i>Kokoona filiformis</i> (M. A. Lawson) C. E. C. Fisch.	มะแจะ	เมล็ดในผลแก่	ใช้เป็นผักสด
62	<i>Salacia chinensis</i> L.	กำแพงเจ็ดชั้น	ใบอ่อน, เถา	บำรุงเลือด บำรุงกำลัง
Chloranthaceae				
63	<i>Chloranthus elatior</i> Link	กระดุกไก่	ทั้งต้น	แก้ไข้ กามโรค
Clusiaceae				
64	<i>Garcinia atroviridis</i> Griff. ex T. Anderson	ชะมวงช้าง	ผล, ใบอ่อน	ใช้เป็นยาระบาย
65	<i>Garcinia costata</i> Hemsl. ex King	มังคุดป่า	ผล, ใบอ่อน	ใช้เป็นยาระบาย
66	<i>Garcinia cowa</i> Roxb. ex Choisy	ชะมวง	ใบอ่อน, ผล	บำรุงเลือด แก้ไข้ และถอนพิษ
67	<i>Garcinia lanceifolia</i> Roxb.	ชะมวง	ใบอ่อน, ผล	ใช้เป็นยาระบาย แก้ไข้

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สัตว์ป่า ใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
Clusiaceae				
68	<i>Garcinia pedunculata</i> Roxb. ex Buch.-Ham	มะตะหลอด	ใบอ่อน, ผล	แก้ไข้ และบำรุงกำลัง
69	<i>Garcinia speciosa</i> Wall.	พะวา	ใบอ่อน, ผล	ใช้เป็นยาระบาย
Combretaceae				
70	<i>Combretum procursum</i> Craib	สะแกเถา	เถา, ใบอ่อน	แก้ไข้
71	<i>Combretum punctatum</i> Blume	สะแกวัลย์	ใบอ่อน, เถา	แก้ไข้ และบำรุงกำลัง
72	<i>Combretum quadrangulare</i> Kurz	สะแกนา	เปลือก, ใบอ่อน	ยารักษาเมร็ง
73	<i>Terminalia bellirica</i> (Gaertn.) Roxb.	สมอพิเภก	ผล, ใบอ่อน	แก้ปวดฟัน
74	<i>Terminalia chebula</i> Retz. var. <i>chebula</i>	สมอไทย	ผล, ใบอ่อน	บำรุงหัวใจ
Commelinaceae				
75	<i>Commelina diffusa</i> Burm. f.	ผักปลาบ	ยอดอ่อน, ใบอ่อน	รักษาโรคผิวหนัง
76	<i>Pollia thyrsoiflora</i> (Blume) Steud.	ระริน	ทั้งต้น	ใช้เป็นผักสด
Convolvulaceae				
77	<i>Merremia vitifolia</i> (Burm. f.) Hallier f.	จิงจ้อเหลือง	ใบอ่อน	รักษาบาดแผล
Commelinaceae				
78	<i>Commelina diffusa</i> Burm. f.	ผักปลาบ	ยอดอ่อน, ใบอ่อน	รักษาโรคผิวหนัง
79	<i>Pollia thyrsoiflora</i> (Blume) Steud.	ระริน	ทั้งต้น	ใช้เป็นผักสด
Convolvulaceae				
80	<i>Merremia vitifolia</i> (Burm. f.) Hallier f.	จิงจ้อเหลือง	ใบอ่อน	รักษาบาดแผล
Cornaceae				
81	<i>Alangium salvifolium</i> (L. f.) Wangerin subsp. <i>hexapetalum</i> (Lam.) Wangerin	ปู้	ใบอ่อน	บำรุงกำลัง
Cucurbitaceae				
82	<i>Momordica cochinchinensis</i> (Lour.) Spreng.	ฟักข้าว	ใบ, ผล	ถอนพิษ แก้ปวดหลัง รักษาเมร็ง บำรุงปอด
Dilleniaceae				
83	<i>Dillenia indica</i> L.	มะดาต	ผล	บำรุงร่างกาย แก้ไข้ เป็นยาระบาย แก้ปวด ท้อง แก้ไอ
84	<i>Dillenia obovata</i> (Blume) Hoogland	सानใหญ่	ใบอ่อน, ผล	แก้ท้องเสีย
85	<i>Dillenia ovata</i> Wall. ex Hook. f. & Thomson	सानใบเล็ก	ใบอ่อน, ผล	แก้ไข้

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สัตว์ป่า ใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
Dioscoreaceae				
86	<i>Dioscorea alata</i> L.	มันเสา	เถา, ผล	รักษาบาดแผล แก้ ปวดท้อง ท้องอืด
Ebenaceae				
87	<i>Diospyros areolata</i> King & Gamble	มะพลับ	ใบอ่อน, ผล	บำรุงกำลัง
88	<i>Diospyros bejoudii</i> Lecomte	อีโต๋	ใบอ่อน, ผล	ใช้เป็นผักสด
89	<i>Diospyros defectrix</i> H. R. Fletcher	พญารากดำ	ใบอ่อน, ผล	บำรุงกำลัง
90	<i>Diospyros mollis</i> Griff.	มะเกลือ	ใบอ่อน, ผล	ขับพยาธิ
91	<i>Diospyros montana</i> Roxb.	ถ่านไฟผี	ใบอ่อน, ผล	ขับพยาธิ
92	<i>Diospyros</i> sp.	มะเกลือหนาม	ใบอ่อน, ผล	ขับพยาธิ
Elaeocarpaceae				
93	<i>Elaeocarpus grandiflorus</i> Sm.	ไคร้ย่อย	ใบอ่อน, ผล	บำรุงกำลัง
Euphorbiaceae				
94	<i>Acalypha siamensis</i> Oliv. ex Gage	ชาป่า	ใบ	แก้ไข้
95	<i>Chorisandrachne diplosperma</i> Airy Shaw	ไม้แป้ง	ยอดอ่อน, ใบอ่อน	ใช้เป็นผักสด
96	<i>Cleidion javanicum</i> Blume	ตีหมี	ใบอ่อน	รักษามะเร็ง แก้ไข้
Euphorbiaceae				
97	<i>Croton argyratus</i> Blume	เปล้าเงิน	ใบ, ผล	แก้โรคน้ำเหลืองเสีย บำรุงกำลัง
98	<i>Croton persimilis</i> Müll. Arg.	เปล้าหลวง	ใบอ่อน	บำรุงเลือด บำรุงกำลัง
99	<i>Croton stellatopilosus</i> H. Ohba	เปล้าน้อย	ใบอ่อน	บำรุงกำลัง
100	<i>Mallotus philippensis</i> (Lam.) Müll. Arg.	คำแสด	ใบอ่อน	ยาระบาย และแก้ไข้
101	<i>Suregada multiflora</i> (A. Juss.) Baill.	ชันทองพญาบาท	ทั้งต้น	ถอนพิษ
Fabaceae				
102	<i>Afzelia xylocarpa</i> (Kurz) Craib	มะค่าโมง	เมล็ด	ขับพยาธิ รักษาโรค ผิวหนัง
103	<i>Albizia lebeck</i> (L.) Benth.	พฤษะ	ใบอ่อน, ผลอ่อน	เป็นยาสมาน
104	<i>Antheroporum glaucum</i> Z. Wei	ทลายเขา	ใบอ่อน, ผล	ใช้เป็นผักสด
105	<i>Archidendron jiringa</i> (Jack) I. C. Nielsen	เนียง	ใบอ่อน, ผล	แก้โรคเบาหวาน
106	<i>Bauhinia hirsuta</i> Weinm.	เสี้ยวน้อย	ใบ, เปลือก	ใช้เป็นผักสด
107	<i>Bauhinia saccocalyx</i> Pierre	เสี้ยวป่า	ใบอ่อน, ดอก, เถา	พอกเลือด

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สัตว์ป่า ใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
Fabaceae				
108	<i>Caesalpinia hymenocarpa</i> (Wight & Arn. ex Prain) Hattink	หนามงาย	เถา, ใบ	ใช้เป็นผักสด
109	<i>Caesalpinia sappan</i> L.	ฝาง	ใบอ่อน, เถา	บำรุงกำลัง ขับประจำเดือน
110	<i>Callerya atropurpurea</i> (Wall.) Schot	แซะ	ใบ	
111	<i>Dalbergia rimosa</i> Roxb. var. <i>foliacea</i> (Wall. ex Benth.) Thoth.	กระพี้เครือ	เถา, ใบ	ใช้เป็นผักสด
112	<i>Dialium cochinchinense</i> Pierre	เซลง	ใบอ่อน เมล็ด	บำรุงกำลัง
113	<i>Entada glandulosa</i> Pierre ex Gagnep.	สะบ้าลิง	เถา, ใบอ่อน	ใช้เป็นผักสด
114	<i>Entada rheedii</i> Spreng.	สะบ้า	เถา	แก้ไข้
115	<i>Erythrina stricta</i> Roxb.	ทองหลางป่า	ใบอ่อน, ดอก	รักษาวัณโรค แก้อหิวา
116	<i>Lasiobema scandens</i> (L.) de Wit	เถากระเดลิง	ใบ, เปลือก	ถอนพิษ และคุมกำเนิด
117	<i>Millettia leucantha</i> Kurz var. <i>buteoides</i> (Gagnep.) P. K. Lóc	ขะเจี๊าะ	ใบอ่อน, ผล	
118	<i>Millettia sericea</i> (Vent.) Wight & Arn. ex Hassk.	อ้อยสามสวน	ใบ, เถา	แก้กระหายน้ำ แก้ไอ และยาระบาย
119	<i>Parkia leiophylla</i> Kurz	สะตอป่า	ผล	ขับลม
120	<i>Parkia timoriana</i> (DC.) Merr.	เหรีียง	ผล	ขับลม และบำรุงกำลัง
121	<i>Senna timoriensis</i> (DC.) H. S. Irwin & Barneby	ซีเหล็กเลือด	ยอดอ่อน, ใบอ่อน, ดอก, ผล	แก้ปวดเมื่อย
122	<i>Sindora siamensis</i> Teijsm. ex Miq. var. <i>siamensis</i>	มะค่าแต้	ใบอ่อน, ผล	รักษาโรคผิวหนัง
123	<i>Spatholobus harmandii</i> Gagnep.	ประดงเลือด	เถา, ใบอ่อน	บำรุงเลือด
124	<i>Tamarindus indica</i> L.	มะขาม	ใบ, ผล	แก้ไข้
125	<i>Xylia xylocarpa</i> (Roxb.) W. Theob. var. <i>kerrii</i> (Craib & Hutch.) I. C. Nielsen	แดง	ใบอ่อน, เมล็ดในผล	บำรุงเลือด
Fagaceae				
126	<i>Castanopsis argyrophylla</i> King ex Hook. f.	ก๋อตาหมูหลวง	ใบอ่อน, ผล	เป็นผลไม้
127	<i>Castanopsis armata</i> (Roxb.) Spach	ก๋อหรั่ง	ใบอ่อน, ผล	รักษาโรคถุงส่ว
Gesneriaceae				
128	<i>Epithema carnosum</i> Benth.	หูหมี	ใบ	รักษาต่อมลูกหมาก อักเสบ ขับปัสสาวะ

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สัตว์ป่า ใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
Gnetaceae				
129	<i>Gnetum cuspidatum</i> Blume	เมื่อยดำ	เถา, ผล, ใบอ่อน	บำรุงกำลัง
130	<i>Gnetum gnemon</i> L. var. <i>tenerum</i> Markgr.	ผักเหมียง	ใบ, ผล	บำรุงกระดูก บำรุงสายตา
Lamiaceae				
131	<i>Clerodendrum paniculatum</i> L.	นมสวรรค์	ใบ	ถอนพิษ
132	<i>Vitex limonifolia</i> Wall. ex Walp.	สวองตีนเป็ด	ใบอ่อน	แก้ปวดเมื่อย
Lauraceae				
133	<i>Cinnamomum iners</i> Reinw. ex Blume	เชียด	ใบอ่อน, ผล	บำรุงกำลัง
134	<i>Cinnamomum parthenoxylon</i> (Jack) Meisn.	เทพทาโร	ใบอ่อน	แก้ไข้
135	<i>Litsea glutinosa</i> (Lour.) C. B. Rob.	หมีเหม็น	ใบอ่อน, ผล	รักษาโรคผิวหนัง
Lecythidaceae				
136	<i>Barringtonia acutangula</i> (L.) Gaertn.	จิกน้ำ	ยอดอ่อน, ใบอ่อน, ดอก, ผล	แก้ท้องเสีย แก้ไอ
137	<i>Barringtonia macrocarpa</i> Hassk.	จิกตง	ยอดอ่อน, ใบ, ดอก	แก้ท้องเสีย
Lythraceae				
138	<i>Duabanga grandiflora</i> (DC.) Walp.	ลำพูป่า	ผล	แก้ปวดท้อง
139	<i>Lagerstroemia floribunda</i> Jack var. <i>cuspidata</i> C. B. Clarke	ตะแบก	ใบอ่อน, เปลือก	บำรุงหัวใจ
Malvaceae				
140	<i>Bombax anceps</i> Pierre	จ้าวป่า	ใบอ่อน ดอก	บำรุงกำลัง
141	<i>Burretiodendron esquirolii</i> (H. Lév.) Rehder	มลายเขา	ใบอ่อน	ใช้เป็นผักสด
142	<i>Byttneria andamanensis</i> Kurz	ละหุ่งเครือ	ใบ	ใช้เป็นผักสด
143	<i>Durio mansonii</i> (Gamble) Bakh.	ทุเรียนป่า	ผล	ใช้เป็นผลไม้
144	<i>Grewia laevigata</i> Vahl	ยาบซีโก้	ใบ เปลือก	รักษาบาดแผล
145	<i>Helicteres isora</i> L.	ปอบิด	ใบอ่อน	บำรุงกำลัง
146	<i>Hibiscus macrophyllus</i> Roxb. ex Hornem.	ปอหู่	ใบ	รักษาบาดแผล
147	<i>Mansonia gagei</i> J. R. Drumm. ex Prain	จันทน์หอม	ใบ	บำรุงหัวใจ บำรุงเลือด
148	<i>Pterocymbium tinctorium</i> (Blanco) Merr.	ปออีแก้ง	ใบอ่อน, ยอดอ่อน, เปลือกนอก	บำรุงเลือด
149	<i>Pterospermum grandiflorum</i> Craib	สะเต้า	ใบอ่อน	ใช้เป็นผักสด

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สัตว์ป่า ใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
Malvaceae				
150	<i>Pterygota alata</i> (Roxb.) R. Br.	ห้วกา	เมล็ด	แก้ท้องเสีย
151	<i>Scaphium affine</i> (Mast.) Pierre	สำรอง	เปลือก, ผล	ยาแก้ลม
152	<i>Sterculia guttata</i> Roxb.	ปอแดง	ใบอ่อน, ยอด อ่อน, เปลือก	ยาแก้ลม
153	<i>Sterculia pexa</i> Pierre	ปอขาว	เปลือก ใบอ่อน ผล	ยาระบาย
154	<i>Scaphium scaphium</i> (wall. Ex G. Don) G. Planch.	สำรองกะโหลก	ใบ, ผล	ยาแก้ลม
Marantaceae				
155	<i>Donax canniformis</i> (G. Forster) K. Schum.	คลุ้ม	ใบ, ต้น	แก้ไข้
156	<i>Stachyphrynium placentarium</i> (Lour.) Clausager & Borchs.	สาต	ใบอ่อน, ทั้งต้น	ถอนพิษ
Melastomataceae				
157	<i>Memecylon ovatum</i> Sm.	พลองกินลูก	ผล	ใช้เป็นผลไม้
Meliaceae				
158	<i>Azadirachta indica</i> A. Juss.	สะเดา	ใบอ่อน, ผล	ยาระบาย
159	<i>Melia azedarach</i> L.	เลี่ยน	ใบอ่อน, ผล	ขับพยาธิ
160	<i>Sandoricum koetjape</i> (Burm. f.) Merr.	กระท้อนป่า	ผล	แก้ท้องเสีย
Menispermaceae				
161	<i>Tiliacora triandra</i> (Colebr.) Diels	เถาย่านาง	ใบ	แก้ไข้
Moraceae				
162	<i>Artocarpus elasticus</i> Reinw. ex Blume	กะออก	ผล	ใช้เป็นผักสด
163	<i>Artocarpus lacucha</i> Roxb. ex Buch.-Ham.	มะหาด	ผล	ขับพยาธิ
164	<i>Artocarpus rigidus</i> Blume	ขนุนปาน	ผล	ใช้เป็นผลไม้
165	<i>Artocarpus</i> sp.	ขนุนป่า	ผล	บำรุงเลือด บำรุงกำลัง
166	<i>Artocarpus thailandicus</i> C. C. Berg	มะหาด	ผล	ขับพยาธิ
167	<i>Broussonetia papyrifera</i> (L.) L'Hér. ex Vent.	ปอกระสา	ใบอ่อน ดอก ผล	บำรุงกำลัง บำรุงสายตา
168	<i>Ficus altissima</i> Blume	กร่าง	ใบอ่อน	บำรุงกำลัง
169	<i>Ficus fistulosa</i> Reinw. ex Blume	มะเตี้อปล้อง	ใบอ่อน, ผล	บำรุงกำลัง และแก้ไข้
170	<i>Ficus racemosa</i> L.	มะเตี้อูทุมพร	ใบอ่อน, ผล	แก้ไข้
171	<i>Streblus ilicifolius</i> (S. Vidal) Corner	ช่อยหนาม	ใบ	ถอนพิษ

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สัตว์ป่า ใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
Moraceae				
172	<i>Streblus macrophyllus</i> Blume	ช่อยใบใหญ่	ใบ	บำรุงกำลัง
173	<i>Streblus taxoides</i> (B. Heyne ex Roth) Kurz	ชอยน้ำ	ใบ	ใช้เป็นผักสด
Musaceae				
174	<i>Musa acuminata</i> Colla subsp. <i>acuminata</i>	กล้วยป่า	ใบ, ลำต้น	ยาระบาย
Myrtaceae				
175	<i>Syzygium antisepticum</i> (Blume) Merr. & L. M. Perry	เสม็ดแดง	ใบอ่อน	แก้ฟกช้ำ แก้ปวดท้อง
176	<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	หว่าซี่แพะ	ใบ, ผล	แก้ท้องเสีย และแก้ โรคเบาหวาน
177	<i>Syzygium siamense</i> (Craib) Chantar. & J. Parn.	ชมพู่น้ำ	ใบอ่อน ผล	ใช้เป็นผักสด
Opiliaceae				
178	<i>Melientha suavis</i> Pierre	ผักหวานป่า	ใบ, ผล	แก้กระหายน้ำ แก้ไข้
phyllanthaceae				
179	<i>Antidesma acidum</i> Retz.	เมาสร้อย	ใบ, ผล	ยาระบาย
180	<i>Antidesma bunius</i> (L.) Spreng.	มะเม่าตง	ยอดอ่อน, ใบ อ่อน, ผล	แก้ปวดเมื่อย
181	<i>Baccaurea ramiflora</i> Lour.	มะไฟ	ใบ, ผล	บำรุงกำลัง
182	<i>Bischofia javanica</i> Blume	ประดู่ส้ม	ใบ, ผล	บำรุงโลหิต แก้ท้องอืด
183	<i>Cleistanthus sumatranus</i> (Miq.) Müll. Arg.	ฝิ่นแดง	ยอดอ่อน, ใบ อ่อน	เป็นผลไม้
184	<i>Glochidion sphaerogynum</i> (Müll. Arg.) Kurz	มันปลา	ใบอ่อน, ผล	ใช้เป็นผักสด
185	<i>Glochidion zeylanicum</i> (Gaertn.) A. Juss. var. <i>zeylanicum</i>	มันปู	ใบอ่อน, ผล	ใช้เป็นผักสด
186	<i>Phyllanthus collinsiae</i> Craib	แขนงพริ้ว	ใบ, ผล	ใช้เป็นผักสด
187	<i>Phyllanthus elegans</i> Wall. ex Müll. Arg.	ผักหวาน	ใบ	ใช้เป็นผักสด ถอนพิษ
188	<i>Phyllanthus emblica</i> L.	มะขามป้อม	ผล	แก้ไอ
Piperaceae				
189	<i>Piper umbellatum</i> L.	พลูตีนช้าง	ทั้งต้น, ใบอ่อน	ขับพยาธิ
Poaceae				
190	<i>Acroceras munroanum</i> (Balansa) Henrard	หญ้าใบไผ่	ใบ	แก้ไข้ บำรุงสายตา

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สกัดว่า ใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
Poaceae				
191	<i>Brachiaria ruziziensis</i> R. Germ. & C. M. Evrard	หญ้ารูซี่	ต้น ใบ	ใช้เป็นผักสด
192	<i>Coix lachryma - jobi</i> L. var. <i>monilifer</i> Watt	เดือยหิน	ทั้งต้น, ใบ	
193	<i>Dendrocalamus membranaceus</i> Munro	ไผ่ชางนวล	ใบอ่อน, ลำไผ่, หน่อ	ใช้เป็นผักสด
194	<i>Gigantochloa albociliata</i> (Munro) Kurz	ไผ่ไร่	ใบ, ลำไผ่	ใช้เป็นผักสด
195	<i>Gigantochloa hasskarliana</i> (Kurz) Backer	ไผ่ผาก	ใบอ่อน, ลำไผ่, หน่อ	ใช้เป็นผักสด
196	<i>Imperata cylindrica</i> (L.) Raeusch.	หญ้าคา	ต้น, ใบ	แก้กระหายน้ำ
197	<i>Panicum maximum</i> Jacq.	หญ้างิณนี่เขียว	ต้น, ใบ	ใช้เป็นผักสด
198	<i>Thyrsostachys siamensis</i> Gamble	ไผ่รวก	ใบอ่อน, ลำไผ่, หน่อ	ใช้เป็นผักสด
Polypodiaceae				
199	<i>Drynaria bonii</i> Christ	กระแตไต่ไม้	ใบอ่อน	บำรุงโลหิต
Ranunculaceae				
200	<i>Naravelia laurifolia</i> Wall. ex Hook. f. & Thomson	กวางตุ๊ก	ใบ	แก้ไข้ และขับพยาธิ
Rhamnaceae				
201	<i>Ventilago denticulata</i> Willd.	รางแดง	ใบ, เถา	บำรุงกำลัง
202	<i>Ventilago harmandiana</i> Pierre	รางขาว	ใบ, เถา	ใช้เป็นผักสด
Rhizophoraceae				
203	<i>Carallia brachiata</i> (Lour.) Merr.	เถียงพ้านางแอ	ยอดอ่อน, ใบ	แก้ไข้
Rosaceae				
204	<i>Rubus rugosus</i> Sm.	หนามไข่มุก	เถา, ใบอ่อน	แก้ท้องเสีย
Rubiaceae				
205	<i>Aidia cochinchinensis</i> Lour.	แกงเลียง	ใบอ่อน	ใช้เป็นผักสด
206	<i>Hymenodictyon orixense</i> (Roxb.) Mabb.	ส้มกบ	ใบอ่อน	ใช้เป็นผักสด
207	<i>Ixora cibdela</i> Craib	เข็มป่า	ใบอ่อน	ยาแก้เสมหะ แก้ท้องอืด
208	<i>Ixora nigricans</i> R. Br. ex Wight & Arn.	เข็มน้ำ	ใบ, ดอก	ใช้เป็นผักสด
209	<i>Morinda coreia</i> Buch.-Ham.	ยอป่า	ใบอ่อน	บำรุงโลหิต แก้ไข้
210	<i>Mussaenda glabra</i> Vahl	ใบต่างดอก	ใบอ่อน	ใช้เป็นผักสด
211	<i>Nauclea officinalis</i> (Pierre ex Pit.) Merr. & Chun	ขี้มิ้น	ใบอ่อน	แก้ท้องอืด
212	<i>Pavetta indica</i> L. var. <i>indica</i>	เข็มป่า	ใบ	ลดเสมหะ แก้ท้องอืด

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สัตว์ป่า ใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
Rutaceae				
213	<i>Clausena heptaphylla</i> (DC.) Wight & Arn.	ส่องฟ้า	ใบอ่อน, ดอก	แก้ไข้
214	<i>Micromelum minutum</i> Wight & Arn.	หัสศคุณ	ใบ	แก้ไข้ และยาแก้ลม
215	<i>Murraya paniculata</i> (L.) Jack	แก้วป่า	ใบ	แก้ไอ และแก้ท้องเสีย
Salicaceae				
216	<i>Flacourtia indica</i> (Burm. f.) Merr.	ตะขบป่า	ใบอ่อน, ผล	แก้ไข้ และรักษาโรค ผิวหนัง
Santalaceae				
217	<i>Scleropyrum pentandrum</i> (Dennst.) Mabb.	มะไฟแรด	ผล	แก้ปวด
Sapindaceae				
218	<i>Dimocarpus longan</i> Lour. var. <i>longan</i>	ลำไยป่า	ใบอ่อน, ผล	แก้ไข้หวัด แก้โรคเกี่ยวกับ หนอง แก้โรค มาลาเรีย
219	<i>Lepisanthes rubiginosa</i> (Roxb.) Leenh.	มะหวด	ใบอ่อน, ผล	บำรุงกำลัง
220	<i>Lepisanthes tetraphylla</i> (Vahl) Radlk.	มะคำดีควาย	ใบอ่อน, ผล	รักษาโรคผิวหนัง
221	<i>Litchi chinensis</i> Sonn.	ลิ้นจี่ป่า	ใบอ่อน, ผล	บำรุงกำลัง และแก้ไอ
222	<i>Nephelium cuspidatum</i> Blume	เงาะป่า	ใบอ่อน ผล	บำรุงกำลัง
223	<i>Xerospermum noronhianum</i> (Blume) Blume	คอแลน	ใบ, ผล	ยาระบาย
Sapotaceae				
224	<i>Madhuca pierrei</i> (F. N. William) H. J. Lam	มะขาง	ใบอ่อน, ผล	ยาแก้เสมหะ
225	<i>Manilkara</i> sp	ละมุดป่า	ผลสุก	แก้กระหายน้ำ ช่วย รักษาบาดแผล
Simaroubaceae				
226	<i>Picrasma javanica</i> Blume	กอมขม	ใบ	แก้ไข้ แก้มาลาเรีย
Urticaceae				
227	<i>Poikilospermum suaveolens</i> (Blume) Merr.	ย่านมูรู	ใบ, ดอก	บำรุงประสาท บำรุงหัวใจ
Vitaceae				
228	<i>Ampelocissus martinii</i> Planch.	ส้มกุ่ม	ใบอ่อน เถา ผล	ยาแก้เสมหะ และแก้ไอ
229	<i>Leea indica</i> (Burm. f.) Merr.	กะตังใบ	ใบอ่อน	บำรุงกำลัง และแก้ไข้
Urticaceae				
230	<i>Poikilospermum suaveolens</i> (Blume) Merr.	ย่านมูรู	ใบ, ดอก	บำรุงประสาท บำรุงหัวใจ

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อสามัญ	ส่วนที่สัตว์ป่าใช้ประโยชน์	สรรพคุณ
Vitaceae				
231	<i>Ampelocissus martinii</i> Planch.	ส้มกุ้ง	ใบอ่อน, เถา, ผล	ยาแก้เสมหะ และแก้ไอ
232	<i>Leea indica</i> (Burm. f.) Merr.	กะดังใบ	ใบอ่อน	บำรุงกำลัง และแก้ไข้
233	<i>Tetrastigma leucostaphylum</i> (Dennst.) Alston	เครือเขาน้ำ	ใบ	ขับปัสสาวะ คลายเส้น
234	<i>Tetrastigma quadrangulum</i> Gagnep. & Craib	อึ่งป่า	ยอดอ่อน, ใบอ่อน	แก้ไข้ใน แก้หอบหืด
235	<i>Alpinia oxymitra</i> K. Schum.	หลาว	ใบ, หลาว	ขับลม
236	<i>Zingiber gramineum</i> Noronha ex Blume	ไพลนก	ใบ, ต้น	แก้ปวดท้อง ท้องอืด
237	<i>Zingiber peninsulare</i> Theilade	กระทือป่า	ใบ, ดอก	บำรุงกำลัง และท้องอืด

ที่มา : ธรรมนูญ และคณะ (2562)

สำเนา

คำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ที่ ๒๒๖๘ /๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อแก้ไขปัญหาล่าช้าป่า กรมอุทยานแห่งชาติกุกบุรี

ด้วยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้รับหนังสือร้องเรียนกรณีสืบเนื่องจาก บริษัท ทรูมูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (WWF) และอุทยานแห่งชาติกุกบุรี ได้มีการโฆษณาว่ามีการติดตั้งกล้องเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านจากล่าช้าป่าที่เข้ามาทำลายพืชผลของชาวบ้าน โดยกล่าวว่า กล้องสามารถช่วยป้องกันล่าช้าได้เกือบร้อยละ ๑๐๐ แต่ในปัจจุบันยังมีล่าช้าป่าเข้ามาทำลายแปลงพืชผลของชาวบ้านบริเวณโดยรอบอุทยานแห่งชาติทุกวัน ทำให้ปัญหาไม่ได้ถูกแก้ไขอย่างแท้จริง และชาวบ้านยังเสียโอกาสในการรับงบประมาณช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น งบสร้างรั้วกันล่าช้า

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาแล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลข้อเท็จจริง และเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของชาวบ้านในกรณีดังกล่าว จึงแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อแก้ไขปัญหาล่าช้าป่า กรมอุทยานแห่งชาติกุกบุรี โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

(๑) ผู้อำนวยการสำนักอุทยานแห่งชาติ	หัวหน้าคณะกรรมการ
(๒) ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๓) ผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
(๔) ผู้อำนวยการส่วนแผนงานอุทยานแห่งชาติ
สำนักอุทยานแห่งชาติ	คณะกรรมการ
(๕) ผู้อำนวยการส่วนกักขังอุทยานแห่งชาติ
สำนักอุทยานแห่งชาติ	คณะกรรมการ
(๖) ผู้อำนวยการส่วนจัดการท่องเที่ยวและนันทนาการ
สำนักอุทยานแห่งชาติ	คณะกรรมการ
(๗) ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมกรมอุทยานแห่งชาติ
สำนักอุทยานแห่งชาติ	คณะกรรมการ
(๘) ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์ทรัพยากร
สำนักอุทยานแห่งชาติ	คณะกรรมการ
(๙) ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ สาขาเพชรบุรี	คณะกรรมการ
(๑๐) ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์สัตว์ป่า
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ สาขาเพชรบุรี	คณะกรรมการ

/ (๑๑) ผู้อำนวยการ...

- (๑๑) ผู้อำนวยการส่วนอุทยานแห่งชาติ
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ สาขาเพชรบุรี คณะทำงาน
- (๑๒) หัวหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ
จังหวัดเพชรบุรี คณะทำงาน
และเลขานุการ
- ส่วนวิจัยและพัฒนาอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ
- สำนักอุทยานแห่งชาติ

๒. หน้าที่และอำนาจ

- (๑) ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาช้างป่า กรมอุทยานแห่งชาติ กุญบุรี
- (๒) เสนอแนะแนวทาง มาตรการในการแก้ไขปัญหาช้างป่า กรมอุทยานแห่งชาติ กุญบุรี
- (๓) เชิญผู้แทนหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริงหรือขอเอกสาร

หลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

โดยปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ในการเดินทางไปราชการให้ขออนุมัติจากผู้บังคับบัญชาก่อนทุกครั้ง และให้เบิกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติราชการ จากต้นสังกัด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทราบภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(ลงนาม) ประกิต วงศ์ศรีวัฒนกุล

(นายประกิต วงศ์ศรีวัฒนกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำเนาถูกต้อง

ณ

(นางสาวณัฐธยา ศรีบุญเรือง)

นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

ผู้ร่วมพิจารณาและกลั่นกรอง

แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาช้างป่าอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

พ.ศ. 2565 - 2570

นายดำรงส โภธิประสิทธิ์	ผู้อำนวยการสำนักอุทยานแห่งชาติ
นายฤทธิชัย พูลพจน์	ผู้อำนวยการส่วนอนุรักษ์ทรัพยากร สำนักอุทยานแห่งชาติ
นางวนบุษย์ อรรถวิทย์	ผู้อำนวยการส่วนจัดการท่องเที่ยวและนันทนาการ สำนักอุทยานแห่งชาติ
นายทวีโชค จำรัสฉาย	ส่วนกุ่มอุทยานแห่งชาติ สำนักอุทยานแห่งชาติ
นายกฤษดา ด้วงแก้ว	ส่วนอนุรักษ์ทรัพยากร สำนักอุทยานแห่งชาติ
นางสาวศศิพัทธ์ สุวรรณมีระ	ส่วนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ สำนักอุทยานแห่งชาติ
นายธรรมบุญ เต็มไชย	หัวหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดเพชรบุรี
นางสาวโสภิตา งามวงศ์วาน	ส่วนแผนงานอุทยานแห่งชาติ สำนักอุทยานแห่งชาติ
นางสาวจันทร์พิมพ์ คำคำ	ผู้แทนสำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า
นายบุญชู อยู่ภู	ผู้อำนวยการส่วนประสานงานโครงการภาคกลาง สำนักสงงานพระราชดำริ
นางสาวณัฐธยาน์ ศรีบุญเรือง	ส่วนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ
นางสาวอมรรัตน์ คำศรี	ส่วนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ
นางสาวภิญทิญา อุตสาห์	สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า
นางกนกวรรณ ถวิลหวัง	ส่วนส่วนแผนงานอุทยานแห่งชาติ
นางสาวเพชรรัตน์ ดีแก้ว	ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดเพชรบุรี
นางสาวปิยธิดา ทองสุข	ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดเพชรบุรี
นางสาวพาริษา หล้าชู	ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดเพชรบุรี
นายสว่างพงษ์ วรรณมณี	ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดเพชรบุรี
นางสาวจินตนา บุพบรรพต	ผู้แทน สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช
นายไพโรจน์ นาครักษา	ผู้แทน สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 3 สาขาเพชรบุรี
นายศักดิ์สิทธิ์ พวงเพชร	ปลัดอำเภอกุยบุรี ผู้แทนนายอำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายชัยพร ศรีนวลจันทร์	ปลัดอำเภอสามร้อยยอด ผู้แทนนายอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นายไชยรัตน์ แต่งเกต	ปลัดอำเภอปราณบุรี ผู้แทนนายอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
นางสาวรมมุก เพ็ญจันทร์	บริษัท ทู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด
นายประพาฬพงษ์ มากนวล	บริษัท ทู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด
นายธนศิษฐ์ พิบูลย์วัฒนากร	กลุ่มช้างป่ากุยบุรีโฮมสเตย์
David Owen	มูลนิธิพาช้างกลับบ้าน (Bring the Elephant Home Foundation)

นายตติยวัฑ หอยนกกง

นายยุติธรรม มีกลิ่น

นายวรวิฑูร เกศมี

นายทองสุข แดงโชติ

นางสาวสุพร พลพันธ์

นายภัทร อินไพโรจน์

นายประจักษ์ สายน้ำเขียว

นายอรุณชัย สมมิตร

นายบุญลือ พูลนิล

นายสุพิสิฐ จิตรวิจักขณ์

นายมานัส รัตวัฒน์ศิริกุล

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี

อุทยานแห่งชาติกุยบุรี

บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี

กรรมการมูลนิธิช้างป่าบ้านพ่อ

หัวหน้าอุทยานแห่งชาติกุยบุรี

หัวหน้าโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 ตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี

ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6 ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี

ชมรมรักษ์กระทิงไทย

IUCN Elephant Specialist Group

กรรมการมูลนิธิช้างป่าบ้านพ่อ